

Dubrovačko-neretvanska županija

Općina Dubrovačko primorje

Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje za razdoblje od 2011. do 2015. godine

Dubrovnik, studeni 2015.

OPĆINA DUBROVAČKO PRIMORJE

Trg Ruđera Boškovića 1, Slano
20 232 Slano

Načelnik: **Nikola Knežić**

**Naziv dokumenta: IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE DUBROVAČKO PRIMORJE
ZA RAZDOBLJE OD 2011. DO 2015.GODINE**

Izrađivač: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

**Stručni tim u izradi: Barbara Savin, dipl.ing.arh.
Daniel Jokić, mag.geogr.
Stjepko Kovačić, dipl.ing.građ.
Nikola Karaman, mag.bio. & ecol.mora
Ivan Lukačević – Verenc, s. p. r.
Hrvoje Glavor, mag. ing. meang. u pom.
Sanja Šaut, građ. tehn.
Silvana Taslaman, ing. građ.**

Ravnatelj: mr.sc. Marina Oreb, dipl.ing.arh.

datum: studeni 2015.

SADRŽAJ

1. POLAZIŠTA	3
1.1. Ciljevi izrade Izvješća	3
1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir	3
1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Dubrovačko primorje	5
1.3.1. Prirodna i geografska obilježja	5
1.3.2. Upravno-teritorijalna podjela	6
1.3.3. Demografska struktura	7
1.3.4. Socijalno-gospodarska struktura	11
1.4. Općina Dubrovačko primorje u okviru prostornog uređenja Dubrovačko-neretvanske županije	13
1.4.1. Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	13
1.4.2. Planska polazišta za Općinu Dubrovačko primorje u Prostornom planu Dubrovačko neretvanske županije	14
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	25
2.1 Prostorna struktura korištenja i namjene površina općine Dubrovačko primorje	25
2.2 Sustav naselja	27
2.2.1 Obilježja sustava naselja (prostorni razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti, površina i opća strukturalna obilježja)	27
2.2.2 Prostor za razvoj naselja - građevinska područja naselja (GPN) i strukturalna izdvojenih površina za razvoj izvan naselja (IGPn)	29
2.3 Gospodarske djelatnosti	30
2.3.1 Poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo	30
2.3.2 Ribarstvo i marikultura	31
2.3.3 Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt	32
2.3.4 Iskorištavanje mineralnih sirovina - rudarstvo	32
2.3.5 Ugostiteljstvo i turizam	33
2.4 Opremljenost prostora infrastrukturom	34
2.4.1 Prometna infrastrukturala	34
2.4.2 Energetska infrastrukturala	39
2.4.3 Plinoopskrba	40
2.4.4 Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda	41
2.4.5 Gospodarenje otpadom	42
2.5 Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	43
2.5.1 Zaštićene prirodne vrijednosti	43
2.5.2 Zaštita i očuvanje kulturne baštine	46
2.5.3 Područja posebnih karakteristika	52
2.6 Obvezni prostorni pokazatelji	54
3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	57

3.1 Izrada prostornih planova.....	57
3.1.1 Pokrivenost prostornim planovima	57
3.1.2 Obveza izrade prostornih planova.....	57
3.2 Provedba prostornih planova	59
3.2.1 Pojedinačni akti prostornog uređenja	59
3.2.2 Inspekcijski nadzor	60
3.3 Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor.....	60
3.4 Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje.....	62
4. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	65
4.1 Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Dubrovačko Primorje obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	65
4.2 Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine.....	66
4.3 Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja	68
5. IZVORI PODATAKA.....	71
6. POPIS SLIKA I TABLICA	73

1. POLAZIŠTA

1.1. Ciljevi izrade Izvješća

Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko primorje izrađuje se kao dokument praćenja stanja u prostoru temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13) i Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“ broj 48/14 i 19/15). Stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije.

Izvješće bi prema Zakonu trebalo obuhvaćati razdoblje od četiri godine, ali se informacije i podaci obuhvaćeni ovim Izvješćem stanja u prostoru odnose se na malo šire vremensko razdoblje, budući da se posljednje usvojeno i objavljeno Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko primorje odnosi na razdoblje od 2001.-2004. godine, a donijelo ga je Općinsko vijeće na 53. sjednici, održanoj 29. ožujka 2005. godine. Izvješće je objavljeno u „Službenom glasniku DNŽ“, broj 03/05, 2. travnja 2005.

Izvješće o stanju u prostoru predstavlja dokument kojim se Općinsko vijeće te stručnu i širu javnost izvješćuje o prostornom razvoju u Općini Dubrovačko primorje za određeno razdoblje. Izvješće sadrži:

- analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru,
- analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata
- prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Svrha izrade Izvješća je ocjena postojećeg stanja, analiza prostornog razvoja i planiranje razvoja za naredno razdoblje, te dobivanje cjelokupnog pregleda prostornog razvoja i planiranja prostora Općine Dubrovačkog primorja. Cilj izrade Izvješća je planirati i predvidjeti mogući razvoj koji se temelji na postojećim uvjetima.

1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Izrada Izvješća temelji se na ustavnim pravima i obvezama iz članka 135. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 56/90, 135/97, 8/98-pt, 113/00, 124/00-pt, 28/01, 41/01-pt, 55/01-ispr, 76/10 85/10-pt i 147/13), te slijedom njega i iz Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine", broj: 33/01, 60/01 – vt, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13-pt). Obveza izrade dokumenata praćenja stanja u prostoru utvrđena je i člankom 39. Poglavlja 3. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine", broj: 153/13). Članak 39. u cijelosti glasi:

Članak 39.

(1) Hrvatski sabor, odnosno predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, svaki za svoju razinu, razmatraju izvješće o stanju u prostoru za razdoblje od četiri godine.

(2) Izvješće o stanju u prostoru za razinu jedinice lokalne samouprave izrađuje stručno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

(3) U izradi izvješća o stanju u prostoru dužna su, na zahtjev zavoda, odnosno stručnog upravnog tijela koje izrađuje izvješće, sudjelovati javnopravna tijela u čijem je djelokrugu obavljanje poslova od utjecaja na sadržaj izvješća.

(4) Nacrt izvješća, odnosno njegova dijela, osim zavoda, na svim razinama može izrađivati. pravna osoba, odnosno ovlašteni arhitekt, koji ispunjava uvjete za obavljanje poslova prostornog uređenja propisane posebnim zakonom.

Izvješće predstavlja dokument praćenja stanja u prostoru za razdoblje od četiri godine. Na temelju članka 40. stavka 2. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13.) donesen je Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14. i 19/15.).

Pravilnikom je određen sadržaj i obvezni prostorni pokazatelji Izvješća o stanju u prostoru na svim razinama, te drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja.

Članak 12. Pravilnika Izvješća odnosi se na obvezne prostorne pokazatelje, koji su prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Obvezni prostorni pokazatelji

		OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA
1.		OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA	1.1. Demografska struktura 1.2. Socijalno-gospodarska struktura
2.		STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA	2.1. Obilježja sustava naselja 2.2. Korištenje zemljišta u naseljima 2.3. Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)
3.		POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST	3.1. Prometna infrastruktura 3.2. Energetska infrastruktura 3.3. Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda 3.4. Gospodarenje otpadom
4.		KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA	4.1. Korištenje prirodnih resursa 4.2. Zaštićene prirodne vrijednosti 4.3. Kulturna dobra 4.4. Područja posebnih karakteristika
5.		DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA	5.1. Pokrivenost prostornim planovima 5.2. Provedba prostornih planova 5.3. Urbana preobrazba 5.4. Urbana sanacija

Izvor: Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru

Izrada izvješća i sudionici u izradi definiraju se člankom 9. Pravilnika:

(3) Izvješće na razini velikog grada, grada i općine izrađuju upravna tijela velikog grada, grada i općine nadležna za prostorno uređenje, odnosno zavodi za prostorno uređenje velikog grada ukoliko su ustrojeni.

(4) Nacrt Izvješća na svim razinama mogu izrađivati i pravne osobe, odnosno ovlaštene arhitekti, registrirani za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, te zavodi za prostorno uređenje županija i zavodi za prostorno uređenje velikih gradova ukoliko su isti ustrojeni.

(5) U izradi Izvješća sudjeluju nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove i pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj izvješća.

Pristup podacima za potrebe izrade Izvješća definira se člankom 10. Pravilnika:

(1) Nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove te druge pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća, dužna su omogućiti elektronički i drugi pristup potrebnim podacima, odnosno dostaviti tražene podatke iz članka 2. ovog Pravilnika, u roku od 30 dana na zahtjev izrađivača izvještaja.

Izvješće o stanju u prostoru Općine je dokument praćenja stanja u prostoru lokalne razine koje razmatra predstavničko tijelo Općine.

1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Dubrovačko primorje

1.3.1. Prirodna i geografska obilježja

Općina Dubrovačko primorje je izdvojena političko-teritorijalna i geografska cjelina na krajnjem jugoistoku Hrvatskog primorja i Republike Hrvatske. Sastavni je i to središnji dio Dubrovačko-neretvanske županije i Dubrovačke regije. Druga je po veličini teritorija (197,11 km²) među 22 političko-teritorijalne jedinice lokalne samouprave (odmah iza općine Konavle), te zaprema 11,06% površine Županije.

Područje općine Dubrovačko primorje predstavlja izduženo (oko 40 km) i usko (5-15 km) pogranično područje, koje se nalazi i razvija 30-tak i više kilometara udaljeno prema sjeverozapadu od najprivlačnije gradske aglomeracije, regionalnog i županijskog središta Dubrovnika, kojemu gravitira i s kojim je uspostavljena uska demografska, društvena, gospodarska i prometna povezanost. Graniči s Gradom Dubrovnikom kopnom na jugoistoku i morem na jugozapadu, općinskom jedinicom lokalne samouprave Ston na zapadu, dok prema sjeveroistoku i sjeverozapadu graniči s državom Bosnom i Hercegovinom.

Ima povoljan geografski i prometno geografski položaj, ali i veoma osjetljiv i važan geostrateški i geopolitički položaj.

Geografska obilježja Dubrovačkog primorja ukazuju da je to tipični bezvodni krški dinarski prostor s malo plodnih površina, dok u krajoliku dominiraju manje pošumljene i opožarene površine, oskudni pašnjaci i goli kamenjar. To je dio pravog hrvatskog mediteranskog područja.

Općina ima slična prirodno-geografska obilježja kao i drugi dijelovi Dubrovačke regije, Dalmacije i cjelokupnog Hrvatskog primorja. Ipak, ovo je pravi i izraziti hrvatski mediteranski prostor, najviše podložan utjecaju mora.

U prostoru se razlikuju i ističu dvije prirodne cjeline:

- a. niže priobalno područje (Doli - Banići - Kručica - Slano - Majkovi) s Jadranskom turističkom cestom kao okosnicom i dugom obalom kao atrakcijom, te
- b. više brdovito zaleđe (od Trnove na jugoistoku do Imotice na sjeverozapadu) s nekim posebnostima za istočno i zapadno područje, ali ipak odvojeno i različito od nešto višeg su mediteranskog niskog hercegovačkog kraškog prostora prema unutrašnjosti.

Područje općine Dubrovačko primorje, kao i ostalo područje Dubrovačkog primorja, istraženo je geološki veoma pomno, brojnim regionalnim ili detaljnim lokalnim istraživanjima, te se ustanovila prisutnost sedimenata trijasa, jure, krede, tercijara i kvartara. U sastavu i građi stijena prevladavaju vapnenci i dolomiti, te fliš. Od unutrašnjosti prema obali smjenjuju se gornjokredni vapnenci, jurski vapnenci, gornjotrijaski dolomit, eocenski fliš i vapnenci, koji se djelomično nastavljaju na kredne vapnence i dolomite.

Geomorfološko oblikovanje područja općine Dubrovačko primorje uvjetovano je obilježjima geološke građe, te prevladavajućim egzogenim i endogenim silama i procesima. Između istaknutijih uzvišenja oblikovani su uravneniji dijelovi dolaca i poljica, a ponegdje i prostori blago položenih padina. Zbog mineraloškog sastava i manje vodopropusnosti, te su zone bile tisućljetna okosnica razvitka poljodjelstva na ovom području. Među mikrokrškim oblicima izdvajaju se brojni manji izdvojeni brežuljci, glavice, suhodoline (drage), dolci, ponikve, jaruge, jame, špilje, potkapine i dr. Paralelno s obalom, teren se prema zaleđu uzdiže, tako da u krajnjem istočnom dijelu područja Općine doseže najveću visinu, preko 900 m n/m. Najveći vrh je Neprobić visine 965 m n/m, a nalazi se sjeverno od Slanoga u neposrednoj blizini državne granice. Obalni dio terena na većem dijelu strmo se uzdiže iznad mora, dok je na manjim dijelovima nešto blaže položeniji (područje Slano-Banići). U zaleđu se izdvajaju nekoliko većih polja, odnosno zaravni. To su područja; Imotica-Ošlje, Smokovljani-Visočani, Točionik-Podimoč i Rudine.

Dominantni čimbenici tvorbe tala i njihove geografske rasprostranjenosti su matični supstrat, reljef, hidrološki uvjeti, klima i organizmi (mikroorganizmi tla, vegetacijski pokrov i čovjek). Tako je na dubrovačkom području temeljem raspoloživih podataka (Magaš 1976.) utvrđeno da se ovo područje odlikuje brojnim stratigrafskim i petrografskim jedinicama. Na području općine Dubrovačko primorje nailazimo na sljedeće glavne tipove tala: kamenjar, crnica, rendzina, smeđe tlo, rigolano tlo i tla naselja.

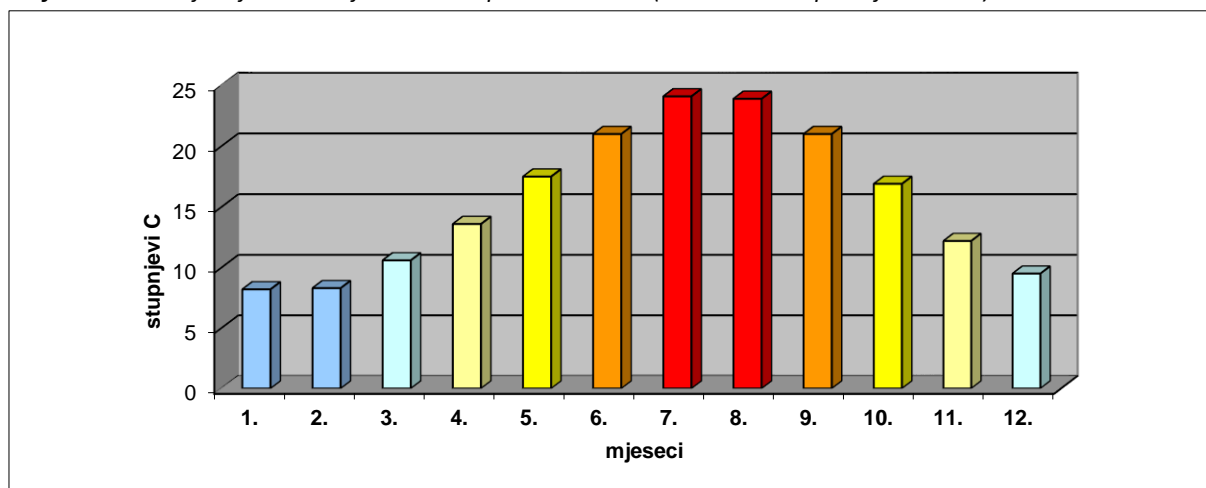
Bezvodica je svojstvena za Dubrovačko primorje, te ono nema stalnih vodenih tokova, a problem opskrbe pitkom vodom je jedan od glavnih problema područja. Izvorište "Nereze" iznad Slanog koristi se za vodoopskrbu okolnih naselja. Hidrogeološkim istraživanjima određeni su slojevi pojedinih većih izvora i grupa izvora koji se nalaze na području općine Dubrovačko primorje: 1. Slijev izvora i vrulja područja Kleka, uvale Bistrina i kanala Malog Stona, 2. Slijev izvora Mali Zaton – Slano i 3. Slijev izvora i vrulja područja Doli - Banići – Slano.

Na području Općine nalaze se povremeni tokovi - bujice, koji uvelike određuju prirodne uvjete i predstavljaju polazište u razmatranju ovoga prostora.

Područje općine Dubrovačko primorje pripada eumediteranskom klimavegetacijskom arealu. To je područje Csa klime po Köppenovoj podjeli (umjereno topla kišna klima sa suhim ljetima). Zime su kišovite i blage, a ljeta topla i suha. Na području Općine nema posebne meteorološke postaje, tako da se osnovna klimatološka obilježja ovoga kraja mogu procijeniti na osnovi podataka iz meteorološke postaje Trsteno, koja se nalazi najbliže ovome području. Na godišnji hod pojedinih klimatskih elemenata značajno utječe izmjena prevladavajućih vremenskih tipova. U području Dubrovačkog primorja izdvajaju se advekcija zraka s kopna (bura) i advekcija zraka iz južnog kvadranta (jugo) od jeseni do proljeća, te neporemećeno vrijeme (maestral) tijekom ljeta (prema Penzar, B., 1989.).

Važan je klimatski pokazatelj godišnji hod temperature zraka. Srednja je godišnja vrijednost temperature zraka 15,6 °C. Najniža srednja mjesečna temperatura zraka je u siječnju, a iznosi 8,2 °C, dok je najviša srednja mjesečna temperatura zraka u srpnju, te iznosi 24,1 °C.

Grafikon 1. Srednje mjesečne vrijednosti temperature zraka (meteorološka postaja Trsteno)

Godišnji je raspored padalina tipično sredozemni. Ukupno godišnje padne razmjerno velika količina padalina, 1122,4 mm. Ova količina oborina upućuje na izraziti orografski efekt, jer se u neposrednom zaleđu pružaju visoka uzvišenja. Najviše oborina padne u jesenskim i zimskim mjesecima, dok najmanja količina padne tijekom ljeta (33,6 mm u srpnju).

1.3.2. Upravno-teritorijalna podjela

Teritorij Dubrovačko-neretvanske županije je temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 86/06., 125/06. – ispravak, 16/07. – ispravak, 95/08. – Odluka USRH, 46/10. – ispravak, 145/10, 37/13 i 45/13) podijeljen između 5 gradova i 17 općina.

Općina Dubrovačko primorje ima 20 statističkih naselja.

Tablica 2. Naselja Općine Dubrovačko primorje

1.	Banići	6.	Slano	11.	Mravinca	16.	Štedrica
2.	Čepikuće	7.	Doli	12.	Ošlje	17.	Točionik
3.	Podgora	8.	Majkovi	13.	Podimoć	18.	Topolo
4.	Smokovljani	9.	Lisac	14.	Stupa	19.	Trnova
5.	Imotica	10.	Kručica	15.	Visočani	20.	Trnovica

Teritorij Općine čine 19 katastarskih općina.

Tablica 3. Katastarske općine Općine Dubrovačko primorje

1.	Banići	6.	Donji Majkovi	11.	Đonta Doli	16.	Topolo
2.	Čepikuće	7.	Gornji Majkovi	12.	Slano	17.	Trnova
3.	Doli	8.	Mravinjica	13.	Smokovljani	18.	Trnovica
4.	Imotica	9.	Ošlje	14.	Stupa	19.	Visočani
5.	Lisac	10.	Podimoć	15.	Točionik		

1.3.3. Demografska struktura

Razmještaj i kretanje broja stanovništva

Općina Dubrovačko primorje je slabo naseljeno područje, koje se ubraja među najrjeđe naseljene jedinice lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Tako je prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2011. godine prosječna gustoća naseljenosti ove općine iznosila 11 stanovnika na km², što je manje nego je bila u susjednim područjima, ali i u Dubrovačko - neretvanskoj županiji kao cjelini. To je istovremeno i najmanja do sada dostignuta gustoća naseljenosti u ovom području, što je više nego dva puta manje od njegove najveće prosječne gustoće naseljenosti (26,74 st/km²), koja je bila koncem XIX. i početkom XX. stoljeća (prema popisima 1900. i 1910. godine). Iz toga se može zaključiti da je naseljenost ovog područja uvijek bila relativno manja nego kod mnogih susjednih područja, što ukazuje na skromnije uvjete za život stanovništva koji su boravili u ovom prostoru.

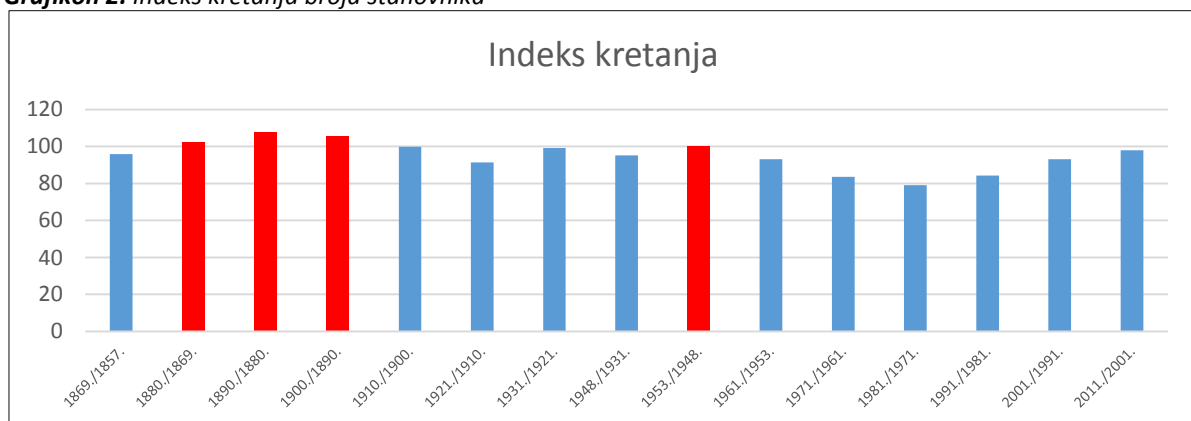
Tablica 4. Broj i apsolutna promjena stanovnika za Općinu Dubrovačko primorje u razdoblju od 1857.-2011. god.

Popisne godine	Broj stanovnika	Promjena apsolutna
1857.	4689	
1869.	4496	-193
1880.	4610	114
1890.	4976	366
1900.	5271	295
1910.	5267	-4
1921.	4818	-449
1931.	4781	-31

Popisne godine	Broj stanovnika	Popisne godine
1948.	4554	-227
1953.	4574	20
1961.	4263	-311
1971.	3565	-698
1981.	2823	-742
1991.	2378	-445
2001.	2216	-162
2011.	2170	-46

Demografska obilježja stanovništva važan su pokazatelj stanja u prostoru, bilo kao pokazatelj gospodarskih, socijalnih, političkih ili nekih drugih procesa, koji se odvijaju u prostoru. Na području Dubrovačko-neretvanske županije prema posljednjem popisu iz 2011. godine živjelo je 2170 stanovnika, tako da njezina prosječna gustoća naseljenosti iznosi 11 st/km². U odnosu na popis iz 2001. godine kada je broj stanovnika u Dubrovačkom primorju iznosio 2216, to je smanjenje za 46 stanovnika. Na temelju toga indeks međupopisne promjene broja stanovnika iznosi 97,92. Broj stanovnika Dubrovačko-neretvanske županije i kretanje njihovog broja i to u razdoblju od 1857. do 2011. godine prikazano je u narednoj tablici. Najveći broj stanovnika zabilježen je 1910. godine, a iznosio je 5267, dok je najmanji broj stanovnika 2170 popisano u zadnjem službenom popisu stanovništva 2011. godine. Promatrajući kretanje ukupnog broja stanovnika Općine, uočava se trend njegovog smanjivanja, osim u slijedeća 4 međupopisna razdoblja: 1880./1869., 1890./1880., 1900./1890. i 1953./1948. što je i vidljivo iz prikaza indeksa broja kretanja stanovnika. Najveći rast indeksa kretanja broja stanovnika zabilježen je između 1890. i 1880. godine. Negativan indeks kretanja broja stanovnika (ispod 100) prisutan je u svim razdobljima osim u već navedenim međupopisnim razdobljima, gdje je zabilježen porast broja stanovnika. Ta razdoblja su u sljedećem grafikonu prikazana crvenom bojom.

Grafikon 2. Indeks kretanja broja stanovnika

Izvor: DZS RH

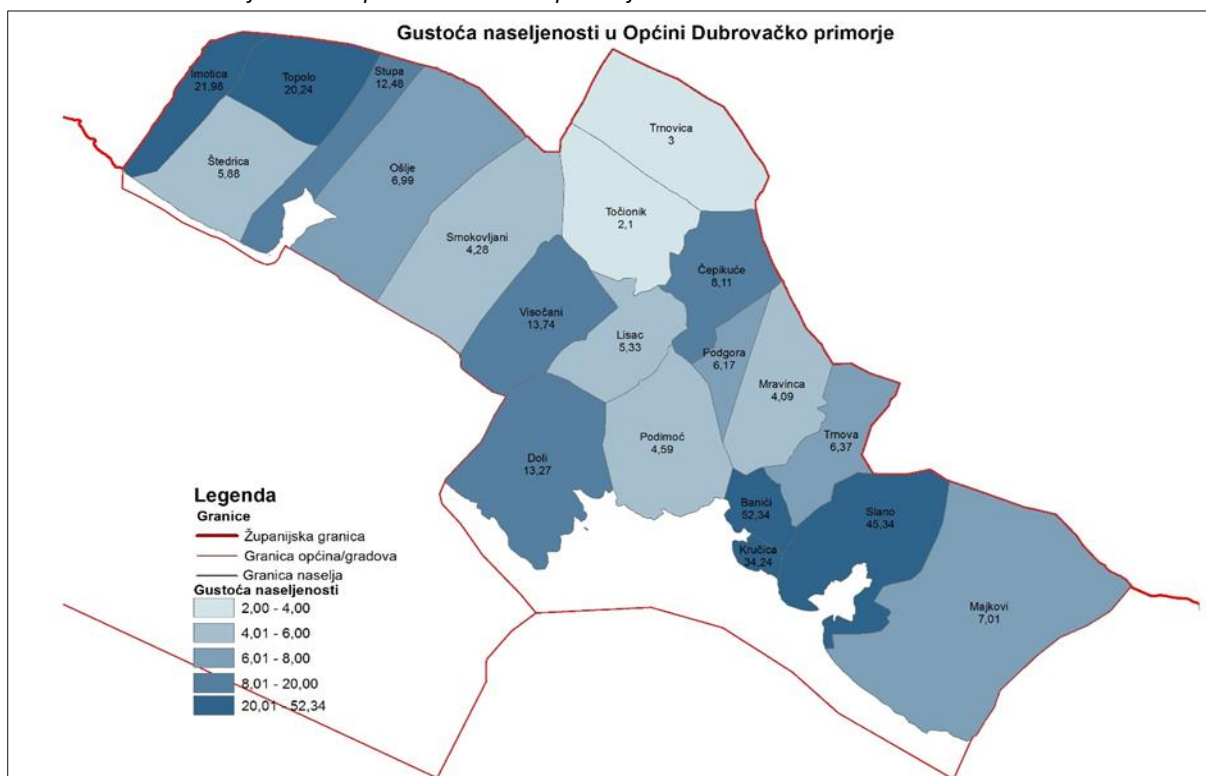
Prosječna gustoća naseljenosti nije se puno promijenila s obzirom na prethodni popis stanovništva iz 2001. godine. Pregled podataka o broju stanovnika i gustoći naseljenosti po naseljima općine Dubrovačko primorje, prema popisu iz 2011. godine može se vidjeti u sljedećoj tablici i slici (Tablica 5.). Najviše stanovnika živi u naselju Slano (579), a najmanje stanovnika živi u naselju Podgora (19). Najveću gustoću naseljenosti ima naselje Banići (48,50 st/km²), a najmanju naselje Točionik (2,19 st/km²).

Tablica 5. Broj stanovnika i gustoća naseljenosti naselja Dubrovačkog primorja

	Naselja	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti (km ²)
1	Banići	139	48,50
2	Čepikuće	63	8,24
3	Podgora	19	6,17
4	Smokovljani	66	4,35
5	Imotica	122	25,30
6	Slano	579	46,30
7	Doli	189	13,41
8	Majkovi	194	6,76
9	Lisac	36	5,19
10	Kručica	34	34,24
11	Mravinca	38	4,20
12	Ošlje	120	6,71
13	Podimoć	52	4,59
14	Stupa	75	13,37
15	Visočani	130	13,64
16	Štedrica	58	6,09
17	Točionik	23	2,19
18	Topolo	154	20,11
19	Trnova	44	6,52
20	Trnovica	35	2,76

Izvor: DZS RH

Slika 1. Gustoća naseljenosti u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

Prirodni prirast

Prirodni prirast (prirodno kretanje), kao razlika rođenih i umrlih na određenom prostoru u jedinici vremena, izravan je pokazatelj uzroka promjene ukupnog broja stanovnika. Stopa prirodnog prirasta u Republici Hrvatskoj 2013. godine je bila negativna i iznosila je -2,2 (-9 822 osobe). Općina Dubrovačko primorje, kao i većina općina u Hrvatskoj, imala je 2011. godine negativno prirodno kretanje, odnosno prirodni pad. Prirodni pad od -18 stanovnika rezultat je 22 rođenih i 39 umrlih na području Općine.

Tablica 6. Prirodno kretanje stanovništva u Općini Dubrovačko primorje

Godine	Rođeni	Umrli	Prirodni prirast
2007.	31	41	-10
2008.	26	39	-13
2009.	31	26	5
2010.	29	29	0
2011.	19	37	-18
2012.	22	39	-17
2013.	23	43	-20

Izvor: DZS RH

Također bi trebalo istaknuti da je u prethodnih par godina na području Dubrovačkog primorja zabilježen pozitivan prirodni prirast jedino 2009. godine. Te godine je broj živorođenih bio 31, a broj umrlih 26. Najveći negativni prirodni prirast je zabilježen 2013. godine od -20 stanovnika.

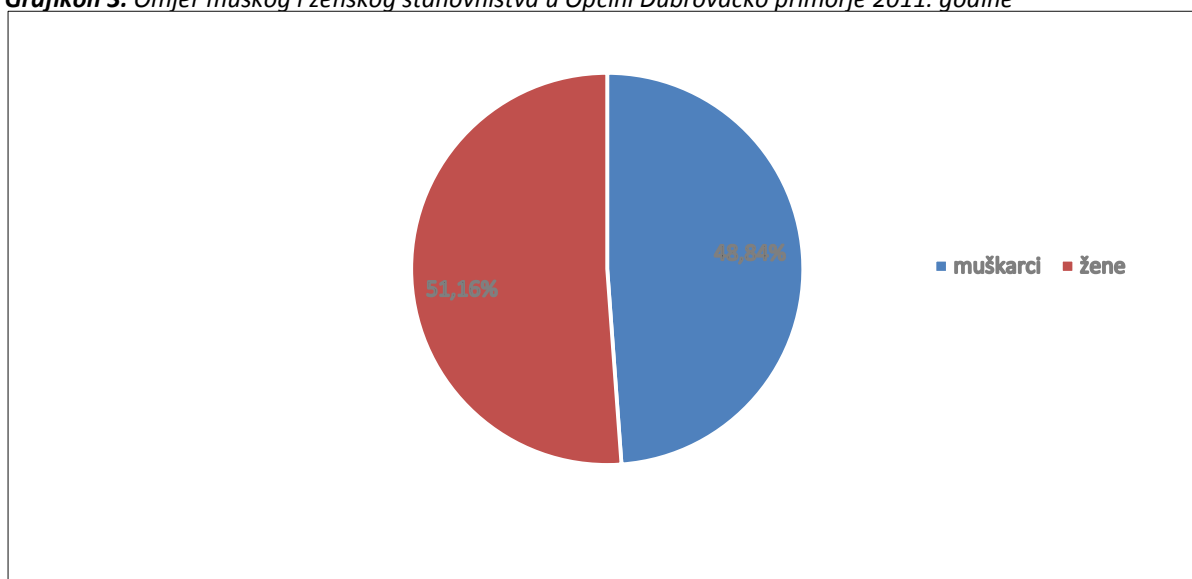
Uzroci negativnog prirodnog prirasta u Dubrovačkom primorju su brojni. Jedan od glavnih je depopulacija ili emigracija naselja. Razloge ovim negativnim kretanjima treba tražiti u propadanju sela zbog neadekvatnog odnosa prema agraru, zbog njihove slabije prometne povezanosti s gradom, zbog nedostatka pitke vode i općenito zbog niže kvalitete života. Iseljavaju školovani ljudi, ali i poljodjelci koji ne vide u agraru perspektivu svog ostanka na selu.

Dobno-spolna struktura

Spol i dob su dvije osnovne karakteristike stanovništva. Dobno-spolna struktura je temeljna odrednica broja demografskih događaja koji će nastupiti. Spolni sastav pokazuje brojčani omjer muškog i ženskog stanovništva. Mjeri se udjelom muškaraca na 100 ili 1000 žena (koeficijent maskuliniteta) i udjelom žena na 100 ili 1000 muškaraca (koeficijent feminiteta). Dobni sastav pokazuje podjelu stanovništva prema dobi. Stanovništvo se uglavnom dijeli u 3 dobne skupine: mlado (0-19 godina), zrelo (20-59 godina) i staro (≥60 godina).

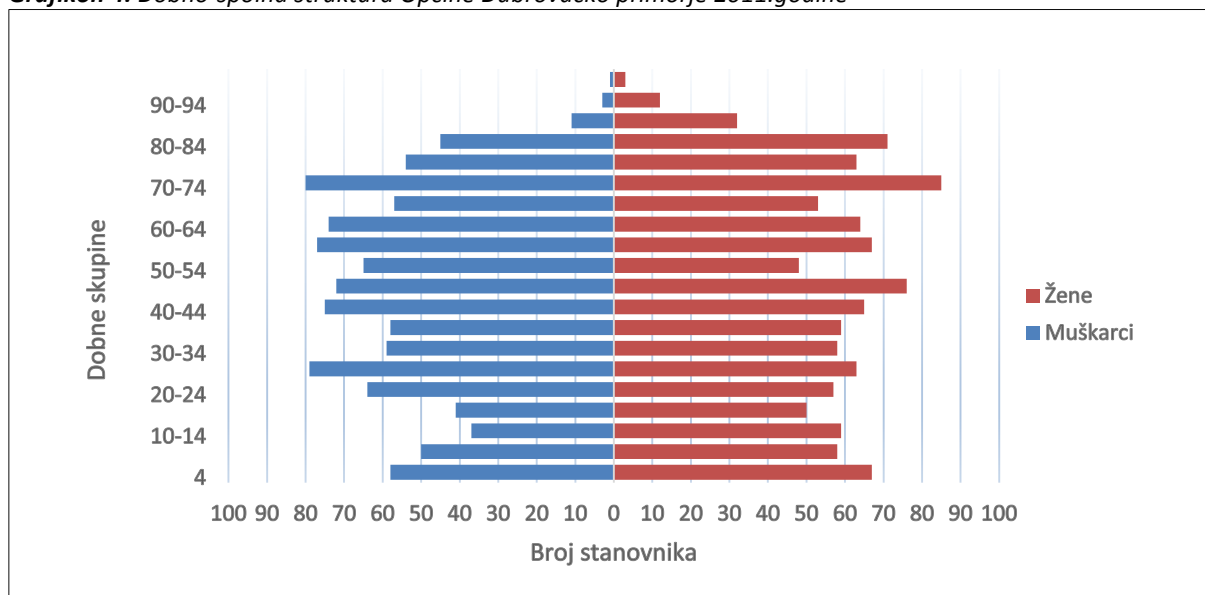
Dobni sastav je odličan pokazatelj povijesnog razvoja stanovništva tijekom duljeg vremenskog razdoblja, u čemu se odražava zajedničko djelovanje svih onih čimbenika koji određuju ukupno kretanje stanovništva. Odrednice dobne strukture su: natalitet, mortalitet, migracije i vanjski čimbenici (gospodarska kriza, rat, prirodne katastrofe i dr.). Buduće promjene u kretanju stanovništva ovise u velikoj mjeri o dobnoj strukturi stanovništva jer ona određuje natalitet, mortalitet i stopu rasta stanovništva. Od ukupnog stanovništva Dubrovačkog primorja više je žena 1110 (51,16%), a muškaraca je 1060 (48,84%). Takav omjer je sličan i na državnoj razini (51,78% žena, 48,22% muškaraca).

Grafikon 3. Omjer muškog i ženskog stanovništva u Općini Dubrovačko primorje 2011. godine

Izvor: DZS RH

Grafikon 4. Dobno-polna struktura Općine Dubrovačko primorje 2011.godine

Izvor: DZS RH

Opće je pravilo za spolnu strukturu stanovništva u našim krajevima da se u većoj populaciji rađa više muške nego ženske djece, da se u zrelih dobnim skupinama izjednačava njihov broj, a da u starijim dobnim skupinama prevladava žensko stanovništvo. Proces feminizacije općenito je prisutan, osobito u ruralnim naseljima. Veći broj ženskog stanovništva najčešće je bio posljedica pojačanog iseljavanja i većih ratnih stradanja muškog stanovništva iz tih naselja, a kasnije zbog pojačanog smanjenja nataliteta, odnosno useljavanja ženskog stanovništva radi udaje. Veći broj ženskog stanovništva bio je i u naseljima, gdje je prevladavala starija dobna struktura stanovništva, jer je duži vijek života kod žena i zato dolazi do feminizacije pojedinih naselja, ali postepeno i cijele današnje Općine.

Odnosi dobnih skupina nepovoljniji su nego u cijeloj Dubrovačko - neretvanskoj županiji i Republici Hrvatskoj. Mlado stanovništvo (0-19 godina) čini 19,36% ukupnog stanovništva općine, dok zrelo (20-59 godina) i staro stanovništvo (60 i više godina) čine 48,01%, odnosno 32,63% od ukupnog stanovništva. Iz toga proizlazi nepovoljan indeks starosti od 168,57. To je tip dobnog sastava stanovništva izrazite duboke demografske starosti. Iseljavanje mlađeg i zrelog stanovništva i bitno smanjen natalitet, kao i produženje vijeka života ljudi, osobito žena, doveli su do ovako nepovoljnog dobnog sastava stanovništva, odnosno do prevladavanja veoma stare populacije u općini Dubrovačko primorje. Njegovo stanovništvo izrazito stari, sve je manje djece, a sve više samačkih i staračkih domaćinstava. Da je zaista bila nepovoljna dobna struktura stanovništva u ovom području 2011. godine potvrđuje se činjenicom da su, ne samo općina u cjelini, nego i sva posebno odvojena područja i velika većina naselja, imala indeks starosti s negativnom vrijednosti. Brojna su naselja već počela izumirati, jer imaju veoma brz tijek starenja i visok stupanj ostarjelosti populacije. U tom pogledu najteža je situacija u naseljima istočnog područja zaleđa, koja su ostala s veoma malim brojem mladog stanovništva. Neka od njih imala su i manje od 30% zrelog za rad i reprodukciju sposobnog stanovništva, dok je kod polovice naselja staro stanovništvo činilo više od polovice ukupnog stanovništva naselja.

Kućanstva

Kućanstvom se smatra svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, prehrana i sl.), svaka osoba koja živi sama, tzv. samačko kućanstvo, i osoba bez stalne adrese stanovanja (npr. beskućnici), a zatečena je u kritičnom trenutku u naselju popisa. Rezultati popisa stanovništva iz 2011. godine ukazuju na smanjenje ukupnog broja kućanstava u općini s 764 (prema popisu stanovništva iz 2001. g.) na 759 u 2011. godini, dakle za 5 kućanstava. Indeks rasta broja kućanstava 2011.godine je 99,34. Od ukupnog broja kućanstava, 494 su privatna kućanstva.

U općini Dubrovačko-primorje 2011. godine je bilo 238 jednočlanih kućanstava, 173 dvočlana kućanstva, 105 tročlana kućanstva, 104 četveročlana kućanstva, 57 peteročlanih kućanstava, 40 šesteročlanih kućanstava i 42 kućanstava sa 7 i više članova. U prosjeku je na jedno kućanstvo 1991. godine dolazilo 3,08 članova, a 2001. godine 2,90 članova, dok je 2011. godine dolazilo 2,86. Dakle, u ovoj općini, postepeno se smanjivala prosječna veličina kućanstava prema broju članova. To je nepovoljnije kretanje u odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju.

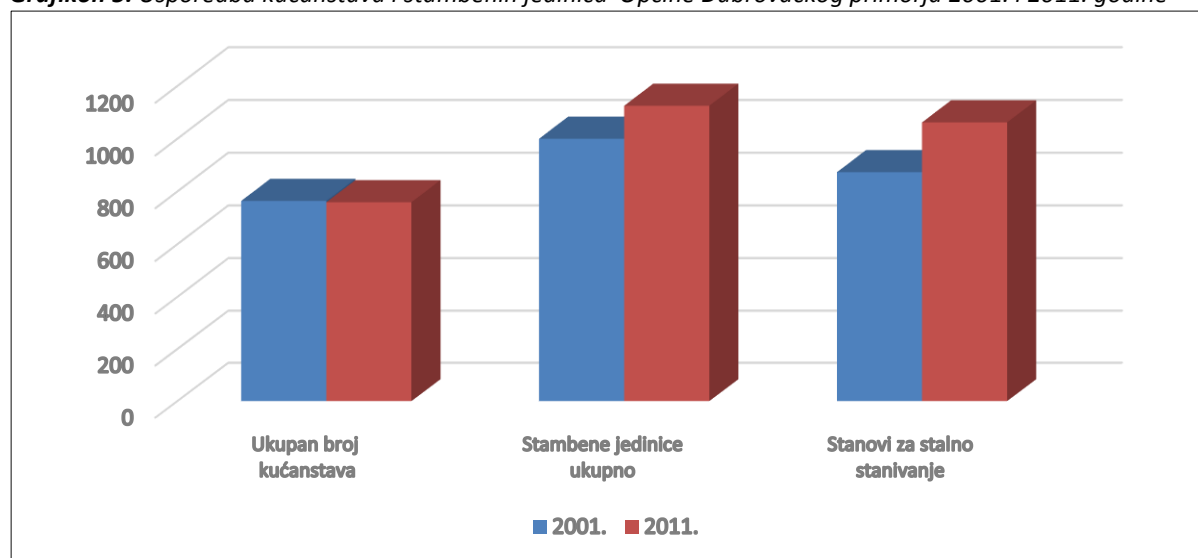
Tablica 7. Podaci o broju stanovnika, kućanstava i prosječnom broju članova Općine Dubrovačkog primorja

Godine	Broj stanovnika	Kućanstva	Prosječan broj članova
2001.	2216	764	2,9
2011.	2170	759	2,86

Izvor: DZS RH

Jedna od glavnih funkcija naselja u Općini Dubrovačko primorje, kao važna prostorno razvojna i resursna značajka, je funkcija stanovanja. Tako je u ovoj općini 2001. godine utvrđeno 1.000 stanova s ukupnom stambenom površinom od 74.557 m², dok je posljednjim službenim popisom iz 2011. godine utvrđeno 1.125 stanova s ukupnom stambenom površinom od 93.556 m². Prema tome indeks je iznosio 112,5. Iz toga slijedi da se je u tom 10 godišnjem razdoblju povećao njihov broj za 125 stambenih jedinica. Od ukupnog broja stambenih jedinica 1062 se odnose na stambene jedinice za stalno stanovanje.

Grafikon 5. Usporedba kućanstava i stambenih jedinica Općine Dubrovačkog primorja 2001. i 2011. godine

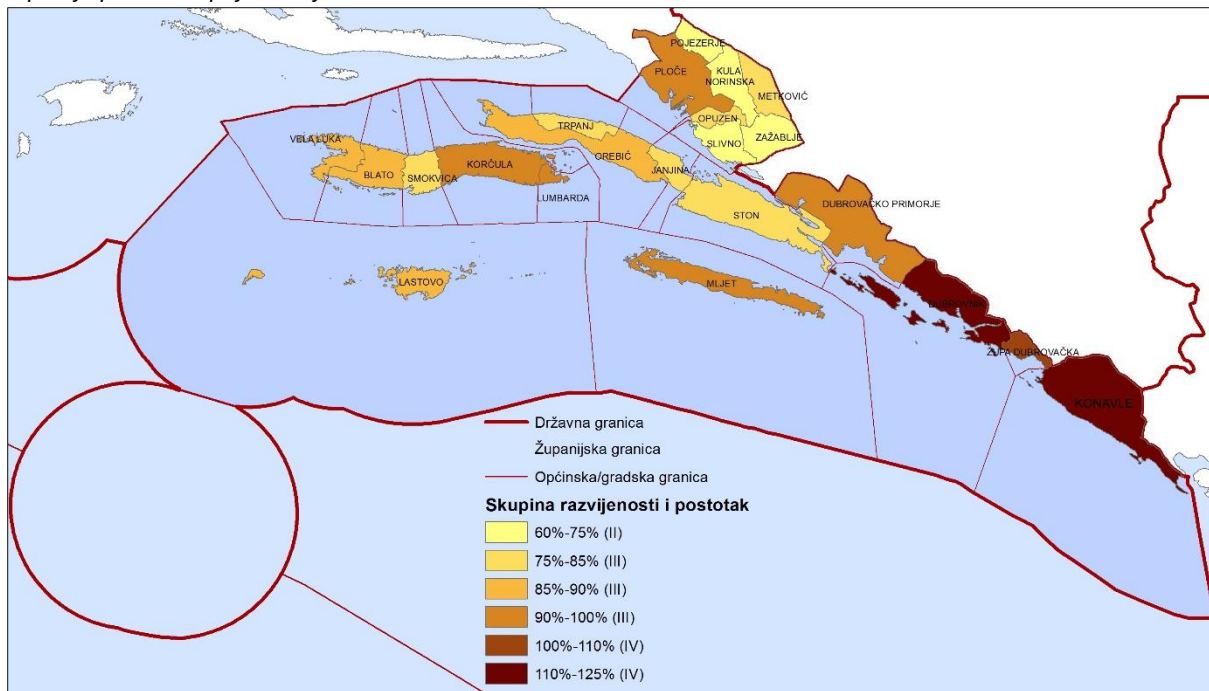

Izvor: DZS RH

1.3.4. Socijalno-gospodarska struktura

Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 89/10), teritorij Republike Hrvatske je podijeljen u razvojne skupine, pri čemu je indeks razvijenosti obračunat na temelju pet pokazatelja: stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinica lokalne i/ili područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općeg kretanja stanovništva i stope obrazovanosti. Općina Dubrovačko primorje je prema navedenim kriterijima svrstana u III. skupinu jedinica područne lokalne samouprave, čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 75-100% prosjeka Republike Hrvatske. Vrijednost indeksa razvijenosti Dubrovačkog primorja iznosi 94,67%. U odnosu na ostale općine i gradove Dubrovačko-neretvanske županije Općina Dubrovačko primorje spada gotovo u sam vrh po indeksu razvijenosti. Samo su općine Župa dubrovačka i Konavle, te Grad Dubrovnik po indeksu razvijenosti ispred Općine Dubrovačkog primorja. One po vrijednosti njihova indeksa spadaju u IV. skupinu, čiji je indeks 100%-125% prosjeka RH.

Slika 2. Usporedba Općine Dubrovačkog primorja sa drugim općinama i gradovima Dubrovačko-neretvanske županije prema stupnju razvijenosti

Izvor: <http://www.minpo.hr> Gis obrada: (Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije)

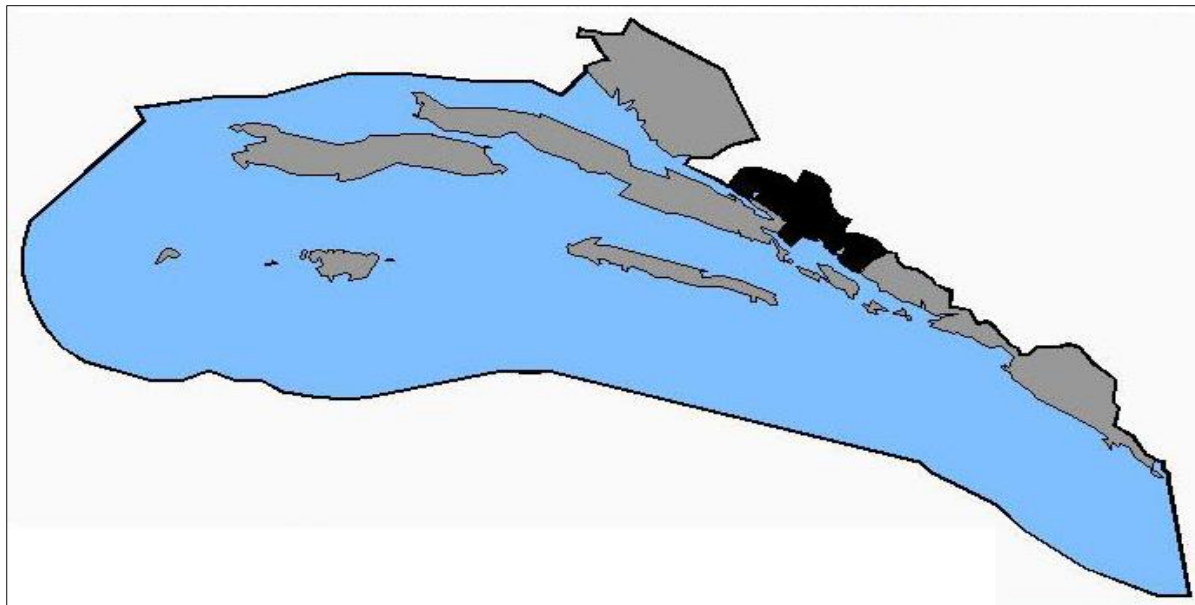
Sve do druge polovice XX. stoljeća današnja Općina Dubrovačko primorje bila je uglavnom izolirano i siromašno dubrovačko primorsko i krško područje. Povoljan geografski i tranzitni položaj Općine Dubrovačko primorje i sve bolji uvjeti za dobro prometno povezivanje unutar županije i s drugim regijama i zemljama, izgradnjom suvremenih prometnica, utjecali su na otvaranje ovog prostora. Time počinje suvremeno korištenje nekih njegovih komparativnih vrijednosti, pogodnosti i prednosti. U prvom redu to se odnosilo na korištenje zaštićenog prirodnog područja, odnosno morskog akvatorija Malostonskog zaljeva i uvale Bistrina za razvitak marikulture (uzgoj školjaka), dok su ostali otvoreni dijelovi Jadranskog mora pružali u manjoj mjeri i mogućnosti razvitka ribarstva. Počinje veća eksploatacija i prerada bogatih zaliha kvalitetnog arhitektonskog - ukrasnog i tehničko - građevinskog kamena. Otvaraju se neki drugi manji prerađivački pogoni. Ipak, najviše interesa i usmjerenosti bilo je prema odmoru i rekreaciji u ovom kraju, zbog prikladne obale i plaža, čistog i bistrog mora, odgovarajućeg podneblja, privlačnog i atraktivnog krajolika, zadovoljavajuće pristupačnosti za zainteresirane korisnike i prolaznike iz drugih krajeva, koji su bili i ostali temelj za razvitak najmlađe turističke djelatnosti u ovom kraju, kako na obali, tako djelomično i u zaleđu (seoski turizam).

Turizam je zatim počeo utjecati na razvitak svih drugih uslužnih djelatnosti. To su sve bili pokretači gospodarskog života koji su osiguravali egzistenciju i opstanak stanovništvu u općini Dubrovačko primorje. Značajniji razvojni pomaci zabilježeni su tek 80-tih godina prošlog stoljeća, kada počinju veća investicijska ulaganja u prehrambene, prerađbene i turističke objekte. Gospodarsku okosnicu područja općine Dubrovačko primorje, uz niz manjih pogona privatnog sektora, prvenstveno zastupljenog u poljodjelstvu, marikulturi, turizmu i pružanju raznih usluga, činilo je nekoliko važnijih tvrtki društvenog sektora.

1.4. Općina Dubrovačko primorje u okviru prostornog uređenja Dubrovačko-neretvanske županije

1.4.1. Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Slika 3. Kartogram - Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Izvor: Ciljane Izmjene i dopune PPUO Dubrovačko primorje

Prostor Dubrovačko-neretvanske županije podijeljen je u skladu s prirodno-geografskim, društveno-gospodarskim i funkcionalno-gravitacijskim obilježjima na tri veće geografske cjeline:

1. Dubrovačko priobalje: Grad Dubrovnik te općine Konavle, Župa dubrovačka i Dubrovačko primorje;
2. Otočno i poluotočno područje: Grad Korčula te općine Lastovo, Vela Luka, Blato, Smokvica, Lumbarda, Mljet, Orebić, Trpanj i Ston;
3. Donjoneretvanski kraj: Gradovi Metković, Ploče i Opuzen te općine Pojezerje, Slivno, Kula Norinska i Zažablje.

U odnosu na zemljopisni položaj, prostor Županije dijeli se na:

1. Kontinentalno područje: gradovi Ploče, Metković i Opuzen te općine Dubrovačko primorje, Konavle, Kula Norinska, Pojezerje, Slivno, Zažablje i Župa Dubrovačka;
2. Kontinentalno-otočno područje: Grad Dubrovnik;
3. Otočno područje: Grad Korčula te općine Blato, Lastovo, Lumbarda, Mljet, Smokvica i Vela Luka;
4. Poluotočno područje: općine Janjina, Orebić, Ston i Trpanj.

Iz navedenih podjela iščitavamo da se područje Općine prema prirodnim obilježjima svrstava u priobalno područje, a prema zemljopisnom položaju u kontinentalno područje.

Tablica 8. Površina i broj stanovnika Općine Dubrovačko primorje u odnosu na DNŽ

	Površina		Stanovnici				Gustoća naseljenosti	
			Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.	Popis 2011.
	km ²	%	broj	%	broj	%	st/ km ²	st/ km ²
DNŽ - ukupno	1781	100	126 870	100	122 568	100	71,24	68,82
Gradovi - ukupno	455	25,55	79 119	62,36	78 455	64,01	173,89	172,43
Općine - ukupno	1326	74,45	47 751	37,64	44 113	35,99	36,01	33,27
Općina Dubrovačko primorje	197,3	11,08	2 216	1,75	2 170	1,77	11,23	11

Izvor: Ciljane Izmjene i dopune PPUO Dubrovačko primorje

1.4.2. Planska polazišta za Općinu Dubrovačko primorje u Prostornom planu Dubrovačko neretvanske županije

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 06/03., 03/05.-uskl., 03/06*, 07/10., 04/12.-isp., 09/13. i 2/15.-uskl.);* - Presuda Visokog upravnog suda RH Broj: Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., „Narodne novine“, broj 10/15. od 28.1.2015. dalje PPDNŽ) utvrđuju se osnovne smjernice zaštite, gradnje i uređenja prostora Općine Dubrovačko primorje. PPDNŽ utvrđene su površine i lokacije građevinskih područja isključive namjene izvan naselja gospodarske i sportsko-rekreacijske namjene. Nadalje, određeni su uvjeti i parametri za utvrđivanje građevinskih područja naselja, te građevina od važnosti za Državu i Županiju.

2. Uvjeti određivanja prostora građevina od važnosti za Državu i Županiju

Sukladno PPDNŽ građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku na području Općine Dubrovačko primorje su slijedeće:

Prometne građevine,

Cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima:

- Jadransko-Jonska autocesta (autocesta A1 Zagreb - Dubrovnik) (planirano)
- Spojne prometnice između Jadransko-Jonske autoceste i prometne mreže nižeg reda sa čvorova (planirano)
- Brza cesta preko Pelješca čvor Pelješac (čvor na autocesti) – most Pelješac - Pelješac - čvor Doli (čvor na autocesti) (planirano)
- Državna cesta D8

Cestovni granični prijelazi,

Granični prijelazi između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine

- Planirani cestovni međunarodni prijelaz I. kategorije Imotica (planiran na autocesti),
- Cestovni međunarodni granični prijelaz I. kategorije: Zaton Doli - Neum 2
- Cestovni granični prijelazi za pogranični promet: Imotica - Duži, Čepikuće - Trebimlja, Slano - Orahov Do.

Zrakoplovne građevine,

- zračna luka Lisačke Rudine (planirano)

Pomorske građevine,

- luka nautičkog turizma Kručica - suha marina (planirano) kapaciteta do 400 vezova
- luka nautičkog turizma Sestrice (planirano) kapaciteta do 400 vezova

Energetske građevine,

Elektroenergetske građevine s pripadajućim uređajima i instalacijama

- DV 2 x 220 kV TS Plat - TS Imotica - TS Nova Sela s podmorskom kabelskom dionicom ispod Malostonskog zaljeva, alternativno dolinom Neretve i preko BiH na području Neuma (planirano),

Građevine za transport plina s pripadajućim objektima, odnosno uređajima i postrojenjima,

- Jonsko-jadranski plinovod, dionica: čvor Ploče - Dubrovnik

Građevine za postupanje s otpadom,

- građevina za privremeno skladištenje opasnog otpada na lokaciji županijskog centra za gospodarenje otpadom (planirano).
- županijski centar za gospodarenje otpadom Lučino razdolje (planirano)

Sportske građevine,

- golf igralište - lokalitet Sestrice (planirano)

Sukladno PPDNŽ građevine od važnosti za Županiju na području Općine Dubrovačko primorje su slijedeće:

Prometne građevine:

Cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima:

- županijske i lokalne ceste

Pomorske građevine:

- luka nautičkog turizma Slano (planirano) kapaciteta do 200 vezova
- luka nautičkog turizma Kručica (planirano) kapaciteta do 100 vezova

Energetske građevine:

Elektroenergetske građevine:

- dalekovod 2x110 kV DS Imotica - Ston (planirano)
- TS 110/x kV „Imotica“ (planirano)
- TS 110/20(10) kV „Doli“ (planirano)
- TS 110/20(10) kV „Slano“ (planirano)

Građevine eksploatacije mineralnih sirovina:

- eksploatacijska polja i istražni prostori arhitektonskog građevnog kamena: Visočani, Smokovljani, Topolo, Stupa/Ošlje, Trnovica

Vodne građevine:

Regulacijske i zaštitne vodne građevine:

- bujične građevine na Slanog
- Građevine za korištenje voda:
- vodovod Dubrovačko primorje (vodovodni sustav priobalnog područja BIH - Neumski vodovod)

Ostale građevine:

- razvojno-istraživački centar za marikulturu - Bistrina u Općini Dubrovačko primorje

3. Uvjeti smještaja gospodarskih i ostalih sadržaja u prostoru

3.2. Gospodarska namjena - proizvodna namjena I

Građevinska područja izdvojene gospodarske namjene izvan naselja pretežito I - industrijske ili mješovite industrijsko-poslovne (I,K) su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Imotica	Imotica	I2	1,0	pt	ne
	Štedrica	Štedrica	I2, I3	8,0	pt/pl	ne
	Smokovljani-Visočani	Smokovljani-Visočani	I2	18,0	pt/pl	ne
	Visočani	Visočani	I2	6,0	pt/pl	ne
	Visočani II	Visočani	I2	6,0	pt/pl	ne
	Podimoč	Rudine	I1, K5		70,0	pl
Mironja		I4		3,0	pt	ne

3.3. Gospodarska namjena - eksploatacija mineralnih sirovina E

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izdvojene namjene izvan naselja za iskorištavanje mineralnih sirovina su sljedeće:

- kamen E3

Izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene E - eksploatacija mineralnih sirovina su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Visočani	Visočani	E3 (TGK)	25,82	pt/pl	ne
	Podimoč	Mironja	E3 (AGK)	28,72	pt/pl	ne
	Mravinca	Mironja II	E3 (AGK)	12,46	pl	ne

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina u Županiji su:

- tehnički građevni kamen: Podimoč (lokalitet Mironja)
- arhitektonski građevni kamen: Visočani (lokalitet Visočani), Mravinca (Mironja II)

Istražni prostori mineralnih sirovina u Županiji su:

- tehnički građevni kamen: Trnova (lokalitet Vjetreno)
- arhitektonski građevni kamen: Visočani (lokalitet Smokovljani), Topolo (lokalitet Topolo), Stupa/Ošlje (lokalitet Stupa/Ošlje), Trnovica (lokalitet Trnovica).

3.4. Gospodarska namjena - ribarstvo i marikultura H

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izvan naselja za akvakulturu su sljedeće:

- uzgajalište školjkaša H1
- otpremni centar H4

Potencijalna područja pogodna za potrebe razvoja uzgoja su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan.
Dubrovačko primorje	Stupa	Bistrina (Malostonski zaljev)	IC, H1	225,80	pt
	Stupa	Bistrina* (na kopnu)**	IC, H4	3,5	pt/pl

3.5. Gospodarska namjena - poslovna namjena K

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izdvojene namjene izvan naselja za poslovnu namjenu su sljedeće:

- pretežito reciklažna K4
- mješovite zone pretežito poslovne K5

Izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene pretežito K - poslovne namjene su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan	ZOP	
Dubrovačko primorje	Banići	Banići	K5	33,0	pt/pl	da	
	Trnovica, Točionik	Lučino razdolje	K4	58,0	pl	ne	
	Slano	Smrijek		K4	1,0	pl	ne
		Kučalin do		K4	1,0	pl	ne

3.6. Gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička namjena T

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izdvojene namjene izvan naselja za ugostiteljsko-turističku namjenu su sljedeće:

- hotel T1
- turističko naselje T2
- autokamp T3

Izdvojena građevinska područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Kapacitet	Post/plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Slano	Hotel Osmine	T1	11,0	900	pl	da
	Podimoč	Uvala Smokvina	T2 i T3	4,0	300	pt	da
	Podimoč-Banići	Budima	T1 i T2	16,0	1700	pl	da
	Banići	Rat	T1 i T2	22,0	2200	pl	da
	Doli	Sestrice	T1 i T2	40,0	3500	pl	da

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Kapacitet	Post/plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Doli	Rudine	R1*	Zona u istraživanju		pl	ne

Luke nautičkog turizma državnog značaja su sljedeće:

Općina	naselje	naziv/lokalitet	Kapacitet (broj vezova)	Post/ plan
Dubrovačko primorje	Kručica	Luka - suha marina	do 400	pl
	Doli	Sestrice	do 400	pl

Luke nautičkog turizma županijskog značaja su sljedeće:

Općina Dubrovačko primorje	naselje	naziv/lokalitet	Kapacitet (broj vezova)	Post/ plan
Do 200 vezova	Slano	Slano	do 200	pl
Do 100 vezova	Kručica	Luka-Kručica	do 100	pl

3.7. Športsko-rekreacijska namjena R

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izdvojene namjene izvan naselja za športsko-rekreacijsku namjenu su sljedeće:

- golf R1
- športska igrališta R4
- rekreacijski park R5

Izdvojena građevinska područja izvan naselja sportske namjene su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Doli	Sestrice	R1	210,21	pl	da
	Topolo	Vjetreni mlin	R5	1,5	pl	ne
	Slano	Sladenovići	R4	23,0	pl	da
		Mješnice	R4	4,0	pl	da

3.9. Groblja

Općina Dubrovačko primorje sadrži sljedeća mjesna groblja:

R.BR.	NAZIV-LOKALITET	ASELJE
1.	Sv. Magdalena	Banići
2.	Sv. Martin	Čepikuće
3.	Velika Gospa	Doli
4.	Sv. Ana	Imotica
5.	Gospa od Rozarija	Lisac
6.	Sv. Trojstvo	Majkovi
7.	Sv. Stjepan	Majkovi
8.	Sv. Petar	Majkovi
9.	Mala Gospa	Mravinca
10.	Sv. Petar	Ošlje
11.	Sv. Mihovil	Podgora

R.BR.	NAZIV-LOKALITET	ASELJE
12.	Sv. Ana	Podimoč
13.	Gospa od Karmena	Slano
14.	Sv. Vid	Smokovljani
15.	Sv. Trojstvo	Štedrica
16.	Sv. Kuzma i Damjan	Točionik
17.	Mala Gospa	Topolo
18.	Sv. Ivan	Trnova
19.	Sv. Nikola	Trnovica
20.	Sv. Ivan	Visočani
21.	Sv. Sveti	Kručica

3.10. Poljoprivreda, šumarstvo i stočarstvo

Određuju se vrijedna tla za poljoprivrednu proizvodnju označena na kartografskom prikazu 1. „Korištenje i namjena prostora“ u mjerilu 1:100000:

- ... Topolsko polje, Lisačko polje i Majkovi (Općina Dubrovačko primorje) ...

Poljoprivredno zemljište iz stavka 1. ove odredbe iskorištavati će se i uređivati na način utvrđen u PPDNŽ, a njegova namjena može se promijeniti samo u slučajevima utvrđenim Zakonom o poljoprivrednom zemljištu.

Priobalno područje Županije s najvećim ravničarskim površinama je prema vrsti uzgoja kulturnih biljaka, izrazito povrtlarsko-ratarsko, a dostatne količine vode za natapanje daju proizvodni potencijal za proizvodnju povrća na otvorenom i tijekom cijele godine u zatvorenim plastenicima. Na priobalnom području treba poticati:

- uzgoj aromatičnog bilja - kadulje (Dubrovačko primorje),
- razvoj pčelarstva (Župa dubrovačka, Dubrovačko primorje, ...).

Na svakom poljoprivrednom proizvodnom području uspostaviti će se poljoprivredni centri (središta) za opsluživanje poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava u najbližoj okolini zajedničkim servisima ili djelatnostima (servisi za poljoprivrednu mehanizaciju, poljoprivredne i veterinarske apoteke, sjedišta poljoprivredne savjetodavne službe, veterinarske službe, laboratoriji za analize pojedinih proizvoda, otkupne stanice, hladnjače, sortirnice voća i povrća, pakirnice, objekti za preradu i doradu poljoprivrednih proizvoda - uljare, vinarije, mljekare i sl.) ovisno o količini i kakvoći proizvodnje.

Centri iz stavka 1. ove odredbe u pravilu se podudaraju sa centrima odnosno urbano-ruralnim središtima s obilježjima gradske sredine u kojima djeluju i druge službe te proizvodne i uslužne djelatnosti.

Na području Općine Dubrovačko primorje predviđeni su sljedeći poljoprivredni centri :

- centri II. reda: Slano (Općina Dubrovačko primorje)

Za intenzivan uzgoj poljoprivrednih kultura potrebno je osigurati dostatne količine vode na površinama pogodnim za navodnjavanje, a sukladno Planu navodnjavanja Dubrovačko-neretvanske županije (u Dubrovačkom primorju poljoprivredne površine oko Slanog i u njegovom zaleđu).

4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru

U skladu s planiranim razmještajem stanovništva, njihovim potrebama, gospodarskim mogućnostima i postavljenim kriterijima predviđa se razvijanje planiranog sustava središnjih naselja u Županiji na sljedeći način:

Sustav središnjih naselja Županije	
Definicija središta	Naselje
Lokalno središte	SLANO mala lokalna središta u sustavu Republike Hrvatske, inicijalna razvojna žarišta

5. Uvjeti određivanja građevinskih područja i korištenja izgrađenog i neizgrađenog dijela područja

Granice građevinskih područja utvrdit će se prostornim planovima uređenja općina/gradova na temelju detaljne analize demografskog i gospodarskog potencijala, određenih prostornih pokazatelja i iskaza površine izgrađenog i neizgrađenog dijela, uvažavajući sljedeće smjernice:

- ispitati mogućnost gradnje unutar postojećih granica građevinskog područja, a posebno unutar nedovršenih dijelova te u odnosu na kapacitet postojeće infrastrukture,
- povećati površinu građevinskog područja samo ako je iscrpljena mogućnost gradnje unutar postojećih granica tih područja i na temelju argumentiranih razvojnih potreba (porast broja stanovnika, središnje funkcije, razvoj gospodarstva), koje prati program izgradnje i uređenja zemljišta, a prijedlozi za povećanje moraju sadržavati podatke o iskorištenosti postojećeg građevinskog područja, osobito kada je neizgrađena površina veća od 10% ukupne površine građevinskog područja,
- prilagoditi gustoću stanovanja i gustoću stanovništva prema tipu naselja sukladno pripadnosti prostoru određenom u ovim Provedbenim odredbama,
- oblikovati građevinska područja primjereno geomorfološkim značajkama kao cjelinu naselja, odvojeno od druge takve cjeline.

Zauzetost prostora se preporuča najviše 300 m²/st pri čemu se uzima u obzir izgrađena cjelina i kompaktni dijelovi naselja unutar građevinskog područja, bez poljoprivrednih, te šumskih i vodnih površina koje nisu u funkciji naselja.

Na području Županije s obzirom na racionalnost korištenja utvrđuju se:

1. prostori visokog intenziteta korištenja,
2. prostori srednjeg intenziteta korištenja,
3. prostori niskog intenziteta korištenja.

Prostori niskog intenziteta korištenja su ekstenzivno izgrađena područja s malim brojem ili bez stalnog stanovništva, vrlo niskog ili nikakvog standarda komunalne infrastrukture i opreme, najčešće bez valjane prostorne organizacije cjelina koje bi odredile identitet naselja ili njegovog dijela. Zauzetost obalne crte je nesrazmjerno visoka (npr. 22% u Općini Blato) i u odnosu na druge pokazatelje pokazuje izrazito neracionalno zaposjedanje obale.

Za prostore iz stavka 1. ove odredbe predviđa se nastavak gradnje i koncentracija planiranih namjena samo unutar označenih dijelova za obale koje su trajno izmijenile osobine, a povećanje građevinskih područja se ne predviđa.

Ostale dijelove obalnog područja obilježava nizak postotak zaposjedanja obale, uz relativno veliku gustoću naseljenosti unutar postojećih tradicionalnih aglomeracija:

- naselje Slano,

U prostorima iz stavka 3. ove odredbe, u općinama gdje je postotak izgrađenosti prostora veći od postotka izgrađenosti Županije (6,1%), ne mogu se povećavati postojeća građevinska područja niti utvrđivati nova, bez obzira na njihov smještaj.

Za građevinska područja u obalnom području, ako se nalaze unutar obuhvata nacionalnog parka, parka prirode te posebnih rezervata vrijede kriteriji propisani prostornim planom posebnih obilježja.

Do donošenja prostornog plana iz stavka 1. ove odredbe za područja postojećih i predloženih posebnih rezervata: Malostonski zaljev i Malo more primjenjuju se odredbe za gradnju iz PPUG/O.

Uređenje obalnog područja temeljiti će se na sljedećim osnovnim smjernicama:

- planirati i provoditi izgradnju i uređenje prostora tako da se očuvaju prirodne, kulturne i tradicijske vrijednosti obalnog i zaobalnog krajolika te provoditi mjere za sanaciju ugroženih i vrijednih područja prirodne i graditeljske baštine,
- povećati, ako je nužno, građevinska područja gradova i naselja smještenih u obalnom području uz morsku obalu ili ušća vodotoka, u pravilu na prostorima udaljenim od obale, a samo iznimno uz obalu, da se izbjegne neprekinuta izgrađena dužobalna zona,
- osigurati dostupnost obali i javni interes za korištenje tog prostora za rekreaciju i pomorske djelatnosti te provoditi osobito mjere očuvanja prirodnih plaža,
- temeljiti na funkcionalnim kriterijima i prirodnim uvjetima cjelovito uređenje i zaštitu obalnog područja kao i pomorskog dobra na kopnu, tako da se osigura cjelovitost planskog obuhvata i korištenja prostora pojedinih morfoloških jedinica,
- očuvati značajke otoka, otočića i hridi s pretežito ili potpuno prirodnim ambijentom mora i namijeniti prvenstveno istraživanju i ograničenom, isključivo rekreativnom posjećivanju, bez mogućnosti formiranja građevinskih područja.

Procjenjuje se sljedeći broj stanovnika i gustoća stanovništva središnjih naselja Županije:

Definicija središta	Naselje	Optimalna veličina naselja (broj stanovnika)	Gustoća stanovništva (broj stanovnika/ha)
Lokalno središte	Slano	1 000 – 1 500	10 - 15
	Zaton	1 000 – 1 500	do 10

Za razvoj gradova i ostalih naselja određuje se primjerenim sljedeći pravac preobrazbe:

- infrastrukturna rekonstrukcija za prijelazna područja (gradska - Cavtat, Opuzen, Ston, Orebić i Lastovo te seoska - Slano, Trpanj, Lumbarda i Srebreno),
- revitalizacija za ruralna područja (Babino Polje, Vlaka, Janjina, Smokvica, Kula Norinska, Otrić Seoci, Mlinište) i ostala naselja u Županiji (manja naselja i sela).

- Za lokalna središta (Slano,- inicijalna razvojna žarišta unutar urbanog područja) predlaže se urbanizacijski proces provoditi kombinacijom postupaka za reurbanizaciju, revitalizaciju i infrastrukturnu rekonstrukciju.

Unutar građevinskog područja u planovima užih područja svrhovito je prikazati osnovne funkcije, namjene i način korištenja prostora uvažavajući sljedeće preporuke:

	Niska stambena izgradnja			Višestambena izgradnja
	Slobodnostojeći objekt	Dvojni objekt	Stambeni niz	
Maks. izgrađenost	40%	40%	50%	30%
Maks. katnost	Po + P + 1 + Pk			Po + P + 4 + Pk

Mješovita stambena pretežito poslovna namjena	
Maks. izgrađenost	40%
Maks. katnost	Po + P + 2 + Pk

Mješovita stambena pretežito turistička namjena	
Maks. izgrađenost	40%
Maks. katnost	P + 1 + Pk

Iznimno, osim u naselju Slano radi boljeg uklapanja stepenaste gradnje na terenima u nagibu, određena katnost u stavku 1. ove odredbe se ne primjenjuje.

6. Uvjeti (funkcionalni, prostorni, ekološki) utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

6.1. Prometni sustavi

U cestovnom prometu treba osigurati optimalno povezivanje unutar Županije, te povezivanje Županije sa ostalim dijelovima Hrvatske i Europom gradnjom prometnica kojima će se brzo i učinkovito odvijati tranzitni promet područjem Županije na način da se stvori optimalan cestovni prometni sustav s poticajnim utjecajem na život stanovnika.

Varijantna rješenja pojedinih koridora prometnica, odnosno koridori u istraživanju, sastavni su dio PPDNŽ do izgradnje prometnice, a na preostalim koridorima prostor će se potom koristiti prema postojećoj namjeni.

Cestovni prometni sustav čini mreža sljedećih cestovnih koridora i pripadajućih građevina:

- Jadransko-Jonska autocesta (autocesta A1 Zagreb - Dubrovnik), dionica granica Splitsko-dalmatinske županije - čvor Ploče - čvor Metković - čvor Opuzen - čvor Pelješac - čvor Rudine - čvor Doli - čvor Slano - čvor Osojnik (Dubrovnik) - granica BiH,
- brza cesta preko Pelješca: čvor Pelješac (Jadransko-jonska autocesta) - čvor Slavno - čvor Duboka - Komarna - most Pelješac - Brijesta - čvor Brijesta - čvor Zadar - čvor Metohija - čvor Prapatno - čvor Zaton Doli - čvor Doli (Jadransko-jonska autocesta),

Spojne prometnice sa Jadransko-Jonske auto-cesta na cestovnu mrežu nižeg reda određene su sa čvorova Ploče, Opuzen, Pelješac, Rudine, Doli, Slano i Osojnik.

Određeno je koordinirano korištenje koridora za vođenje infrastrukturnih sustava u pojedinim područjima Županije te je unutar koridora predviđenog za vođenje Jadransko-Jonske autoceste potrebno razmotriti mogućnost vođenja koridora duž jadranske željeznice.

Brza cesta preko Pelješca čvor Pelješac - Komarna - most Pelješac - Brijesta - Prapatno - Zaton Doli - čvor Doli.

Nakon čvora Prapatno trasa prelazi mostom preko Stonskog kanala (most dužine oko 750m), te dalje vodi prema čvoru Zaton Doli na državnoj cesti D8 i čvoru Doli na Jadransko-jonskoj autocesti.

Na cestovnoj prometnoj mreži u pogledu županijskih i lokalnih cesta planira se:

Županijske ceste:

Broj ceste	Županijske ceste
Ž6228	Gr. BiH – Rudine – Slano – Trsteno, - rekonstrukcija na dionici Mironja – Mravinca, s izmještanjem trase izvan obuhvata eksploatacijskog polja - rekonstrukcija dionice spoj sa D8 (Kovačev brijeg) - Majkovi – L69046, s izmještanjem trase na području Majkova* (dio budućeg zaobalnog prometnog pravca Osojnik - Slano)
	Spojna cesta za Županijski centar za gospodarenje otpadom
	Zaobalni prometni pravac Osojnik – Slano s alternativnim pravcem Osojnik – Kliševo i varijantama obilaska Gromače, dijelom izgradnja novih dionica, dijelom rekonstrukcija dionica postojećih cesta Ž6228 i L69046**

Lokalne ceste:

Broj ceste	Lokalne ceste
L69043	Gr. BiH – Čepikuće – Lisac – Ž6228, dionica Rudine – Čepikuće, izgradnja nove ceste
L69046	Ž6228 - Mravinjac – Mrčevo - Kliševo – Ljubač, rekonstrukcija ceste (dio budućeg zaobalnog prometnog pravca Osojnik - Slano)

Cestovni granični prijelazi

Granični prijelazi između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine

- cestovni granični prijelazi za pogranični promet: Imotica - Duži, Čepikuće - Trebimlja, Slano - Orahov Do

Na području Županije sustav pomorskog prometa čine luke otvorene za javni promet:

Općina	Naselje	Naziv/ lokalitet	Nazivi luka prema Naredbi o razvrstaju luka...(96/96)	Vrsta (PL, TL)	Značaj (M, D, Ž, L)	Napomena
Dubrovačko Primorje	Doli	Doli	Luka Doli	PL	L	
	Kručica	Janska	Luka Janska	PL	L	proširenje
	Slano	Slano	Luka Slano	PL	L	proširenje

Na području Županije sukladno Odluci o popisu iskrajnih mjesta za ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov na moru („Narodne novine“, broj 64/09. i 66/09.) određuju se unutar luka otvorenih za javni promet
- iskrajna mjesta za ribarska plovila duljine preko 15 metara, Slano (Općina Dubrovačko primorje)

U sustavu željezničkog prometa potrebno je modernizirati postojeće kapacitete i koristiti ih za bolje međusobno povezivanje unutar Županije kao i Županije sa okruženjem, tako da se izgradi dužjadranska željeznica velikih brzina (tzv. TGV).

Zračne luke u Županiji su sljedeće:

Općina	Lokacija	Dužina staze (m)	Širina staze (m)	Kategorija		Napomena
				Prema značaju	Prema referent. kodu	
Dubrovačko primorje	Rudine	1200-1800	30	tercijarni	3C	planirano

Na području Lisačkih Rudina u Općini Dubrovačko primorje planira se izgradnja zračne luke kategorije „3C“. Za lokaciju je potrebno izraditi studiju opravdanosti, te provesti ukupan postupak propisan za određivanje lokacija za ovakvu vrstu građevina. Ovim postupkom će se istražiti mogućnosti smještaja zračne luke, te odrediti točna pozicija i dužina uzletno-sletne staze s obzirom na prirodne uvjete, te u odnosu na ostale planirane građevine i koridore na području Lisačkih Rudina.

Zračni granični prijelazi

- međunarodni granični prijelaz II. kategorije: Ploče, Brna, Lisačke Rudine, Lastovo.

Na području Županije planira se izgradnja i potpuno uređenje helidroma, odnosno njihovo opremanje za noćno slijetanje u Općini Dubrovačko primorje:

Općina	Lokacija	Napomena
Dubrovačko primorje	Slano	planirano

U svrhu osiguranja vrhunskog turizma sukladno svjetskim standardima i ostvarivanja turističke ponude na najvišem nivou omogućuje se na razini PPUO/G i UPU planiranje helidroma sa pratećom infrastrukturom i suprastrukturom koji će biti u funkciji izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene i golf igrališta, a čija će se točna lokacija i dimenzije utvrditi sukladno stručnim studijama, analizama i nadležnim tijelima.

6.2. Energetski sustav

U cilju trajnog osiguranja kvalitetnog i sigurnog napajanja područja Županije i usmjeravanja viška električne energije proizvedene u HE Dubrovnik u elektroenergetski sustav Hrvatske, potrebno je izgraditi dalekovod 220(400) kV DS Plat - Imotica - Nova Sela - Zagvozd.

U cilju unapređenja elektroenergetske mreže potrebno je izgraditi sljedeće građevine:

na elektroprijenosnom sustavu:

- TS 110/x kV „Imotica“,
- TS 110/20(10) kV „Doli“,
- TS 110/20(10) kV „Slano“,
- TS 110/20(10) kV „Orašac“,
- dalekovod 2x110 kV DS Imotica - Ston (planirano),

Utvrdjuju se sljedeće magistralne plinoopskrbne građevine:

Vrsta građevine	Naziv građevine
Mjerno-redukcijske stanice	MRS „Rudine“, „Slano“,

Utvrdjuju se smjernice za određivanje lokacija sunčanih elektrana:

- Smjestiti elektrane:
 - izvan građevinskih područja
 - izvan infrastrukturnih koridora
 - izvan područja širine 1000 m od morske obalne crte
 - izvan poljoprivrednog zemljišta I. i II. bonitetne klase
 - izvan zaštićenih i predloženih za zaštitu dijelova prirode i područja graditeljske baštine
 - izvan vizura osobito vrijednog krajobraza i zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina
- Veličinu i smještaj postrojenja odrediti sukladno analizi vizualnog utjecaja
- uskladiti smještaj elektrana sa elektroničkom komunikacijskom mrežom radi izbjegavanja elektromagnetskih smetnji
- udaljenost solarnih postrojenja od granica građevinskog područja naselja i turističkih zona mora iznositi minimalno 500 m zračne udaljenosti
- nakon isteka roka amortizacije postrojenja se moraju zamijeniti ili ukloniti, te zemljište privesti prijašnjoj namjeni.

Predlaže se istražiti mogućnost smještaja sunčanih elektrana na lokacijama koje su utvrđene kao potencijalne za smještaj vjetroelektrana, kako bi se koristila zajednička infrastruktura.

Predlaže se potencijalne makrolokacije solarnih elektrana na lokalitetima Grabova gruda i Trštenovo u Općini Dubrovačko primorje, Glave u Općini Dubrovačko primorje. Lokacije sunčanih elektrana (toplinske i fotonaponske) mogu se na temelju detaljno razrađenih kriterija za planiranje i izgradnju utvrditi u PPUG/O.

Predlažu se sljedeće potencijalne makrolokacije vjetroelektrana na manje izloženim vizurama u zaleđu kopnenog dijela Županije i na poluotoku Pelješcu:

Općina	Naselje	Lokalitet	Površina (ha)
Dubrovačko primorje	Višoćani, Podimoč, Doli	Rudine	481,28
	Topolo, Stupa, Ošlje	Vrtog	257,27
	Točionik, Trnovica	Grabova gruda	294,23
	Podgora, Mravinca, Čepikuće	Štrbina	185,77
	Trnova	Vjetreno 1	50,52
	Trnova	Vjetreno 2	40,48
	Trnovica, Čepikuće	Trštenovo	98,05
	Majkovi	Glave	374,70

6.3. Vodnogospodarski sustav

6.3.1. Korištenje voda

6.3.1.1. Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustav Zaton – Orašac - Elafiti s vodozahvatom na izvorištu Palata u Malom Zatonu opskrbljivati će obalno područje Grada Dubrovnika Lozica – Zaton - Brsečine, otoke Koločep, Lopud i Šipan i naselja u zaleđu: Ljubač, Gromača, Kliševo, Mrčevo, Mravinjac i Riđica. Radi poboljšanja vodoopskrbe obalnog područja istočno od Zatona do Lozice planira se izgradnja prekidne komore u Vrbici i rekonstrukcija cjevovoda Zaton – Štikovica - Lozica.

Radovi u zaleđu uključuju izgradnju vodosprema u Orašcu, Gromači i Mravinju, zatim crpnih stanica u Orašcu i Mrčevu, te pratećih cjevovoda i ostalih dijelova infrastrukture.

Na sustav će se vezati i naselja Dubravica i Majkovi u Općini Dubrovačko primorje.

Za potrebe opskrbe vodom građevina (PUO, CP, COPK i dr.) na dionici autoceste Doli-Osojnik i protupožarne zaštite tunela planirana je izgradnja magistralnog cjevovoda u koridoru autoceste, sa pratećim vodoopskrbnim građevinama, koji će se vezati na postojeći vodoopskrbni sustav koji koristi vodu sa vodocrpilišta Palata u Malom Zatonu.

Osim opskrbe vodom građevina uz autocestu novim vodoopskrbnim sustavom će se osigurati mogućnost opskrbe vodom usputnih potrošača: naselja u zaleđu Orašca na potezu Riđica Ljubač, naselja Slano i Majkovi, naselja Zaton Doli i Doli, te cijelo područje zaleđa općine Dubrovačko primorje, a kao nadopuna postojećim vodoopskrbnim sustavima.

Opskrba ugostiteljsko-turističke zone Sestrice u Općini Dubrovačko primorje se planira iz postojećih vodoopskrbnih sustava (Ston i Slano) i planiranog magistralnog cjevovoda koji će se voditi u koridoru planirane autoceste, te ovisno o potrebama i s vodozahvata Ombla preko budućeg dužobalnog pravca opskrbe.

U I. fazi vodoopskrba će se početi rješavati bušenjem bunara, te instaliranjem desalinizatora na samoj mikrolokaciji i time riješiti pitanje vodoopskrbe i u slučaju da prethodno navedene varijante ne budu zadovoljavale.

Za sportsko-rekreacijsku zonu R1 na lokalitetu Sestrice također je potrebno osigurati adekvatnu vodoopskrbu. Planira se izgradnja sustava za navodnjavanje s akumulacijama putem kojeg je za navodnjavanje golf terena moguće koristiti raspoložive vodne potencijale (oborinske vode, podzemne vode, pročišćene otpadne vode, vodoopskrbne sustave u vrijeme smanjene potrošnje, a temeljem postignutog sporazuma s javnim isporučiteljem vodnih usluga javne vodoopskrbe).

Vodoopskrbni sustav Slano s vodozahvatom na crpilištu Nereze opskrbljivati će naselja Slano, Banići, Doli, Gornji i Donji Majkovi. Potrebno je nastaviti hidrogeološke radove na crpilištu u cilju smanjenja klorida i povećanja kapaciteta.

Zbog osiguranja dovoljnih količina i poboljšanja kakvoće vode planira se povezivanje ovog vodoopskrbnog sustava sa sustavom Orašac – Trsteno - Brsečine čime će se riješiti i vodoopskrba Majkova i Dubravice.

Vodoistražnih radova na području Dola će se istražiti mogućnost korištenja podzemnih zaliha vode uz desalinizaciju za opskrbu ovog naselja.

Vodoopskrbni sustav Neum - Dubrovačko primorje će opskrbljivati sva naselja i gospodarske zone u zaleđu Općine Dubrovačko primorje, uključivo zonu Rudine sa zračnom lukom.

Način vodoopskrbe naselja u sjeverozapadnom dijelu Općine Dubrovačko primorje: Trnovica, Lisac, Čepikuće, Podimoč, Trnova i Mravinica alternativno se predviđa iz potencijalnih nalazišta (lokacija Lisac - Čepikuće) kao najoptimalnije i najekonomičnije rješenje. Također je potrebno istražiti mogućnost uključanja u vodoopskrbu potencijalnog zahvata kod naselja Imotice za potrebe naselja s mogućnošću alternativne opskrbe susjednih naselja.

Vodoopskrba Stona sa susjednim naseljima (Mali Ston, Hodilje, Luka, Duba, Prapatno, Česvinica, Kobaš, Broce, Zamaslina, Konštari, Zaton Doli i Doli) će se vezati za vodoopskrbni sustav koji će se temeljiti na crpljenju vode u Stonskom polju iz bunara "Okno" i ovisno o rezultatima hidrogeoloških istraživanja bunara "Palata".

U cilju sigurnosti vodoopskrbe istražiti će se mogućnost realizacije regionalnog vodoopskrbnog sustava Dubrovnik - zapad sa vodozahvatima na izvorištima Ombla i Palata, kojim bi se zajedno s vodoopskrbnim sustavima Zaton - Orašac - Elafiti, Slano i Ston pokrivalo područje zapadno od Dubrovnika do Stona. O koridorima glavnih cjevovoda (obalni, zaleđem uz trasu autoceste) odlučiti će se temeljem daljnjih istraživanja.

6.3.1.2. Sustavi za navodnjavanje

Na površinama pogodnim za navodnjavanje (Dubrovačko primorje, Pelješac, otoci Korčula, Lastovsko otočje, Mljet, Elafiti) planirano je korištenje voda iz podzemlja i kišnice uz izgradnju mikroakumulacija. ...

6.3.2. Sustavi za zaštitu voda i mora

Zaštita voda i mora od onečišćenja otpadnim vodama će se osigurati izgradnjom kanalizacijskih sustava naselja, turističkih, poslovnih i proizvodnih objekata s uređajem za pročišćavanje i ispuštanjem u prijamnik, kojima će se spriječiti nekontrolirano ispuštanje u vodotoke, obalno more i poluzatvorene morske zaljeve, s tim da se ne pretpostavlja prikupljanje svih nabrojanih kategorija otpadnih voda jednim sustavom, odnosno njihovo pročišćavanje na jednom mjestu.

Sustavi odvodnje se planiraju kao razdjelni, kojima će se otpadne vode odvojeno prikupljati i pročišćavati od oborinskih voda, kako oborinske vode ne bi opterećivale sustave odvodnje otpadnih voda.

Izgradnja unutar ZOP-a moguća je samo uz prethodno izgrađenu mrežu odvodnje s uređajem za pročišćavanje i ispuštanje u prijamnik. Iznimno, u izgrađenim dijelovima naselja, do izgradnje javne mreže odvodnje građevine kapaciteta potrošnje do 10 ES (ekvivalent stanovnika) mogu se spojiti na vodonepropusne sanitarno ispravne septičke ili sabirne jame na način prihvatljiv za okoliš. Izgradnja građevina (stambenih, stambeno-poslovnih, javno-društvenih, poslovnih i proizvodnih) sa kapacitetom preko 10 ES moguća je samo uz realizaciju vlastitog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda sa odgovarajućim ispuštanje u prijamnik, prema posebnim vodopravnim uvjetima.

Kanalizacijski sustavi se planiraju za sva veća naselja, naselja u obalnom području, naselja uz vodotoke i jezera te naselja u vodozaštitnom području izvorišta koja se koriste u vodoopskrbi.

Prioritet su radovi na odvodnim sustavima ...Slanog...

6.3.3. Zaštitni i regulacijski sustavi

Na bujičnim i erozijskim površinama ...Slanog...potrebno je provesti zaštitu od erozije i uređenje bujica koja će obuhvaćati biološke i hidrotehničke radove. Biološko-tehnički radovi na zaštiti od štetnog djelovanja voda obuhvaćati će pošumljavanje slijevnih površina, uzgoj i održavanje zaštitne vegetacije, krčenje raslinja i izgradnju terasa i gradona. Hidrotehnički radovi obuhvaćaju čišćenje korita bujica i izradu betonske obloge, stepenica i pregrada u koritima.

Radove je potrebno uskladiti s poljodjelskom i šumarskom djelatnošću i sa zahtjevima zaštite prirode.

7. Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti

Na području Županije predlaže se temeljem Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije očuvati 61 osobito vrijedan predio - prirodni krajobraz, te nakon razmatranja mogućnosti kroz stručne studije nadležne službe zaštite prirode u budućnosti pojedine zaštititi u odgovarajućim kategorijama po zakonu. To su:

Grad/Općina	Redni broj	Područje
Grad Dubrovnik, Općina Dubrovačko primorje	11	uvale Zaton, Slano, kao i cijeli akvatorij zaljeva Budima
Grad Dubrovnik, Općine Dubrovačko primorje, Ston	12	akvatorij cijelog zaljeva Budima i Stonskog kanala, kopno krajnji JI dio Pelješca, koji obuhvaća spojnicu uvala Žukova - Broce do rta Vratnik, te šire područja poluotoka Grbljava i 100m od obale akvatorija od rta – uvale Žukova do rta Vratnik
Općina Dubrovačko primorje	28	zona od rta Ratac do rta Pologrina na poluotoku Grbljava, te uvale Hodobije i Klobučara (područje Dola)

8. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

8.1. Zaštita prirodne baštine

Na području općine Dubrovačko primorje temeljem Zakona o zaštiti prirode zaštićena je sljedeća prirodna vrijednost:

Kategorija	Ukupno	Potkategorija	Lokalitet	Površina (ha)
Posebni rezervat	1	u moru	Malostonski zaljev i Malo more	kopno: 3.300 more: 255
UKUPNO:	1			3.555

Na području Županije predlaže se temeljem Zakona o zaštiti prirode zaštititi sljedeće prirodne vrijednosti:

Kategorija	Ukupno	Potkategorija	Lokalitet
Posebni rezervat	2	botanički	oleandri kod Slanog
		herpetološki	Lokve kod Gornjih Majkova

8.2. Dijelovi ekološke mreže u Županiji

Područje obuhvata Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije preklapa se s 167 područja važnih za divlje svojte i staništa te 5 međunarodno važnih područja za ptice:

Općina	Naselje	Važna područja za divlje svojte i stanišne tipove	
		Naziv	Smjernice
Dubrovačko primorje	Doli	Stonski kanal	23,132,133,135
	Majkovi	Gornji Majkovi - lokve	33,100,107,108
		Lokva u Prljevićima	100,107,108
	Podimoć	Lokva u selu Podimoć	100,107,108
	Slano	Uvala Slano	23,25,31,32,132,133
	Slano, Majkovi	Slano - oleandri	33
Imotica-Doli	Malostonski zaljev	121,122,124,126,128,129 Ostalo: rezervat u moru	

8.3. Zaštita kulturne baštine

8.3.3. Smjernice za prostorno uređenje u naseljima sa zaštićenim kulturnim dobrima

U sklopu modela revitalizacije ruralnih cjelina ambijentalne vrijednosti potrebna je primjena integralnih oblika zaštite radi odgojno obrazovnih, ekoloških i turističkih učinaka, te poticanje brige za nacionalnu baštinu kod lokalnog stanovništva. To se odnosi na naselja u Dubrovačkom primorju, koja zahtijevaju integralni oblik zaštite po svim razinama i očuvanje predjela od agresivnih namjena.

9. Postupanje s otpadom

Utvrdjuje se cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (izdvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog otpada, termičku obradu ostatnog organskog otpada iz procesa predobrade i sortiranja otpada, te odlaganje ostatka nakon obrade) i određuju potencijalne lokacije za objekte u sustavu gospodarenja otpadom.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom sa županijskim centrom za gospodarenje otpadom Lučino razdolje u Općini Dubrovačko primorje, pretovarnim stanicama, reciklažnim dvorištima, zelenim otocima, pogonima za obradu građevinskog otpada i dr. će se realizirati do 2015. godine.

Planirane lokacije u sustavu gospodarenja otpadom su:

- Lučino razdolje (Dubrovačko primorje)

Građevine za odlaganje otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije su:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	ZOP	
Dubrovačko primorje	Trnovica, Točionik	Lučino razdolje	ŽCGO, OK, OI, OO, GO, TO, O	58,00	pl	ne	
	Visočani	Visočani	GO		pl	ne	
	Slano	Kučalin do	GO			pl	ne
		Smrijek	RD			pl	ne

ŽCGO - županijski centar za gospodarenje otpadom

OK - odlagalište komunalnog otpada; OI - odlagalište inertnog otpada; OO - građevine za biološku i termičku obradu otpada, GO - građevina za obradu građevinskog otpada, RD - reciklažno dvorište, TO - građevina za obradu neopasnog tehnološkog otpada; O - građevina za privremeno skladištenje opasnog otpada koji nije odvojeno prikupljen, a koji se izdvaja tijekom prethodnog pregleda otpada u centru., PS - pretovarna stanica

Planirana lokacija županijskog centra za gospodarenje otpadom je određena na lokaciji Lučino razdolje u Općini Dubrovačko primorje, na širem području naselja Trnovica i Točionik.

Na lokaciji je potrebno provesti hidrogeološke istražne radove. Zbog nužnosti zaštite od onečišćenja izvorišta, kao i Malostonskog zaljeva (more I. kategorije, lokacija proizvodnje hrane – školjkarstva budući se lokacija nalazi u pravcu tečenja podzemnih voda prema Malostonskom zaljevu (uvala Bistrina) potrebno je provesti detaljne istražne radove za planiranu namjenu. Detaljnim i namjenskim vodoistražnim radovima treba ispitati pogodnost terena s obzirom na moguće utjecaje na izvorišta koja se koriste ili planiraju koristiti za vodoopskrbu sukladno Pravilniku o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta kao i moguće utjecaje na akvatorij posebnog rezervata Malostonski zaljev i Malo more koji se koristi za uzgoj školjkaša, te na osnovu njegove osjetljivosti odrediti pripadajuće mjere zaštite unutar tog prostora.

U Županijskom centru za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje u Općini Dubrovačko primorje predviđa se:

- priprema, privremeno skladištenje, predobrada (čišćenje, baliranje, prešanje i sl.) izdvojeno skupljenog otpada, na mjestu nastanka kao što su staklo, papir i karton, plastična ambalaža, metali i dr.,
- sortirnica otpada koji u svom sastavu nema biorazgradivog otpada, pastoznih i tekućih vrsta otpada, u kojoj se smješta odgovarajući tip reciklažnog dvorišta,
- privremeno skladištenje opasnog otpada koji nije odvojeno prikupljen, a koji se izdvaja tijekom prethodnog pregleda otpada u centru. Otpad se privremeno skladišti do predaje ovlaštenom sakupljaču i zbrinjavanja na državnoj razini.
- mehaničko-biološka obrada otpada,
- energetska iskorištavanje pojedinih frakcija otpada - korištenje bioplina u proizvodnji električne energije,
- pogon za obradu i sortiranje građevinskog otpada,
- odlagalište otpada nakon obrade.

Ako se prethodnom obradom dobije otpad s visokim udjelom biorazgradive komponente, prema posebnom propisu koji regulira uvjete za odlaganje otpada na odlagalište neopasnog otpada, otpad se može odložiti na odlagalište neopasnog otpada jedino pod uvjetom da se plin koji nastaje u procesu biorazgradnje energetska iskorištava (tzv. bioreaktorsko odlagalište).

10. Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

10.2. Vode

U cilju zaštite voda i mora potrebno je:

- osigurati izvedbu odvodnih sustava prema poglavlju 6.3.3. ovih Odredbi,
- izvršiti predtretman otpadnih voda raznih servisa i industrijskih pogona na vlastitim uređajima za čišćenje prije upuštanja u javni kanalizacijski sustav.
- razmotriti mogućnost upotrebe mulja u poljoprivredi, cvjećarstvu i šumarstvu u sklopu programa zbrinjavanja mulja sa uređaja za čišćenje,
- provesti sanitarnu zaštitu izvorišta koja se koriste u vodoopskrbi. Za slijevna područja izvorišta potrebno je izraditi hidrogeološke studije zona sanitarne zaštite izvorišta kao stručne podloge kojima će se utvrditi zaštitne zone i mjere zaštite. Županija treba donijeti odluke o zaštitnim zonama ... vodocrpilište Nereze (Slano),
- ograničiti upotrebu i uvesti nadzor nad upotrebom umjetnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja,
- zabraniti izgradnju gospodarskih objekata koji ispuštaju štetne i opasne tvari u slijevnim područjima izvorišta,
- zabraniti odlaganje otpada na nesanitarnim odlagalištima,
- uspostaviti redovitu kontrolu kakvoće vode na vodotocima, jezerima i izvorima,

Nekontrolirano ispuštanje gradskih otpadnih voda u obalno more i poluzatvorene zaljeve (...sva naselja zapadno od Rijeke Dubrovačke do uvale Doli,...) potrebno je spriječiti izgradnjom kanalizacijskih sustava s uređajima za pročišćavanje i dugačkim podmorskim ispuštima.

10.7. Zaštita od buke

Smanjenja utjecaja buke ...Lisačke Rudine kod Slanog (Općina Dubrovačko primorje), ...postići će se kroz:

- procedure slijetanja i polijetanja u smislu korekcije putanje leta,
- planiranje manje osjetljivih namjena prostora na buku oko zračne luke.

10.9. Ocjena prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu

Zakonom su određeni planovi/zahvati za koje je obvezno provesti postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (OPZEM), uključujući sagledavanje kumulativnih efekata s ostalim postojećim i planiranim zahvatima koji (bez obzira gdje su smješteni) mogu imati negativan utjecaj na područja Nacionalne ekološke mreže.

U tom smislu treba posebno obratiti pažnju na sljedeće planove/zahvate:

- Izdvojena građevinska područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene:
 - Sestrice/Doli (T1, T2), ...
 - Golf igralište (R1), Doli/Sestrice
- Prometni sustav
 - trasa uzdužjadranske željeznice velikih brzina granica Splitsko-dalmatinske županije - Opuzen - Rudine - Osojnik - granica BiH
 - autoput?

11. Mjere provedbe

11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

Prostor se može trajno uređivati samo na temelju odredbi PPDNŽ i drugih prostornih planova koji se donose na temelju tog prostornog plana, kao i na temelju onih odredbi postojećih prostornih planova koje nisu u suprotnosti s odredbama PPDNŽ.

Prostorni planovi užih područja moraju se izraditi u skladu i na temelju smjernica i kriterija utvrđenih u PPDNŽ.

11.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Programi ukupnog razvoja (PUR) za jedinice lokalne samouprave su jednako tako strateški gospodarsko-ekonomsko-razvojni programi koji na nižoj lokalnoj razini imaju isto značenje kao i Županijska razvojna strategija na županijskoj razini i koji moraju biti usklađeni s njom. PUR Dubrovačkog primorja je usvojen na Općinskom vijeću.

Pogranično područje Županije je od strateškog značenja za Republiku Hrvatsku, a obuhvaća općinu: Dubrovačko primorje.

Glavna razvojna usmjerenja, uz uvjet uređenja graničnih prijelaza, odnose se na razvoj pograničnog gospodarstva (malogranični promet, zajednički gospodarski programi za zapošljavanje, kulturne i gospodarske manifestacije i dr.).

Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

Za nedovoljno istražena područja te područja koja su ekološki vrijedna i potencijalno ugrožena planiranim aktivnostima, potrebno je organizirati programe istraživanja:

- biološke raznolikosti i bogatstva podmorja, te osnovnih kemijskih parametara, posebno specifičnosti pojedinih područja:
 - detaljna ekološka istraživanja - zaljeva Budime, kanala Velikog Stona, uvale Zaton i uvale Slano,
 - detaljna vegetacijsko-faunistička istraživanja - ...migraciju mladi prema zaštićenom unutrašnjem dijelu Malostonskog zaljeva.

2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1 Prostorna struktura korištenja i namjene površina općine Dubrovačko primorje

Ukupna površina kopna Općine Dubrovačkog primorja iznosi 19 724 ha ili 197,25 km².

Tablica 9. Struktura korištenja i namjene površina

Struktura korištenja i namjene površina	ha	%
Građevinska područja naselja – Ukupno	386,35	1,96
GPNi – izgrađeni dio	234,15	1,19
GPN – neizgrađeni dio	152,20	0,77
Izdvojena građevinska područja izvan naselja – Ukupno	534,99	2,71
Poljoprivredne površine	1 246,38	6,32
Šumske površine	17 539,40	88,90

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

U tablici sa prikazom prostorne strukture korištenja površina, građevinska područja naselja prikazuju ukupnu površinu izgrađenih i neizgrađenih planiranih dijelova naselja. Izdvojena građevinska područja izvan naselja također ukupno prikazuju izgrađene i neizgrađene dijelove, uključujući: područja poslovne, proizvodne i ugostiteljsko turističke namjene, građevinska područja za sport i rekreaciju, groblja i područja infrastrukturne namjene (odlagalište otpada). Poljoprivredne, šumske i vodne površine uključuju površine isključive namjene. Među ostale površine ubrajaju se ceste i druge građevine van građevinskih područja, te druga ne građevinska područja.

Građevinska područja naselja (GPN) zauzimaju 1,96% kopnene površine Općine Dubrovačko primorje (izgrađeno - GPNi + neizgrađeno, odnosno planirano za razvoj GPNn). Ovaj podatak, ako se uspoređi s istovrsnim na razini Republike Hrvatske: 6,74%, pokazuje nešto manju opterećenost Općine površinama namijenjenim za GPN. U GPN-u izgrađena površina GPNi iznosi 1,19%, dok udio površina za razvoj naselja (neizgrađena površina) GPNn-a iznosi svega 0,77%. Izdvojena građevinska područja izvan naselja zauzimaju 2,71% površine Dubrovačkog primorja.

I. Površine unutar građevinskih područja (GP)

a) Građevinska područja naselja (GPN) smatraju se površinama mješovite namjene (u kojima prevladava stambena namjena), a namijenjena su za smještaj i/ili uređenje:

- stanovanja s pratećim pomoćnim i gospodarskim funkcijama,
- javnih i društvenih djelatnosti (upravna, socijalna, zdravstvena, školska, kulturna, vjerska i dr.),
- gospodarskih djelatnosti:
- proizvodnih i poslovnih (uslužne, trgovačke, za proizvodnju manjeg opsega, zanatske, komunalno-servisne) bez nepovoljnih utjecaja na život),
- ugostiteljsko-turističkih (hoteli, turistička naselja i kampovi/autokampovi)
- poljoprivrednih,
- športsko-rekreacijskih površina i djelatnosti,
- javnih zelenih površina (javni parkovi i zaštitne zelene površine),
- prometne, energetske i komunalne infrastrukture,
- groblja,
- građevina za potrebe zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti,
- i drugih građevina i površina koji nisu nespojivi s osnovnom stambenom namjenom ili koje služe za funkcioniranje naselja i/ili dijelova naselja.

b) Građevinska područja izdvojenih namjena izvan naselja jesu sljedeće površine:

- Gospodarska namjena - proizvodna I,
- Gospodarska namjena - površine za iskorištavanje mineralnih sirovina E,
- Gospodarska namjena - površine uzgajališta (akvakultura) H,
- Gospodarska namjena - poslovna namjena K,
- Gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička T,
- Športsko-rekreacijska namjena R,
- Građevinska područja infrastrukturnih sustava,

– Groblja G.

II. Površine izvan građevinskih područja

Prostori/površine izvan građevinskih područja definirane su sljedećim planskim kategorijama:

Poljoprivredne, šumske i vodene površine:

- poljoprivredno tlo - vrijedno obradivo tlo P2
- poljoprivredno tlo - ostalo obradivo tlo P3
- šume - gospodarske i zaštitne Š1 i Š2
- šume - posebne i rekreativne Š3
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište PŠ, te kamenjari i goleti
- vodene površine V - vodotoci, jezera i more
- uzgajalište školjaka (H1)

Trend prostornog razvoja Općine Dubrovačko primorje određen je PPUO Dubrovačko primorje čija su planska prostorna rješenja (okvirno) usklađena sa ZPUG-om i s polazištima određenim za Općinu Dubrovačko primorje u PPDNŽ, a koja su prikazana u ovom Izvješću.

Područje Općine u PPUO Dubrovačko primorje, prema korištenju i namjeni, razgraničeno je za razvoj i uređenje na način prikazan u narednoj tablici i u narednom grafikonu:

Tablica 10. Namjena površina Općine Dubrovačko primorje

NAMJENA	ha	%
GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA - UKUPNO	373,49	1,87
GPNi – izgrađeni dio		
GPNn – neizgrađeni dio (za razvoj)		
GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA - UKUPNO	745,9	3,73
GP za gospodarsku proizvodnu namjenu (I)	112,00	0,57
GP za gospodarsku poslovnu namjenu (K)	93,0	0,47
GP za ugostiteljsko-turističku namjenu (T)	93,0	0,47
GP za športsko-rekreacijsku namjenu (R)	26,5	0,13
GP za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3)	63,98	0,32
GP za groblja (G) (procjena)	2,79	0,01
POLJOPRIVREDNE POVRŠINE (P)	1364,89	6,92
ŠUMSKE POVRŠINE (Š)	7747,89	38,8
OSTALE POLJOP. I ŠUMSKE POVRŠINE (PŠ)	10618,13	53,84
ODLAGALIŠTE OTPADA		
OSTALE POVRŠINE (IS) I OSTALO (PROCJENA)		
UKUPNO OPĆINA DUBROVAČKO PRIMORJE	19724,6	100,00

Tablica 11. Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti i djelatnosti u Općini Dubrovačko Primorje – popis 2011.

DJELATNOST	BROJ	%	POSTOTAK U GRUPI DJELATNOSTI	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	17	2,4	3,5	PRIMARNE DJELATNOSTI
Rudarstvo i vađenje min. Sirovina	8	1,1		
Prerađivačka industrija	54	7,5	19,0	SEKUNDARNE DJELATNOSTI
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	13	1,8		
Opskrba vodom, uklanjanje otp. Voda, gospod. Otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	12	1,7		
Građevinarstvo	58	8,1		
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	77	10,7	77,5	TERCIJARNE DJELATNOSTI
Prijevoz i skladištenje	77	10,7		
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	123	17,1		
Informacije i komunikacije	13	1,8		
Financijske djelatnosti i djelatnosti osig.	17	2,4		
Poslovanje nekretninama	1	0,1		
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	23	3,2		
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	23	3,2		
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osig.	75	10,4		
Obrazovanje	44	6,1		
Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. Skrbi	54	7,5		
Umjetnost, zabava i rekreacija	9	1,3		
Ostale uslužne djelatnosti	14	1,9		
Potrebe	3	0,4		
U djelatnosti izvanteritor. Organizacija i tijela	-	-		
Nepoznato	5	0,7		

Izvor: DZS

2.2 Sustav naselja

2.2.1 Obilježja sustava naselja (prostorni razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti, površina i opća strukturna obilježja)

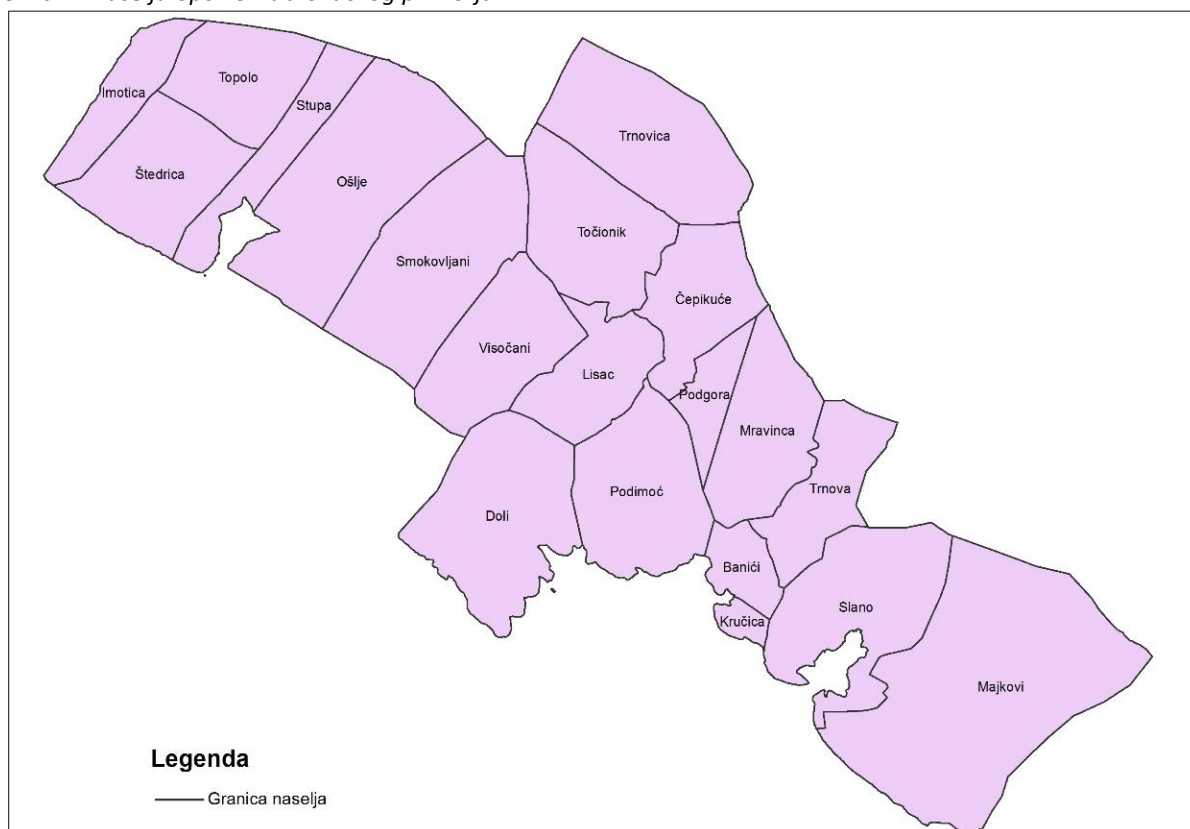
Područje općine Dubrovačko primorje je prostor slabe naseljenosti, a djelomično i raštrkanosti malih naselja i zaselaka u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Njezin sustav središta služi za smještaj i razvitak središnjih uslužnih funkcija (gospodarskih, društvenih, tercijarnih i kvartarnih uslužnih djelatnosti) i drugih nositelja cjelokupnog gospodarskog razvitka ovog područja, ali i kao svojevrсна mreža naselja podobnih za stanovanje i za privlačenje novih stanovnika i osiguranje zadovoljavajuće kvalitete života postojećem i novodoseljenom stanovništvu. Da bi se to moglo ostvariti potrebna je izuzetno kvalitetna povezanost s drugim dijelovima Dubrovačko-neretvanske županije i susjednih područja te integracija u hrvatski nacionalni i mediteranski prostor. Potpuna koncentracija gotovo svih aktivnosti odnosi se na obalni pojas Općine, gdje su se uz naselje Slano kao općinsko središte razvila još dva značajnija naselja; Doli i Banići. Banići sa naseljem Kručice i Slano zajedno sa svojim postojećim i planiranim izdvojenim gospodarskim i športsko-rekreacijskim zonama čine jedinstvenu urbanu strukturu. Stoga će obalni prostor na potezu Banići-Slano i dalje biti glavni pokretač cjelokupnog društveno-gospodarskog razvitka i života u ovom području. Općina Dubrovačko primorje je prostrano područje i zato ima potrebe ustrojstva klasične mreže i sustava središnjih naselja. Središnje uslužne funkcije nižeg lokalnog značenja treba osigurati na području svoje općine i unutar postojećih naselja. Većinu središnjih uslužnih funkcija srednjeg i višeg reda njezini stanovnici će i u buduće koristiti u gradu Dubrovniku, županijskom i regionalnom središtu, a kasnije eventualno i u Stonu, planiranom međuopćinskom i nad lokalnom središtu.

U općinu Dubrovačko primorje ulazi 20 naselja, a to su: Banići, Čepikuće, Podgora, Smokovljani, Imotica, Slano, Doli, Majkovi, Lisac, Kručica, Mravinca, Ošlje, Podimoć, Stupa, Visočani, Štedrica, Točionik, Topolo, Trnova i Trnovica.

U skladu s planiranim razmještajem stanovništva, njihovim potrebama, razvijanjem središnjih uslužnih funkcija, gospodarskim mogućnostima i prethodno postavljenim kriterijima predviđa se do 2015. ili neke kasnije godine na sljedeći način razvijanje novog sustava središnjih naselja u općini Dubrovačko primorje.

Postojeće općinsko središte Slano i dalje će razvijati središnje uslužne funkcije općinskog značenja, čije se gravitacijsko i utjecajno područje podudara s područjem Općine Dubrovačko primorje, ali i drugih središnjih uslužnih funkcija nižeg reda potrebnih stanovnicima tog središta, bliže okolice, ali i turistima i drugim posjetiteljima, koji će ih svakodnevno koristiti. Razvijat će turizam i druge potrebne gospodarske djelatnosti. Ono će se razvijati kao naselje s nekim obilježjima gradskog karaktera oko istoimene uvale (luke) i obuhvaćat će i dalje dijelove središta naselja Slano, te područja zaselaka Banja, Grgurići i Slađenovići. Vezano je na Jadransku turističku cestu, a kasnije i na druge državne i županijske ceste. Ono bi moglo rasti do 1.000 stanovnika. Predviđa se da će se od javnih funkcija u njemu razvijati: općinsko vijeće, načelnik općine, općinske službe, matični ured, policijska postaja, lučka ispostava, službe i sadržaji vezani za funkciju graničnog prijelaza, rimokatolički župni ured i župna crkva, franjevački samostan i crkva s kulturnim sadržajima, političke stranke, razne udruge, dječji vrtić, matična osnovna škola, centar za kulturu s domom kulture, kino dvoranom (polivalentna dvorana), čitaonicom i knjižnicom, kulturno umjetničko društvo, zavičajni muzej (zbirka), galerija slika i drugih umjetnina, zdravstvena ambulanta (opće medicine, zubna, patronaža, depo lijekova), (po potrebi veterinarska ambulanta), poljodjelska apoteka, dom starih i nemoćnih, odnosno umirovljenika, socijalna služba, ispostava banke, zastupnik osiguravajućeg zavoda, ispostava lutrije, poštanski ured, telefonska centrala, pomoćni telegraf, turistička zajednica i ured, turistička agencija, lokalni športski klubovi i manja športska igrališta, od kojih neki zajednički s osnovnom školom (dvorana, igrališta za male športove, bazen), športovi na moru (jedrenje, veslanje, ronjenje, plivanje, vaterpolo i dr.), te brojni prometni, trgovački, ugostiteljski, obrtnički, uslužni, komunalni i drugi poslovni sadržaji potrebni stanovništvu općine, turistima i tranzitnim putnicima, vozilima, domaćinstvima, institucijama itd.

Slika 4. Naselja općine Dubrovačkog primorja

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

Planirana mala lokalna središta ili pomoćna središnja naselja, odnosno naselja s pojedinačnim funkcijama po područjima su u:

- priobalnom području: Banići - planirano 300 stanovnika. Stambeno i poslovno predgrađe općinskog središta Slano, proizvodno središte, ribarske i turističke funkcije, te malo lokalno uslužno središte. Doli - planirano 200-250 stanovnika. Poljodjelstvo i ribarsko naselje, proizvodno središte, turističke i rekreacijske funkcije, neke osnovne uslužne funkcije. Majkovi - planirano 200-250 stanovnika. Poljodjelsko naselje, proizvodno i prerađivačko središte (maslinarstvo, smokva, kamenarstvo, turizam i dr.), turističke i uslužne funkcije.

- Istočnom području zaleđa: Čepikuće – Lisac - podjela osnovne funkcije manjeg lokalnog središta za istočno područje zaleđa (mjesni odbor, vijeće mjesnog odbora, mjesne udruge, ogranci političkih stranaka, župni ured i župna crkva, područna osnovna škola/odjeljenje, dom kulture s odgovarajućim sadržajima, zdravstvena ambulanta bez stalnog liječnika, poštanski ured, trgovačke prodavaonice, ugostiteljske radnje, pojedinačne obrtničke i uslužne radionice, lokalni športski klubovi i igrališta i sl.), poljodjelska funkcija, pogon sortiranja i prerade ljekovitog i aromatskog bilja, granične funkcije (granični cestovni prijelaz s potrebnim službama i sadržajima).
- Zapadnom području zaleđa: Topolo - Ošlje – Smokovljani - dijele funkciju manjeg lokalnog središta za zapadno područje zaleđa i međusobno raspodjeljuju odgovarajuće sadržaje (mjesni odbor, vijeće mjesnog odbora, mjesne udruge, ogranci političkih stranaka, župni uredi i župne crkve, matična osnovna škola, dom kulture s odgovarajućim sadržajima, zdravstvena ambulanta bez stalnog liječnika, poštanski ured, trgovačke prodavaonice, ugostiteljske radnje, pojedinačne obrtničke i uslužne radionice, lokalni športski klubovi i igrališta i sl.), poljodjelska funkcija, a djelomično aktivnosti oko marikulture, odnosno eksploatacije i prerade kamena te drugi proizvodni i prerađivački pogoni.

Ostala naselja na području Općine Dubrovačko primorje su bez obveze razvijanja središnjih uslužnih funkcija i nemaju status središnjeg naselja: Kručica (samostalno naselje u priobalnom području koje je u nastavku razmatrano zajedno s naseljem Banići, obzirom da zajedno tvore jedinstvenu prostorno-funkcionalnu cjelinu.), Trnova, Mravinca, Podgora, Podimoč, Točionik i Trnovica (samostalna naselja u istočnom području zaleđa), Visočani, Stupa, Štedrica i Imotica (samostalna naselja u zapadnom području zaleđa).

Ovako ustrojeni sustav središnjih naselja na teritoriju Općine Dubrovačko primorje zahtjeva još bolju prometnu povezanost između pojedinih samostalnih naselja i njihovih lokalnih središta, a naročito bitno poboljšanje veza prema susjednim područjima.

2.2.2 Prostor za razvoj naselja - građevinska područja naselja (GPN) i struktura izdvojenih površina za razvoj izvan naselja (IGPn)

U *Tablici 12. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja*, sažet je detaljan prikaz stanja u korištenju zemljišta za potrebe građenja naselja na području Općine Dubrovačkog primorja, te se dodatno obrađuju i građevinska područja izvan naselja, gospodarske i druge namjene. U nastavku se nalazi analiza građevinskih područja naselja i građevinskih područja izvan naselja planiranih dokumentima prostornog uređenja na području Općine Dubrovačkog primorja. Ukupna površina građevinskih područja naselja u Dubrovačkom primorju iznosi 386,35 ha, od toga 39,39% je neizgrađeno.

Iz ovih podataka je vidljivo da postoji određena rezerva građevinskog zemljišta, što upućuje na zaključak da su moguća širenja postojećih i kreiranja novih građevinskih područja, uz racionalno planiranje i nužnost pridržavanja kriterija za utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na izgrađenost i broj stanovnika.

Tablica 12. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja

Obilježja sustava naselja		1	Broj naselja	broj	20
		2	Gustoća naselja	broj naselja/ 1000km ²	0,02
		3	Gustoća naseljenosti	broj stan./ km ²	11
Korištenje zemljišta u naseljima	A. Površina naselja	1	Površine naselja	ha	19 724,60
	B. Građevinska područja (GP)	1	Površina GP – ukupno planirana	ha	386,35
		2	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	1,96
		3	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	1,19
		4	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	%	39,39
		5	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	%	27,50
		6	Broj stanovnika / ukupna površina GP	st/ha	
		7	Broj stanovnika / izgrađena površina GP	st/ha	5,61
8	Broj stanovnika / uređena površina GP	st/ha	9,26		
Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1	Površina izdvojenog GP izvan naselja – ukupno planirana	ha ha/st	534,99 0,24
		2	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP	ha, %	
		2.a	Ugostiteljsko-turistička namjena	ha, %, ha/st	92,97 17,37 0,04
		2.b	Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)	ha, %, ha/st	207,74 38,83 0,09
		2.c	Sport i rekreacija	ha, %	231,90 43,34
		2.d	Područja posebne namjene	ha, %	
		2.e	Površina groblja	ha, %	2,38 0,44
		3	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	broj postelja	8600
4	Broj turističkih postelja po km ² obalne crte	broj/km	212		

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.3 Gospodarske djelatnosti

2.3.1 Poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo

Poljoprivreda

Na raspolaganju je malo obradivog zemljišta (1083 ha). Obradive površine se sastoje iz 561ha oranica, 406ha voćnjaka i maslinika i 116ha vinograda. Više od polovice površine Općine zauzimaju pašnjaci, dok je znatno zastupljeno neplodno zemljište. Pašnjaci zauzimaju 6062 ha ili 61,56 % površine Općine.

U Općini Dubrovačko primorje došlo do smanjenja obradivih površina, pada proizvodnje i posebno do napuštanja sela i poljoprivrede od mlađih naraštaja u tijeku zadnjih 50 godina. Najveće površine tala prikladnih za poljoprivrednu proizvodnju nalaze se u Topolskom polju, Lisačkom polju, polju ispod mjesta Čepikuće, Majkovi i unutar mjesta Slanog. Ostala, manje pogodna tla nalaze se po cijelom području Općine. Na spomenutim prikladnim tlima moguće je uzgajati vinovu lozu, neke vrste povrća, različite vrste voćaka, te na ograničenim površinama agrume. Na manje prikladnim tlima nastavit će se uzgoj maslina, te žitarica radi stočne hrane. Na oranicama je moguće uzgajati aromatično i ljekovito bilje kao što je lavanda i dr. Na velikim površinama pašnjaka moguća je sakupljanje samoniklog aromatskog i ljekovitog bilja (kadulje, lovorike i dr.), te ispaša stoke. Preporuča se držanje stoke u manjim farmama radi ispaše u zimsko-proljetnom razdoblju. Vrlo velike mogućnosti razvoja ima pčelarstvo i proizvodnja meda od kadulje koji bi trebao imati zaštićeno podrijetlo i biti certificiran kao ekološki proizvod. Planira se osnivanje poljoprivrednog centra II. kategorije u Slanom u cilju opsluživanja

poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava sa sadržajima koji mogu biti smješteni i u većim ruralnim naseljima u zaleđu.

Šumarstvo

Područje Općine Dubrovačko primorje pokrivaju tri gospodarske jedinice (GJ): Topolo i Štedrica u cijelosti, te Brsečine - Elafiti djelomično. Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem provodit će se sukladno programima za gospodarenje šumama za svaku gospodarsku jedinicu. Kako se na području navedenih gospodarskih jedinica nalaze razni degradacijski stadiji tala i devastacijski stadiji šuma, ekonomski najjednostavniji način gospodarenja ovim šumama je prepuštanje prirodnoj progresiji uz dobro organiziranu čuvarsku i protupožarnu službu. Za očekivati je da će šume u budućnosti ići u pravcu progresije šumske vegetacije i poboljšanju proizvodnih sposobnosti tala na ovom području.

Lovstvo

Područje Općine Dubrovačko primorje pokrivaju tri lovišta: Zajednička lovišta «Rudine» i «Slano», te državno lovište «Primorje» djelomično. Sukladno Zakonu o lovstvu (Narodne novine, br. 140/05) i odredbama PPDNŽ-a lovišta se na području općine Dubrovačko primorje ne ustanovljavaju na moru, u rasadnicima, voćnim i loznim nasadima, pašnjacima ako su ograđeni ogradom koja sprječava prirodnu migraciju dlakave divljači, na miniranim površinama i sigurnosnom pojasu širine do 100 m, na građevinskim područjima i sigurnosnom pojasu od 300 m od njih, zaštićenim dijelovima prirode (ukoliko je to određeno Odlukama o zaštiti), te na ostalim izgrađenim strukturama izvan građevinskih područja.

Područje Općine Dubrovačko primorje pokrivaju sljedeća lovišta.

Tablica 13. Državna lovišta

Broj	Naziv	Tip lovišta	Vrsta lovišta	Vrsta divljači	Površina (ha)
XIX/4	Primorje	otvoreno	državno	zec obični	3 960

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Tablica 14. Županijska lovišta

Broj	Naziv	Tip lovišta	Vrsta lovišta	Vrsta divljači	Površina (ha)
XIX/104	Slano	otvoreno	županijsko	zec obični, jarebica kamenjarka - grivna	10 273
XIX/105	Rudine	otvoreno	županijsko		9 262
XIX/115	Ston	otvoreno	županijsko		10 004

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.3.2 Ribarstvo i marikultura

Čisto more s odgovarajućim sastavom u posebno zaštićenom i prostranom Malostonskom zaljevu i uvali Bistrini, posebno su podobni i poznati kao najkvalitetnije područje na hrvatskoj obali za razvijanje marikulture (školjkarstva), odnosno za uzgoj kamenica, dagnji i drugih školjaka. Upravo zato se održavaju takve prilike u moru Malostonskog zaljeva, te podržava i nastavlja razvitak marikulture uz daljnje znanstveno istraživanje i praktično praćenje. Tako je Planom utvrđena površina uzgajališta školjkaša na navedenom akvatoriju, s time da je smještaj kopnenih sadržaja povezanih uz ovu djelatnost predviđen unutar dijela građevinskog područja razvojno-istraživačkog centra za marikulturu i otpremnog centra za školjkaše naselja Stupa u uvali Bistrina.

Tablica 15. Potencijalna područja pogodna za potrebe razvoja uzgoja u Općini Dubrovačko primorje (IC - razvojno-istraživački centar za marikulturu, H1 - uzgajalište školjkaša, H4 - otpremni centar za školjkaše)

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Postojeće/planirano
Stupa	Bistrina (Malostonski zaljev)	IC, H1	225,80	pt
Stupa	Bistrina na kopnu	H4	2,40	pl
Stupa	Bistrina (na kopnu) - Sveučilište	IC, H4	1,10	pt/pl
UKUPNO			229,30	

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.3.3 Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt

Općina Dubrovačko primorje još raspolaže s bogatim i kvalitetnim rezervama arhitektonskog - ukrasnog i tehničkog - građevinskog kamena, pa se razvijanje prerade kamena pokazalo kao tražena i isplativa djelatnost. Lokaliteti Mironja, Mironja II i Visočani pružaju za tu proizvodnju najbolju sirovinu, te se uz njih i još neka bliža naselja (Imotica, Smokovljani i dr.) veže dosadašnja prerada kamena i razvijanje drugih pogona građevinske industrije (proizvodnja asfalta, betona, betonskih proizvoda i sl.).

Tablica 16. Građevinska područja izdvojene gospodarske namjene izvan naselja (pretežito I - industrijske ili mješovite industrijsko-poslovne I, K) na području Općine Dubrovačko primorje.

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Postojeće/planirano
Imotica	Imotica	I2	1,00	pt/pl
Štedrica	Štedrica	I2, I3	8,00	pl
Smokovljani-Visočani	Smokovljani-Visočani	I2	18,00	pt/pl
Visočani	Visočani	I2	6,00	pt/pl
	Visočani II.	I2	6,00	pt/pl
Podimoč	Rudine	I1, K5	70,00	pl
	Mironja	I4	3,00	pt
UKUPNO			112,00	

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Podržava se i potiče razvitak malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, na način što je na području Rudina utvrđena veća proizvodna zona, a na području Banića veća poslovna zona. Time se omogućuje poduzetnicima da realiziraju svoje inicijative (izgradnja i rad manjih proizvodnih i uslužnih pogona, pogona za izradu proizvoda koji su u funkciji turizma, kao što su suveniri, oprema i drugo, ekološki čiste industrije, skladišta, predstavništva, trgovine, servisi i slično). Nužno je obnoviti i modernizirati uništene i devastirane trgovinske objekte, ali je potrebna i modernizacija malih prodavaonica.

2.3.4 Iskorištavanje mineralnih sirovina -rudarstvo

Jedna od važnijih gospodarskih komponenti ovog područja je rudarstvo, pod čime se podrazumijeva eksploatacija arhitektonskog i tehničkog građevnog kamena. Naime, utvrđeno je ispitivanjima da se na zaobalnom dijelu Općine Dubrovačko primorje nalaze znatne rezerve vrlo kvalitetnog arhitektonskog građevnog kamena. Studijom je utvrđen ograničeni potencijal za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina koji predstavlja zone prirodnog prostiranja sirovina od kojih su izuzeti pojasevi uz prometnu infrastrukturu, vizualno istaknute zone, zone naselja i planiranih građevinskih zona (2 km od naselja, odnosno 1 km od stambenih građevina ili građevina u kojima se odvija poslovna djelatnost za eksploataciju koja uključuje miniranje i 200 - 500 m za aktivnost koja uključuju samo kopanje), zaštićeni dijelovi prirode, prostori vrijednih visokih šuma i poljoprivrednog zemljišta, zone kulturne baštine i vodozaštitne zone. Ukupna površina sa ograničenim geološkim potencijalom arhitektonskog građevnog kamena na području Dubrovačko-neretvanske županije iznosi 563 km², od čega na Općinu Dubrovačko primorje otpada 70,34 km².

Tablica 17. Površine potencijalnosti (viša i niža) arhitektonsko-građevnog kamena

Općina/Županija	Prostori niže geološke potencijalnosti		Prostori više geološke potencijalnosti		Ukupno	
	Površina (km ²)	Udio (%)	Površina (km ²)	Udio (%)	Površina (km ²)	Udio (%)
Općina Dubrovačko primorje	28,68	5,09	41,66	7,39	70,34	12,48
Dubrovačko-neretvanska županija	256,78	45,56	306,96	54,45	563,75	100

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Uz arhitektonski građevni kamen, tehnički građevni kamen ima najveći potencijal za eksploataciju. Površine ograničenog geološkog potencijala za tehnički građevni kamen u Županiji iznosi 189 km², od čega na Općinu Dubrovačko primorje otpada 41,75 km² (22 %). Uz to je moguće koristiti otpadni materijal kod eksploatacije arhitektonskog građevnog kamena koji iznosi oko 80 % za proizvodnju tehničkog građevnog kamena.

S ciljem razvoja tradicijske gospodarske djelatnosti eksploatacije i obrade kamena Planom su određeni istražni prostori mineralnih sirovina i to poglavito arhitektonskog građevnog kamena. Istražni prostor na lokaciji «Smokovljani» predstavlja utvrđeni istražni prostor arhitektonsko-građevnog kamena odobren temeljem posebnog propisa od strane nadležnog tijela. Na lokaciji Smokovljani se planira još jedan istražni prostor. Uz to se planiraju istražni prostori arhitektonskog građevnog kamena na lokacijama "Topolo", "Stupa-Ošlje" i „Trnovica“, dok je na lokaciji „Vjetreno“ planiran istražni prostor tehničkog građevnog kamena. Za lokaciju Veleč potrebno je preispitati mogućnost istraživanja arhitektonskog građevnog kamena s obzirom na smještaj unutar Posebnog rezervata Malostonski zaljev i Malo more.

Tablica 18. Eksploatacijska polja i istražni prostor mineralnih sirovina na području Općine Dubrovačko primorje

Vrsta građevnog kamena	Eksploatacijska polja mineralnih sirovina	Istražni prostor mineralnih sirovina
TGK	Podimoč (lokalitet Mironja)	Trnova (lokalitet Vjetreno)
AGK	Visočani (lokalitet Visočani) Marvinca (Mironja II.)	Visočani (lokalitet Topolo), Trnovica (lokalitet Trnovica) Slano (lokalitet Loznica), Ošlje (lokalitet Veleč)

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Unutar navedenih planiranih i potencijalnih istraživih prostora mineralnih sirovina sukladno posebnim propisima omogućuje se utvrđivanje eksploatacijskog polja. Nova eksploatacijska polja odredit će se temeljem rudarsko-geološke osnove Dubrovačko-neretvanske županije.

2.3.5 Ugostiteljstvo i turizam

Ugostiteljstvo i turizam predstavljaju jednu od glavnih djelatnosti u ovom području (uz donekle ograničene uvjete). Turizam u općini Dubrovačko primorje, kao i cjelokupni dubrovački turizam, se nalazi na svojevrsnoj prekretnici. Treba osmisliti i provesti novu strategiju turističkog razvitka u ovom turističkom odredištu. O tome treba voditi računa kod obnove postojećih i izgradnje novih turističkih objekata. Potrebna je revitalizacija turističke aktivnosti, te trajno dopunjavanje turističkog proizvoda s novim sadržajima, razvijanje ostalih potrebnih usluga i sadržaja za rekreaciju, zabavu i odmor turista. Treba napustiti dominantnu ulogu masovnog turizma i turističkih kampova. Kod izgradnje novih, osobito obiteljskih, hotela treba voditi računa da su manjih dimenzija, moraju prvenstveno odražavati kreativno, autentično, originalno i prepoznatljivo šire dubrovačko povijesno nasljeđe (razvitak tzv. blagog - soft turizma), treba razvijati svoje osobnosti, gdje se prednost daje atmosferi i privatnosti, ali i traženom komforu. U tom smislu treba organizirano i pod stručnim nadzorom obnoviti i osposobiti, radi uključenja u turistički život i za elitni turizam, bar neki od zapuštenih starih dubrovačkih ljetnikovaca, dvoraca - vila i palača ili ladanjsko - gospodarskih kompleksa u Općini Dubrovačko primorje. Postoje uvjeti da se u daljnjoj fazi izgrade na lokacijama Budima i Rat i Sestrice luksuzna turistička naselja najviše kategorije, gdje bi se mogli ostvariti visoki financijski učinci. U manjem opsegu može se razvijati seoski turizam, te privatni smještaj kao dopunski smještaj. Treba ispitati opravdanost zauzimanja nekih vrijednih lokacija s turističkim kampovima, a ondje gdje je poželjno da se zadrže treba im podignuti standard komfora i razinu usluga. Sve to treba dopuniti s boljom i kvalitetnijom komunalnom opremljenošću, urednijim kupalištima i naseljima, te boljim čuvanjem autohtonog okoliša i krajolika. Hotel "Osmine", zbog svog lijepog položaja i uspješnog poslovanja, tek je početak ostvarenja te nove strategije razvitka turizma u Općini Dubrovačko primorje. U priobalnom području Općine utvrđeno je pet ugostiteljsko-turističkih zona izdvojenih izvan naselja na slijedećim lokacijama: Smokvina (kamp/autokamp max. kapaciteta 300 kreveta), Budima (hoteli - turističko naselje max. kapaciteta 1.700 kreveta), Rat (hoteli - turističko naselje max. kapaciteta 2.200 kreveta) i Osmine (hoteli max. kapaciteta 900 kreveta) te Sestrice (hoteli - turističko naselje max. kapaciteta 3.500 kreveta), te Rudine - zona u istraživanju.

Tablica 19. Izdvojena građevinska područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene Općine Dubrovačko primorje (T1 - hotel, T2 - turističko naselje, T3 - autokamp).

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Kapacitet	Postojeće/planirano
Slano	Hotel Osmine	T1 i T2	11,00	900	pt/pl
Podimoč	Uvala Smokvina	T2 i T3	4,00	300	pt/pl
Podimoč-Banići	Budima	T1, T2 i T3	16,00	1700	pl
Banići	Rat	T1 i T2	22,00	2200	pl
Doli	Sestrice	T1 i T2	40,00	3500	pl
UKUPNO			93,00	8600	

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Uz turističku zonu Sestrice planirana je i mega marina. Sestrice se formiraju kao kompleksni investicijski poduhvat koji integrira nautičke, golf sadržaje, hotelske sadržaje, komercijalne sadržaje, izložbene i druge sadržaje urbanog razvoja lokacije. Obzirom na blizinu Dubrovnika i koncentraciju svih sadržaja, pa tako i smještajnih kapaciteta na užem području Dubrovnika, ovaj projekt omogućuje smanjivanje opterećenja županijskog centra i stvaranje nove destinacije, oživljavanje obalnog dijela i posebno zaleđa Dubrovačkog primorja.

Tablica 20. Luke nautičkog turizma u Općini Dubrovačko primorje

Naselje	Naziv/lokalitet	Kapacitet (broj vezova)	Površina (ha) kopno	Postojeće/planirano	Značaj
Slano	Slano	do 200	1,00	pl	Županijski
Kručica	Luka – suha marina	do 400	15,80	pl	Državni
Doli	Sestrice	do 400	0,30	pl	Državni
Kručica	Luka - Kručica	do 100	0,50	pl	Županijski

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Ukupni smještajni kapaciteti izvan naselja iznose 8.600 kreveta. Također su utvrđene luka nautičkog turizma i to: državnog značaja do 400 vezova Sestrice i Luka (suha marina) te županijskog značaja : Slano (do 200 vezova) i Luka- Kručica (do 100 vezova). Unutar građevinskih područja naselja postoji hotel „Admiral Grand hotel“ u naselju Slano kapaciteta 500 kreveta, te 5 autokampova ukupnog kapaciteta 110 smještajnih jedinica.

2.4 Opremljenost prostora infrastrukturom

2.4.1 Prometna infrastruktura

2.4.1.1 Cestovni promet

Dubrovačko primorje je tranzitno prometno područje, križište cestovnih pravaca i prometnica (prema gradu Dubrovniku, prema poluotoku Pelješcu i otocima Korčuli, Lastovu i Mljetu, prema drugim dijelovima Hrvatske, te prema Bosni i Hercegovini). To je dio hrvatskog jadranskog prometnog pravca, bilo kao dio unutarnjeg kanalskog pomorskog puta uzduž istočne hrvatske jadranske obale, bilo zbog stare Napoleonove - francuske ceste - puta u zaleđu, priobalne Jadranske turističke ceste i buduće Jadranske autoceste i brze ceste, odnosno zračnih koridora, te telekomunikacijskih veza. Cestovnu kralježnicu čini Jadranska turistička cesta (JTC), kao državna magistralna cesta broj D8 (E65), na koju se vežu duž Pelješca položena državna magistralna cesta br. D414 (s nastavcima na otocima Korčuli, Lastovu i Mljetu), zatim 5 županijskih cesta i to; br. Ž6228 sa spojnim cestovnim odvojcima br. Ž6227 i Ž6229 prema neumskom hercegovačkom zaleđu i Donjoneretvanskom kraju, odnosno br. Ž6232 iz Slanoga prema Popovom polju, i br. Ž6267 od čvorišta državne ceste D8 do centra naselja Slano te 15 lokalnih cesta koje međusobno povezuju naselja u Dubrovačkom primorju.

Tablica 21. Duljine cesta prema skupinama razvrstanih cesta

Ceste prema značaju	Oznaka ceste	Opis ceste	Duljina (km)
Državne ceste	D8	GP Zaton Doli (gr. R. BiH) – gr. Općine Ston (most na Bistrini), te gr. Općine Ston (Zaton Doli) - granica Grada Dubrovnika	26,50
Županijske ceste	Ž6227	Most Bistrina (D8) - Sv. Nikola (Ž6228)	4,40
	Ž6228	Gr. R. BiH - Rudine - Slano – gr. Grada Dubrovnika	33,50
	Ž6229	Ž6228 - Ošlje	1,70
	Ž6232	Slano (Ž6228) – gr. R. BiH	3,20
	Ž6267	D8 - Slano	0,60
Lokalne ceste	L69032	Ž6228 - Imotica - Topolo - Ž6228	5,00
	L69033	Ž6228 - Stupa - Ošlje (Ž6229)	2,10
	L69040	Ž6228 - Mjenovići - Tunjica - Smokovljani - Ž6228	3,00
	L69041	Visočani - Ž6228	2,30
	L69042	Trnovica – Čepikuće (L69043)	5,90
	L69043	Gr. BiH – Čepikuće – Lisac – Ž6228	8,10
	L69044	Ž6228 - Rudine)- D8	4,30
	L69045	D8 - uvala Doli	1,70
	L69046	Ž6228 – gr. Grada Dubrovnika	2,00
	L69066	Gr. Općine Ston – Đonta Doli (D8)	2,00
	L69067	Majkovi (Ž6228) - Grbljava - D8	4,40
	L69068	Trnova - Ž6228	0,80
	L69071	Smokovljani (L69040) - Visočani (L69041)	1,50
	L69083	Čepikuće (L69043) – Mravinca – Ž6228	4,50
L69088	Ž 6228 - Štedrica - Ž 6227	4,00	

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

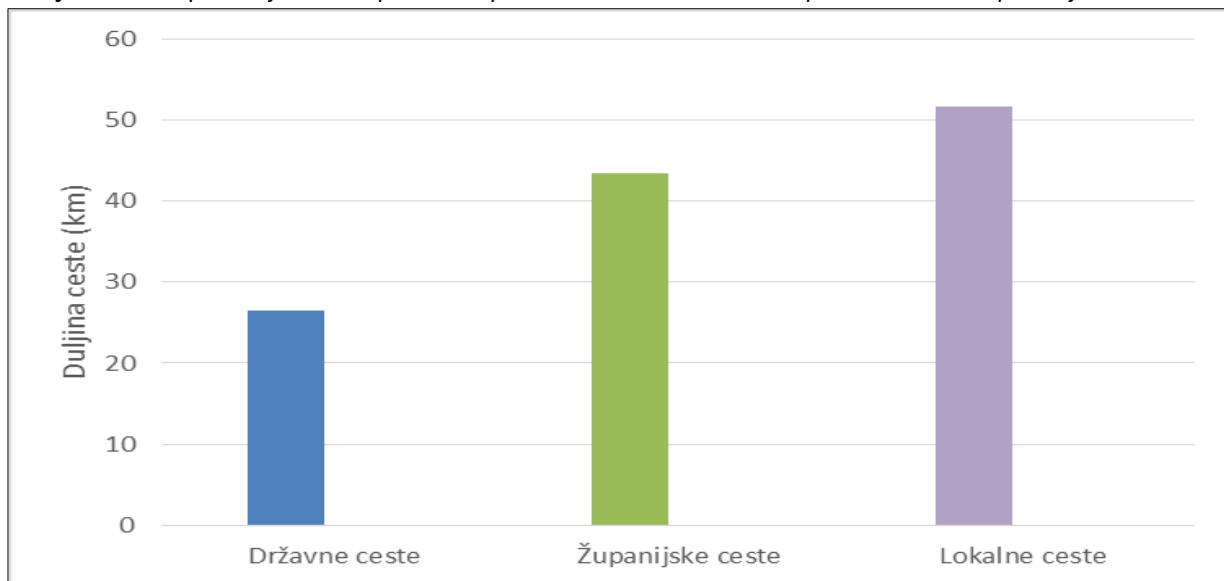
Gledajući sveukupnu duljinu cesta prema značaju najveću duljinu imaju lokalne ceste, a zatim slijede županijske i državne ceste. U sljedećoj tablici i grafikonu prikazana usporedba duljine cesta prema značaju.

Tablica 22. Ukupna duljina cesta prema skupinama razvrstanih cesta u Općini Dubrovačko primorje

Duljina ceste prema skupinama razvrstanih cesta			
Redni broj	Skupina ceste	Oznaka ceste	Ukupna duljina ceste (km)
1.	Državne ceste	D	26,5
2.	Županijske ceste	Ž	43,4
3.	Lokalne ceste	L	51,6
Ukupno razvrstanih cesta			121,5

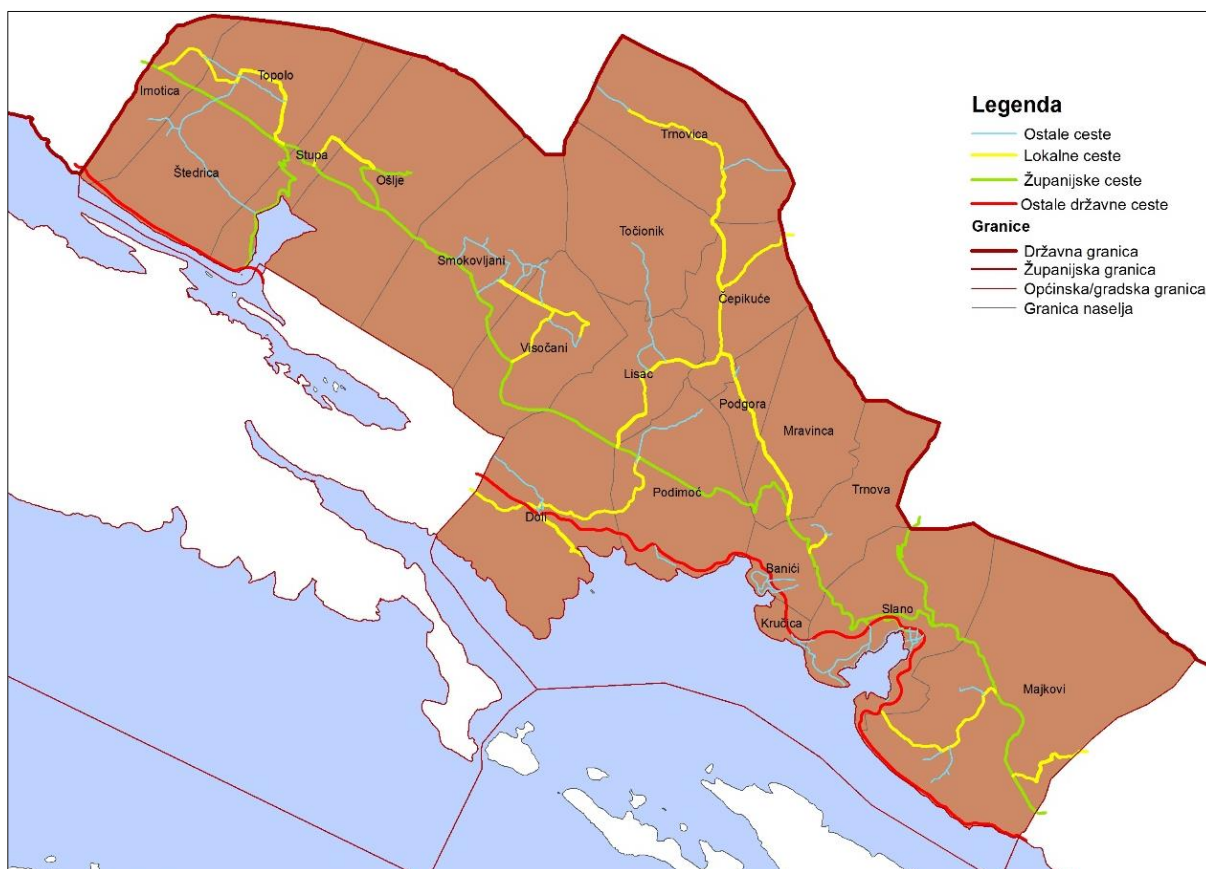
Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Grafikon 6. Ukupna duljina cesta prema skupinama razvrstanih cesta u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Slika 5. Postojeće ceste u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

Tablica 23. Udio pojedinih vrsta cesta

Skupina ceste	Oznaka ceste	Udio pojedine vrste ceste (%)
Državne ceste	D	21,8
Županijske ceste	Ž	35,7
Lokalne ceste	L	42,5

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Cestovna gustoća u Općini Dubrovačko primorje iznosi 0,61.

Tablica 24. Pregled postojećih cesta u Općini Dubrovačko primorje

			Duljina (km)
POSTOJEĆE DRŽAVNE CESTE	D8	GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - gr. Općine Ston (most na Bistrini), te gr. Općine Ston (Zaton Doli) - granica Grada Dubrovnika	26,5
	Ž6227	Most Bistrina (D8) - Sv. Nikola (Ž6228)	4,4
POSTOJEĆE ŽUPANIJSKE CESTE	Ž6228	Gr. R. BiH - Rudine - Slano – gr. Grada Dubrovnika	33,5
	Ž6229	Ž6228 - Ošlje	1,7
	Ž6232	Slano (Ž6228) – gr. R. BiH	3,2
	L69032	Ž6228 - Imotica - Topolo - Ž6228	5,0
POSTOJEĆE LOKALNE CESTE	L69033	Ž6228 - Stupa - Ošlje (Ž6229)	2,1
	L69040	Ž6228 - Mjenovići - Tunjica - Smokovljani - Ž6228	3,0
	L69041	Visočani - Ž6228	2,3
	L69042	Trnovica – Čepikuće (L69043)	5,9
	L69043	Gr. BiH – Čepikuće – Lisac – Ž6228	8,1
	L69044	Ž6228 – Rudine - D8	4,3
	L69045	D8 - uvala Doli	1,7
	L69046	Ž6228 – gr. Grada Dubrovnika	2,0
	L69066	Gr. Općine Ston – Đonta Doli (D8)	2,0
	L69067	Majkovi (Ž6228) - Grbljava - D8	4,4
	L69068	Trnova - Ž6228	0,8
	L69071	Smokovljani (L69040) - Visočani (L69041)	1,5
	L69083	Čepikuće (L69043) – Mravinca – Ž6228	4,3

Izvor: Ciljane Izmjene i dopune PPUO Dubrovačko primorje

Na području Općine Dubrovačko primorje postoje granični prijelazi između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine:

- stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba u cestovnom prometu: Zaton Doli
- stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika u cestovnom prometu: Zaton Doli
- stalni granični prijelaz za pogranični promet: Imotica, Slano.

2.4.1.2 Željeznički promet

Strategijom prometnog razvitka Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 139/99) predviđena je izgradnja Jadranske pruge. Pruga će postati dijelom mreže pruga velike propusne moći s brzinom prometovanja do 250 km/sat kao krajnjim rješenjem. Sukladno navedenoj Strategiji realizacija ove pruge očekuje se iza 2020. godine. Za potrebe smještaja trase pruge Planom je određen koridor širine 400 m na području Općine Dubrovačko primorje. Navedena trasa dužjadranske željezničke pruge predstavlja trasu u istraživanju.

2.4.1.3 Zračni promet

Na području Općine Dubrovačko primorje ne postoji ni jedan prometni objekt iz oblasti zračnog prometa. Ipak možemo reći da je ovo područje dobro povezano s ostalim dijelovima Hrvatske i širim okruženjem zračnim vezama koje kreću sa zračne luke Dubrovnik u Čilipima koja je udaljena 62 km od Slanoga kao sjedišta Općine Dubrovačko primorje. Rubnim dijelom zračnog prostora iznad područja Općine Dubrovačko primorje prolazi zračni put za međunarodni i domaći promet. U mreži zračnog prometa u skladu s koncepcijom boljeg povezivanja udaljenih dijelova graničnog područja Države, odnosno zaobalnog dijela Općine, te značajnijih turističko-rekreacijskih područja (golf igralište) kao i zbog povećanja sigurnosti života u zaobalju (zdravstvene usluge, spašavanje, protupožarne aktivnosti i dr.) naznačena je na lokaciji «Lisačke rudine» površina unutar koje je moguć smještaj tercijarne zračne luke kategorije 4D. Na području naselja Slano planira se izgradnja i uređenje helidroma, prvenstveno u funkciji interventnog povezivanja (hitne medicinske intervencije, intervencije vatrogasaca i sl.). Također se planira u cilju osiguranja vrhunskog turizma i turističke ponude sukladno najvišim standardima realizacija helidroma s pratećom infrastrukturom u funkciji izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene i golf igrališta.

2.4.1.4 Pomorski promet

Prema "Naredbi o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Dubrovačko-neretvanske županije" na području Općine Dubrovačko primorje postoje tri luke lokalnog značaja i to luke Slano, Janska i Doli. Kapacitet postojećih priveza za potrebe lokalnog stanovništva na području Općine Dubrovačko primorje u potpunosti zadovoljavaju potrebe lokalnog stanovništva, s tim što je potrebno riješiti pitanje organizacije vezivanja plovila posjetilaca, obzirom na probleme koji nastaju zbog vezivanja ribarskih plovila uz postojeću operativnu obalu, što stvara probleme i što bi trebalo riješiti preko sustava naplate korištenja priveza na operativnoj obali.

Tablica 25. Morske luke otvorene za javni promet u Općini Dubrovačko primorje

Redni broj	Naselje	Naziv/lokalitet	Naziv luke	Značaj	Površina (ha)
1	Slano	Slano – luka	Luka Slano	lokalni	4,12
		Koceljevići			1,24
		Grgurići			1,76
		Ponta			
2.	Banići	Uvala Janska	Luka Janska	lokalni	0,23
	Kručica	Gornji rt – operativna obala za manje teretne brodove i ribarska plovila			1,90
	Podimoč	Budima – operativna obala za smještaj benzinske pumpe			0,88
3.	Doli	Uvala Doli	Luka Doli	lokalni	0,29

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.4.1.5 Elektroničke komunikacije i pošta

Na području Općine Dubrovačko primorje posluju tri poštanska ureda koji su ujedno prijemni i dostavni, te tako pokrivaju cijelo područje općine. To su slijedeći poštanskih uredi: 20232 Slano, 20231 Doli i 20205 Topolo.

Elektronički komunikacijski sustav veza sastoji se od magistralnih, spojnih i mrežnih kabela. Magistralni svjetlovodni kabeli na području općine položeni su u dva osnovna pravca. Jedan je položen duž obale od Dubrovnika prema Pelješcu (Jadranko), a drugi od odnosno ogranak prvoga odvaja se od njega kod Doli, te nastavlja zaleđem preko Lisca i Čepikuća prema Ravnom u Bosni i Hercegovini. Spojni svjetlovodni kabel povezuje UPS Slano sa magistralnim svjetlovodnim kabelom. Mrežni kabeli pokrivaju područja mjesnih mreža naselja Slano, Lisac, Doli i Topolo, te područje koje spaja RSM Ratac. Udaljena naselja kao što su Trnovica, Štedrica, Točionik i dr. povezana su samonosivim kabelima. Na području općine instalirana su četiri UPS-a (Slano, Doli, Topolo i Lisac), te po jedan RSM (Ratac) i FMUX (Bistrina) koji su vezani na matičnu AXE centralu u Dubrovniku. Na području općine, od mobilne EK mreže HT ima dvije bazne stanice i to jednu u blizini Slanoga (Osmine), a drugu iznad uvale Bistrina. Za potrebe prenošenja televizijskog i radijskog signala na području općine Odašiljači i veze d.o.o. imaju izgrađenih ukupno 9 pretvaračkih lokacija od čega 5 samostalnih objekata i 4 pretvarača instalirana na privatnim građevinama.

Tablica 26. TV pretvarači

Naziv lokacije	Nadmorska visina (m n/m)	Visina stupa	Napomena
Veleč	335	20	Samostalni objekt
Smokovljani	200	7	Privatna kuća (useljenje)
Lisac	280	8	Privatna kuća (useljenje)
Točionik	240	12	Samostalni objekt
Čepikuće	280	8	Privatna kuća (useljenje)
Trnovica	320	8	Privatna kuća (useljenje)
Kručica	40	12	Samostalni objekt
Slano	180	19	Samostalni objekt
Majkovi	381	19	Samostalni objekt

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Prema planovima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture na području Općine može se očekivati:

- a. izgradnja svjetlovoda Rudine-Topolo-Duži koji bi osigurao alternativni pravac preko Bosne i Hercegovine prema Metkoviću, te povezo centralu «Topolo» koja je sada na matičnu centralu povezana radio relejnom vezom,
- b. zamjene zračnih mreža podzemnom EK infrastrukturom čime bi se otvorio prostor za gradnju modernih svjetlovodnih pristupnih i distribucijskih mreža.

2.4.2 Energetska infrastruktura

Opskrba električnom energijom

Područje Općine Dubrovačko primorje opskrbljuje se električnom energijom preko trafostanice "Slano" 35(20) kV putem 10 kV dalekovoda. Ova trafostanica je spojena na državni elektroenergetski sustav 35(20) kV dalekovodima sa trafostanicama "Ston" 110/35(20) i "Komolac" 110/35/20 kV. Područjem Općine prolazi 110 kV dalekovod i to na potezima od TS "Neum" do TS "Ston" i od TS "Ston" do TS "Komolac". Ukupna duljina dalekovoda iznosi 120,96 km. Duljina dalekovoda pod naponom od 110 KW iznosi 19,71 km, a duljina dalekovoda pod naponom od 35 (20) KW je 16,59. Najveći dio od ukupne duljine dalekovoda odnosi se na dalekovod pod naponom od 10 KV, a iznosi 84,66 km.

Tablica 27. Duljina elektroopskrbnih vodova

Elektroopskrbni vodovi prema vrsti	Duljina (km)
110 KV	19,71
35 (20) KV	16,59
10 KV	84,66

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Planirana je izgradnja dvosistemskeg 220 kV dalekovoda na potezu Plat - Imotica - Nova Sela, s podmorskom kablskom dionicom ispod Malostonskog zaljeva, alternativno dolinom Neretve i preko BiH na području Neuma i dvosistemskeg 400 kV dalekovoda Nova Sela – Zagvozd. U cilju unapređenja elektroenergetske mreže Županije planirana je izgradnja 110 kV dvosistemskeg dalekovoda TS Ston - TS Imotica i u sklopu toga 110 kV trafostanice «Imotica. Također se planira rekonstrukcija postojećeg 110 kV dalekovoda TS Ston – TS Komolac u dvosistemskeg 110 kV dalekovod

U skladu s dugoročnom orijentacijom razvitka distribucijske mreže planira se uvođenje izravne transformacije 110/20(10) kV i odumiranje 35 kV-ne mreže. U tom smislu se predviđa rekonstrukcija postojeće TS 35 kV Slano u TS 110/20 kV ili izgradnja nove TS 110/20 kV Slano, te priključnog dalekovoda DV 2x110 kV na dalekovod DV 2x220 kV Plat – Nova Sela. 10 kV distribucijska mreža će se postepeno zamijeniti 20 kV distribucijskom mrežom. Uz to je planirano širenje distribucijske mreže u naseljima, te izgradnja nove mreže za potrebe planiranih ugostiteljsko turističkih, proizvodnih, poslovnih i komunalnih zona.

Korištenje obnovljivih izvora energije

Na području Općine Dubrovačko primorje realizirana je vjetroelektrana Rudine s 12 vjetrogeneratora ukupne snage 34 MW.

Tablica 28. PPPUO Dubrovačko primorje utvrđene su sljedeće lokacije vjetroelektrana:

Naselje	Lokalitet	Površina (ha)	Planirana/potencijalna
Visočani, Podimoč, Doli	Rudine	481,28	planirana
Topolo, Stupa, Ošlje	Vrtog	316,60	potencijalna
Točionik, Trnovica	Grabova gruda*	167,37	potencijalna
Trnovica, Čepikuće,	Trštenovo*	140,00	potencijalna
Podgora, Mravinca, Čepikuće	Štrbina	207,70	potencijalna
Trnova	Vjetreno 1	46,07	potencijalna
Trnova	Vjetreno 2	26,48	potencijalna
Majkovi	Glave*	772,29	potencijalna
UKUPNO		2157,79	

* Makrolokacija je utvrđena kao potencijalna i za smještaj solarne elektrane

Tablica 29. Predložene lokacije potencijalnih sunčanih elektrana izvan-naselja i izdvojenih gospodarskih zona:

Naselje	Lokalitet	Površina (ha)	Snaga (MW)	Planirana/potencijalna
Slano	Planikovica	5,70	2,0	potencijalna
Majkovi	Majkovi	3,00	1	potencijalna
Doli	Vriješac	39,00 (16,40 ha unutar vjetroelektrane Rudine)	6,8	potencijalna
Doli	Ilinica	3,00	1,0	potencijalna
Podimoč	Pješi	31,00 (24,90 ha unutar vjetroelektrane Rudine)	10,0	potencijalna
Topolo	Vjetreni mlin	4,60	1,5	potencijalna
Topolo	Sokolova gruda	7,90	2,5	potencijalna
Ošlje	Ošlje	4,20	1,5	potencijalna
Slano	Uzbije	5,00	1,5	potencijalna
Visočani	Visočani	24,50	8,1	potencijalna
UKUPNO		124,90	35,9	

Tablica 30. Unutar gospodarske zone Banići predlaže se samostojeća sunčana elektrana što će se detaljno razraditi izmjenama i dopunama urbanističkog plana uređenja gospodarske zone.

Naselje	Lokalitet	Površina (ha)	Snaga (MW)	Planirana/potencijalna
Banići	Banići (unutar gospodarske zone)	5,60	2,00	potencijalna

U cilju korištenja zajedničke infrastrukture predlaže se istražiti mogućnost smještaja sunčanih elektrana na lokacijama koje su utvrđene kao potencijalne za smještaj vjetroelektrana.

Prostornim planom se predlaže smještaj samostojećih sunčanih elektrana zajedno sa vjetroelektranama na lokacijama Grabova gruda, Trštenovo i Glave. Lokacije sunčanih elektrana Vriješac i Pješi su dijelom smještene unutar lokacije vjetroelektrane Rudine.

2.4.3 Plinoopskrba

Plinoopskrbnu mrežu na području Općine Dubrovačko primorje čini distribucijski sustav sa mjerno-regulacijskim stanicama, te transportni sustav sa magistralnim plinovodom. Planom se omogućuje plinifikacija područja Općine Dubrovačko primorje, kao i cijele Županije, izgradnjom magistralnog plinovoda Ploče - Dubrovnik - Prevlaka sa mjerno-redukcijskim stanicama «Slano» i «Rudine», kao dijela budućeg međunarodnog Jadransko-jonskog plinovoda koji će se kod Ploča vezati na magistralni plinovod Like i Dalmacije, te u slijedećoj etapi izgradnjom distribucijskih plinovoda koji se u pravilu trebaju smjestiti unutar zajedničkih postojećih ili planiranih infrastrukturnih koridora. Trasa Jadransko-jonskog plinovoda je data u dvije varijante. U slučaju vođenja magistralnog plinovoda preko Malostonskog zaljeva i Pelješca radi zaobilaska Neuma trasa plinovoda na područje Općine dolazi iz smjera Stona, uspinje se na Lisačke Rudine, te dalje zaobaljem vodi prema Dubrovniku. Alternativa ovoj trasi je vođenje plinovoda preko doline Neretve i kroz Republiku BiH kod Neuma. U tom slučaju trasa magistralnog plinovoda vodi u cijeloj dužini zaledem Općine.

Tablica 31. Plinoopskrbne građevine

Vrsta građevine	Naziv građevine	Napomena
Magistralni plinovod nazivnog promjera DN 1000 mm, maksimalnog operativnog tlaka 75 bara	Jonsko-jadranski plinovod, dionica granica Općine Ston - Doli - Rudine - granica Grada Dubrovnika	Alternativa Granica BiH (Duži) - Lisačke Rudine - Majkovi - gr. Grada Dubrovnika)
Mjerno-redukcijske stanice	BS/MCS (MRS) „Rudine“, BS „Majkovi“	

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.4.4 Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda

Opskrba vodom u Općini Dubrovačko primorje djelomično zadovoljava samo na području naselja Slano, te zapadnom dijelu zaleđa Općine od Imotice do Visočana. Sa vodoopskrbnog sustava "Slano" opskrbljuje se vodom naselje Slano sa okolnim naseljima do Banića. Prema vodopravnoj dozvoli na crpilištu se može zahvaćati maksimalno 30 l/s. Bunari su djelomično zatrpani bujičnim materijalom, a povremeno se javlja zaslanjivanje vode. Zbog toga je sadašnji kapacitet izvorišta smanjen. Vodoopskrbni sustav "Neum - Dubrovačko primorje" se veže na regionalni vodovod priobalnog područja Bosne i Hercegovine (Neumski vodovod). Do sada je izgrađen glavni cjevovod od spoja na Neumski vodovod (vodospremnik Moševići) do vodospremnika „Topolo“, te dalje kroz Općinu Dubrovačko primorje do vodospremnika „Visočani“, te je dijelom izgrađena vodoopskrbna mreža usputnih naselja (Topolo; Stupa, Ošlje, Smokovljani i Visočani). Naselje Imotica je povezano na Neumski vodovod preko cjevovoda iz smjera naselja Duži u R BiH. Prema međunarodnom sporazumu iz regionalnog vodovoda za potrebe Općine Dubrovačko primorje je moguće koristiti 15 l/s. Duljina javne vodoopskrbne mreže iznosi 46,06 km.

Vodoopskrbni sustav Općine Dubrovačko primorje temeljit će se na opskrbi putem:

- sustava s vodozahvatom na crpilištu Nereze
- sustava vezanog na vodovod Neum - Dubrovačko primorje
- sustava s vodozahvatom u Stonskom polju - bunari "Oko" i "Palata"
- sustava koji koristi vodu sa vodocrpilišta Palata u Malom Zatonu
- sustava susjednog područja R BiH iz pravca Ravnog u R BiH.

Regionalni vodovod Dubrovnik-zapad

Regionalni vodoopskrbni sustav Dubrovnik - zapad, u koji bi se uklopili vodoopskrbni sustav Zaton-Orašac-Elafiti, vodovod u koridoru autoceste Doli - Osojnik, vodovod Slano i vodovod Ston za koji postoji mogućnost povezivanja na regionalni vodovod Neretva-Pelješac-Korčula, opskrbljivao bi vodom područje zapadno od Dubrovnika, uključivo Općinu Dubrovačko primorje, a temeljit će se na iskorištavanju izvorišta Ombla i Palata. O koridorima glavnih cjevovoda (obalni, zaleđem uz trasu autoceste) odlučiti će se temeljem daljnjih istraživanja.

Tablica 32. Potrebe za vodom Općine Dubrovačko primorje

Naselje	Prognozirani broj stanovnika 2015. godine			Specifična potrošnja Qsp (l/st/dn)	Maksimalna dnevna potrošnja Qmax/dn (l/s)
	Stalni	Povremeni	Ukupno		
Imotica	90	10	100	300	0,35
Ošlje	90	30	120	300	0,41
Smokovljani	130	0	130	300	0,45
Stupa	60	40	100	300	0,35
Štedrica	90	20	110	300	0,38
Topolo	160	30	190	300	0,66
Visočani	140	10	150	300	0,52
Zapadni dio zaobalja	760	140	900	300	3,12
Čepikuće	90	10	100	300	0,35
Lisac	30	5	35	300	0,12
Mravinca	40	10	50	300	0,17
Podgora	40	5	45	300	0,16
Podimoč	50	10	60	300	0,21
Točionik	20	5	25	300	0,09
Trnova	30	10	40	300	0,14
Trnovica	40	5	45	300	0,16
Istočni dio zaobalja	340	60	400	300	1,39
Banići	200	60	260	300	0,9
Doli	200	50	250	300	0,87
Kručica	50	10	60	300	0,21
Majkovi	200	40	240	300	0,83
Slano	650	250	900	300	3,12
Priobalje	1.300	400	1.700	300	5,9
UKUPNO	2.400	600	3.000	300	10,42

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Odvodnja otpadnih voda

Uz izgrađeni sustav odvodnje za naselja Slano, Kručica, Slađenići i Banići koji je potrebno nadograđivati, izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda predviđena je za:

- građevinska područja naselja Doli,
- dijelove građevinskih područja naselja Majkovi (Ratac) i Podimoč (Smokvina)
- izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističkih namjena Budima, Rat, Smokvina i Sestrice
- građevinsko područje na Bistrini.

Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda predviđena je za sva građevinska područja unutar prostora ograničenja. Iznimno, do izgradnje javne mreže odvodnje građevine kapaciteta potrošnje do 10 ES (ekvivalent stanovnika) mogu se spojiti na individualne uređaje (vodnepropusne, sanitarno ispravne septičke ili sabirne jame te mehaničko-biološke uređaje s upojnim bunarom) na način prihvatljiv za okoliš. Izgradnja građevina (stambenih, stambeno-poslovnih, javno-društvenih, poslovnih i proizvodnih) sa kapacitetom preko 10 ES moguća je samo uz realizaciju vlastitog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda sa odgovarajućim ispustom u prijamnik, prema posebnim vodopravnim uvjetima. U skladu s rečenim utvrđena su 4 odvojena sustava odvodnje otpadnih voda s ispustom u more na način da je usvojen razdjelni sustav odvodnje otpadnih voda, tako da se odvojeno odvođe otpadne sanitarno-tehnološke vode od otpadnih oborinskih voda. Oborinske vode će se odvoditi posebnim kanalizacijskim sustavima za oborinske vode. Stupanj pročišćavanja na uređaju za pročišćavanje otpadnih voda i duljina podmorskog ispusta moraju zadovoljiti zahtjeve zaštite mora: a) na morskim plažama sukladno zakonskoj regulativi o standardima kakvoće mora na morskim plažama, b) II. vrste za ostalo obalno more.

Navodnjavanje

Planom navodnjavanja za područje Dubrovačko-neretvanske županije utvrđena su potencijalna područja za navodnjavanje, definirani mogućim zahvatima vode za navodnjavanje, kao i izbor sustava za navodnjavanje u svrhu optimalnog gospodarenja resursima tla i vode na održiv način.

Na temelju pedoloških i hidropedoloških podataka, te vrednovanjem sadašnje pogodnosti poljoprivrednog zemljišta Dubrovačko-neretvanske županije, uključujući i ograničenja s obzirom na potrebu zaštite prirodnih vrijednosti, utvrđeno je na području Općine Dubrovačko primorje 1768,508 ha zemljišta potencijalnog za navodnjavanje. Cjelokupna površina pripada melioracijskoj jedinici I. prioriteta za navodnjavanje s agromelioracijama od čega 253,727 ha otpada na pogodna tla bez ograničenja za navodnjavanje ili s ograničenjima koja neće značajno utjecati na produktivnost, dobit i primjenu navodnjavanja, dok 1514,781 ha otpada na ograničeno pogodna tla s ograničenjima, koja znatno ugrožavaju produktivnost, dobit i primjenu navodnjavanja. Površine pogodne za navodnjavanje se nalaze na različitim nadmorskim visinama. U blizini nema većeg i stalnog vodotoka, akumulacije i većeg izvora. Postoji niz manjih izvora s kojih je moguće u zimskom razdoblju prikupiti dovoljnu količinu vode i spremiti je u više manjih akumulacija za navodnjavanje obradivih površina u sušnom razdoblju. Moguće je također skupljanje kišnice ili vode iz vodoopskrbnih sustava.

Uređenje vodotoka i voda

Na području Općine Dubrovačko primorje postoje sljedeći značajniji povremeni vodotoci - bujice: Zaduga Njiva, Skok, Nereze i Ugor (ulijevaju se u more u uvali Slano), Ljuti potok i Mravinjca (ulijevaju se u more u uvali Budima), Rogač (ulijeva se u more u uvali Smokvina), Rvač (ulijeva se u more u uvali Podoblja), Zaton Doli (ulijeva se u more u uvali Doli), Štedrica (ulijeva se u more u uvali Bistrina), te Puzale (ulijeva se u more u uvali Pod Luncijatom) i Ratački kono (ulijeva se u more u uvali Brnakova). Na bujičnim i erozijskim površinama predviđeno je provođenje zaštite od erozije i uređenje bujica biološkim (pošumljavanje, održavanje zaštitne vegetacije, gradnja terasa i drenažnih sustava) i hidrotehničkim radovima (uzdužne građevine, zaštita pokosa od erozije, kinetiranje korita) i radovima čišćenja korita.

2.4.5 Gospodarenje otpadom

Sa područja Općine Dubrovačko primorje komunalni otpad se odvozi i odlaže na odlagalište komunalnog otpada Grabovica koje se nalazi na području Grada Dubrovnika.

Područje Općine Dubrovačko primorje potrebno je uključiti u cjeloviti sustav gospodarenja otpadom ustrojenim na nivou Županije, kojim se:

1. izbjegava i smanjuje nastajanje otpada,
2. vrednuje neizbježivi otpad i
3. kontrolirano odlažu nezbrinuti (neiskoristivi) ostaci otpada.

Planom se predviđa izdvojeno prikupljanje ili primarna reciklaža potencijalno iskoristivih otpadnih tvari koje se mogu obraditi i ponovno upotrijebiti (papir, karton, staklo, metali, plastika, električni i elektronski otpad i dr.) ili se mogu iskoristiti u postrojenjima, koja se brzo mogu izgraditi (npr. biorazgradivi otpad). Prilikom sakupljanja mora se izdvojiti opasni otpad iz komunalnog i proizvodnog otpada. Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, glomaznog otpada i opasnog otpada iz kućanstava osigurati će se putem odgovarajućih posuda, odnosno spremnika, zelenih otoka i reciklažnih dvorišta.

Tablica 33. Pregled građevina za gospodarenje otpadom na području Općine Dubrovačko primorje

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan
Trnovica, Točionik	Lučino razdolje	ŽCGO (OK, MBO, GO, TO, O)	58	pl
Visočani	Visočani	OG	1,2	pl
Slano	Kučalin do	RDG	1	pl
Slano	Smrijek	RDK	1	pl

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

OK - odlagalište inertnog komunalnog otpada; MBO - mehaničko-biološka obrada otpada, OG - odlagalište inertnog građevinskog otpada, GO - pogon za obradu građevinskog otpada, RDG - reciklažno dvorište građevinskog otpada (isključivo kameni otpad, betonski lom, lom opeke i crijepa, zemljani otpad), RDK - reciklažno dvorište komunalnog otpada, TO - građevina za obradu neopasnog tehnološkog otpada; O - građevina za privremeno skladištenje opasnog otpada koji nije odvojeno prikupljen, a koji se izdvaja tijekom prethodnog pregleda otpada u centru.

2.5 Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.5.1 Zaštićene prirodne vrijednosti

U Općini Dubrovačko Primorje su prisutni dijelovi prirode, značajni po svojoj vrijednosti, zaštićeni na temelju Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13.) dok su neki zaštićeni temeljem Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13.) kao dio Ekološke mreže Republike Hrvatske (NEM). Ekološka mreža Republike Hrvatske, usvajanjem Uredbe, predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000. To su sljedeća područja:

- Malostonski zaljev (Zaštićen temeljem Zakona o zaštiti prirode, kao posebni rezervat u moru, te kao područje NEM-a, HR4000015)
- lokve kod Gornjih Majkova - područje NEM-a HR2000947
- oleandri kod Slanog - područje NEM-a, HR2000950.
- Stonski kanal - područje NEM-a HR3000163)
- Uvala Slano- područje NEM-a HR3000165)
- Lokva u Prljevićima- područje NEM-a HR2000555)
- Lokva u selu Podimoć - područje NEM-a HR2000552)
- Doli - područje NEM-a HR2001490
- Jama za Rasokama - područje NEM-a HR2001451
- Jama u Zadubravici - područje NEM-a HR 2001454
- Vilenska peć - područje NEM-a HR2001452

Prirodne vrijednosti zaštićene temeljem zakona o Zaštiti prirode

U pogledu zaštite prirodne baštine na području Općine Dubrovačko primorje, utvrđena temeljem Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13.) postoji jedna zaštićena prirodna vrijednost i to Malostonski zaljev kao posebni rezervat u moru, proglašen Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o proglašenju područja Malostonskog zaljeva i Malog mora strogim rezervatom (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, br. 09/02.).

Ugrožena i rijetka staništa štite se, također, po Zakonu o zaštiti prirode, a utvrđena su Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 80/13.). Na području općine nalazi se takvih 15 kopnenih, 2 obalna, te 5 morskih staništa.

Na području Općine, identificirana su sljedeća ugrožena i rijetka staništa, iskazana prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa (NKS).

Tablica 34. Ugrožena i rijetka staništa na području Općine Dubrovačko Primorje;

KOD	Tip staništa
Kopnena staništa	
B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine	
B.1.3.	Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene
B.1.4.	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
B.2.2.	Ilirsko-jadranska, primorska točila
C. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare	
C.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
C.3.6.	Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana
D. Šikare	
D.3.4	Bušici

Izvor: Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)

Tablica 35. Ugroženi i rijetki stanišni tipovi zastupljenih na području RH značajnih za ekološku mrežu NATURA 2000

KOD	Tip staništa
Kopnena staništa	
B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine	
B.1.3.	Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene
B.1.4.	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
B.2.2.	Ilirsko-jadranska, primorska točila
C. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare	
C.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
C.3.6.	Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana
D. Šikare	
D.3.4	Bušici
E. Šume	
E.3.5.	Primorske, termofilne šume i šikare medunca
E.8.1.1.	Mješovita šuma i makija crnike sa crnim jasenom
E.8.2.2.	Makija divlje masline i drvenaste mlječike
Morska staništa	
G.2.4.1.	Biocenoza gornjih stijena mediolitorala
G.2.4.2.	Biocenoza donjih stijena mediolitorala
G.3.2.	Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja
G.3.5.	Naselja posidonije
G.3.6.	Infralitoralna čvrsta dna i stijene

Izvor: Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)

Područja ekološke mreže RH u Općini Dubrovačko primorje

Zakonom o zaštiti prirode propisana je i zaštita nacionalne ekološke mreže, na temelju Uredbe o ekološkoj mreži (Narodne novine, 124/13). Na području Općine Dubrovačko Primorje nalazi se 10 takvih područja, a mjere zaštite ekološke mreže utvrđuju se na temelju smjernica za mjere zaštite sadržanih u navedenoj uredbi. Površina ekološke mreže na području Općine Dubrovačko primorje iznosi 6510,21 ha, od čega se na kopno odnosi 100,74 ha, a na more 6409,79 ha. Područje obuhvata Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje preklapa se s 10 područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS).

Tablica 36. Popis NATURA 2000 područja u Općini Dubrovačko Primorje

KOD LOKALITETA	NAZIV LOKALITETA	KOPNO/ MORE	POVRŠINA (ha)
HR2000947	Gornji Majkovi - lokve	kopno	13,37
HR2000950	Slano - oleandri	kopno	79,63
HR3000163	Stonski kanal	more	565,81
HR3000165	Uvala Slano	more	130,34
HR2000555	Lokva u Prljevićima	kopno	0,17
HR4000015	Malostonski zaljev	more	5713,64
HR2001490	Dubrovačko primorje - Doli	kopno	4,89
HR2001451	Jama za Rasokama	kopno	0,78
HR2001452	Vilenska peć	kopno	0,78
HR2001454	Jama u Zadubravici	kopno	0,78
KOPNO			100,42
MORE			6409,79
UKUPNO			6510,21

Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, 2015.

Krajobraz

Krajobraz je sukladno posebnom propisu, određeni prostor, viđen ljudskim okom, čije su osobitosti rezultat djelovanja i međudjelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika. Do izrade Krajobraznih tipova, te objave popisa u Narodnim novinama sukladno posebnom propisu - vrednovanje krajobrazna na općinskoj razini provodi se na temelju smjernica za očuvanje krajobrazne raznolikosti područja, seoskih krajolika i prostornog identiteta gradova utvrđenih Programom prostornog uređenja RH, kao i smjernica u PPDNŽ-u za polazišta u izradi prostornih planova užih područja, te Europske konvencije o krajobrazu (NN-MU 12/02, NN-MU 11/04).

U izradi su i „Krajobrazna studija DNŽ“ kao i studija „Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika DNŽ i podloga za zaštitu“ kao podloge za izradu Izmjena i dopuna PPDNŽ koje će poslužiti kao osnove za izradu detaljnih krajobraznih studija za područje Općine Dubrovačko primorje temeljem kojih će biti moguće valorizirati i revidirati vrijedne predjele prostora Općine radi adekvatne zaštite i održivog upravljanja.

Trenutno je na području Općine Dubrovačko primorje krajobraz je raščlanjen kao:

- osobito vrijedan predjel - prirodni krajobraz,
- osobito vrijedan predjel - kultivirani krajobraz,
- oblikovno vrijedno područje poluurbane cjeline.

Tablica 37. Prirodni krajobrasi u Općini Dubrovačko primorje

Redni broj	Područje
1	zona od rta Ratac do rta Pologrina na poluotoku Grbljava, te uvale Hodobije i Klobučara (područje Dola)
2	širi prostor zaljeva Budima
3	akvatorij uvale Slano, odnosno akvatorij 100 m od obale od rta Ratac do rta Debela glava

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Pod kultiviranim krajobrazom smatraju se:

- kompleksi polja u (polje Topolo, Stupa-Ošlje, Smokovljani, Visočani)
- obrađena kraška polja u zaleđu: linearni postavljeni niz kraških polja Stonskog primorja od Imotice, preko Topolog, Stupe, Ošlje i Smokovljana do Visočana, zatvorena polja pred naseljima Podimoč, Lisac, Točionik, Čepikuće, te izdvojena Podgora i Mravinca - sela Slanskog primorja, izdvojeno manje polje s jednim naseljem: Štedrica, Trnovica, Trnova i Majkovi
- terasirana tla namijenjena poljoprivrednim
- naselja u zaleđu, (Imotica, Štedrica, Toplo, Stupa, Ošlje, Smokovljani, Visočani, Podimoč, Lisac, Točionik, Čepikuće, Mravinca, Trnova, Trnovica, Majkovi)
- naselja uz obalu (Slanska draga, Banići, Doli).
- povijesni vrtovi tj. vrtnoarhitektonski uređeni otvoreni prostori (Slano, Grgurići kao i njihov ozelenjeni okoliš).

2.5.2 Zaštita i očuvanje kulturne baštine

Sagledavajući prostor koji zauzima Općina Dubrovačko primorje s aspekta zaštite naslijeđenih graditeljskih i prirodnih vrijednosti nužno se dotaknuti svih komponenata koji određuju taj prostor i danas sudjeluju u oblikovanju životne okoline čovjeka. Najpozitivnije odlike graditeljskog naslijeđa nisu nažalost poslužile kao pouka i kreativni poticaj današnjim graditeljima. Današnja situacija je takva da se djela prošlosti moraju boriti za svoj vlastiti opstanak i dokazati da su nerazdvojni i izuzetno značajni učesnik u oblikovanju humanog životnog prostora.

Potrebno je naglasiti da je sadašnje stanje očuvanosti, istraženosti i zaštite kulturno-povijesnog naslijeđa na području Općine Dubrovačko Primorje općenito nezadovoljavajuće. Nedostaje financijskih sredstava za održavanje i investicijsko održavanje, specijalizirane institucije su nedovoljno ekipirane, istraživanja se ne provode sustavno. Protok vremena od preventivne zaštite do trajne zaštite je predug, inspekcijско postupanje je nedovoljno učinkovito, i naposljetku, razina edukacije o značaju kulturno-povijesnih dobara na vrlo je niskoj razini.

Na području Dubrovačkog primorja nalazi se ukupno 240 kulturnih dobara, od toga 25 nepokretnih kulturnih dobara i 8 pokretnih, zaštićenih temeljem Zakona, 47 preventivno zaštićenih, te 160 evidentiranih dobara.

Tablica 38. Pregled zaštićenih nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara Općine Dubrovačko primorje

BR.	OZNAKA	MJESTO	NAZIV	VRSTA KULTURNOG DOBRA
1	Z-2458	Banići	Crkva sv. Marije Magdalene s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
2	P-3836	Čepikuće	Arheološko nalazište "Novakovo Greblje" s ostacima groblja sa stećcima	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
3	Z-1742	Čepikuće	Arheološko nalazište groblja sa stećcima uz crkvu sv. Martina	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
4	Z-915	Čepikuće	Crkva sv. Martina s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
5	Z-916	Čepikuće	Crkva sv. Roka	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
6	Z-919	Doli	Stambeno-gospodarski kompleks Milić-Ljuban	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
7	Z-1752	Imotica	Crkva sv. Ane s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
8	Z-1751	Imotica	Crkva sv. Mihajla	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
9	Z-3683	Imotica	Graničnik	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
10	Z-953	Ošlje	Crkva sv. Nikole	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
11	Z-954	Ošlje	Crkva sv. Petra i Pavla s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
12	Z-4480	Ošlje	Ruševine crkve zvane „Rotonda“	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
13	Z-6000	Ošlje	Zbirka zavjetnih darova Župe sv. Roka	Pokretno kulturno dobro - zbirka
14	Z-958	Podimoć	Crkva sv. Ane	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
15	Z-2463	Slano	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
16	Z-4263	Slano	Crkva sv. Jeronima - Oltar Blažene Djevice Marije	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
17	Z-3629	Slano	Crkva sv. Petra	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
18	Z-962	Slano	Crkva sv. Roka	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
19	Z-2583	Slano	Crkva sv. Vlaha sa župnom kućom	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
20	Z-963	Slano	Knežev dvor, Uz Komardu 004	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
21	Z-854	Slano	Ljetnikovac Ohmučević, Put od Jasenja 001	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
22	Z-5973	Slano	Oltar Poklonstvo triju kraljeva	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
23	Z-3136	Slano	Oltarna pala Gospa od Ružarija sa sv. Otajstvima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
24	Z-557	Slano	Oltarna slika Tonka Matkova Gradića u crkvi sv. Roka	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
25	P-3981	Slano	Podmorsko arheološko nalazište antički brodolom na položaju Gornji rt	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
26	Z-553	Slano	Raspelo s likovima sv. Marije i sv. Ivana iz crkve sv. Jeronima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
27	Z-552	Slano	Skulptura Gospe Immaculate iz crkve sv. Jeronima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno

28	Z-964	Slano	Stambeno - gospodarski kompleks Knežić, Podstranje 002	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
29	Z-965	Smokovljani	Groblje "Vlaško greblje" sa stećcima	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
30	Z-970	Topolo	Crkva sv. Stjepana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
31	Z-971	Trnova	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
32	Z-972	Trnovica	Crkva sv. Ivana s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
33	Z-974	Trnovica	Crkva sv. Nikole	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
34	Z-973	Trnovica	Pojilište - Seoska lokva	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
35	Z-5969	Visočani	Oltarna pala Bogorodica s Kristom i svecima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno

Izvor: www.min-kulture.hr

Tablica 39. Popis registriranih i preventivno zaštićenih kulturnih dobara i kulturno-povijesnih vrijednosti

1 - POVIJESNE GRADITELJSKE CJELINE					
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje		zaštita	značaj
101	Slano	Slano		E	R
102	Lisac	Kotezi (kompleks Talija) č. zgr. 17,18,19,20, 20/1, 2, 3, 4, 21, 22, 23, 24, č. zem. 827, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 860, 863/1, 878, 880/2, 880/3, 880/4, 880/5, 880/6, 880/7, 880/8, 881/1,3,4,5,6,7 i 8, 884, 885, 887, 889, 891, 892, 892/2,3,4,5,6,7,8,9,10 sve k.o. Lisac, UP/197/2-88		PZ	R
103	Banići	Banići – Ruralna cjelina Gornje Selo č. zgr. 3/1, 3/2, 4/1, 4/2, 4/3, 4/4, 4/5, 5, 6, 7/1, 7/2, 8/1, 8/2, 8/3, 9, 10/1, 10/2, 11, 12/1, 12/2, 12/3, 12/4, 12/5, 12/6, 13/2, 13/3, 13/4, 14, 21, č. zem. 80/1, 81, 86/1, 86/2, 87/1, 87/2, 88/1, 88/2, 89/1, 89/2, 89/3, 89/4, 90/1, 90/2, 90/3, 99, 100, 101/1, 101/2, 101/3, 101/4, 102/1, 104/1, 104/2, 108,109, 111, 113/1, 113/2, 113/3, 114, 115, 116, 118/1, 118/2, 118/3, 118/4, 118/5, 118/6, 118/7, 118/8, 118/9, 118/10, 118/11 sve k.o. Banići, UP/I-612-08/02-07/170		PZ (P-1314)	R
104	Slano	Slađenovići č. zgr. 83, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103/1, 103/2, 104, 105, 106/1, 106/2 sve k.o. Slano i č. zem. prema rješenju UP/I -239/1-73		PZ	R
105	Topolo	Topolo		E	L
106	Štedrica	Štedrica		E	L
107	Stupa	Stupa		E	L
108	Ošlje	Ošlje - Obrvani		E	L
109	Smokovljani	Smokovljani		E	L
110	Visočani	Visočani		E	L
111	Trnovica	Trnovica		E	L
112	Čepikuće	Čepikuće - tri zaseoka: Čukove ljuti, Radnići i Gnjilavci		E	L
113	Lisac	Lisac		E	L
114	Doli	Doli - Kobile, Konjusi, Zabraže - Đonta Doli		E	L
115	Banići	Banići - Donje Selo		E	L
116	Trnova	Trnova		E	L
117	Kručica	Kručica		E	L
118	Slano	Grgurići		E	L
119	Majkovi	Donji Majkovi		E	L
2 - POVIJESNI GRADITELJSKI SKLOPOVI					
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje		zaštita	značaj
201	Doli	Gospodarski kompleks Milić-Ljuban č. zgr.107,109 i č. zem. 395 NN 2/04, ali u NN 22/04 P-547, sve k.o. Doli, Z 919 (NN 2/04)		Z (Z-919)	N
202	Slano	Stambeno-gospodarski kompleks Knežić č. zgr. 144/1, 144/2, 145/1, 145/2, 146/1, 146/2; č. zem. 1900/1, 1900/2, 1901, 1904, 1906, 1908, 1909, 1911, 1912, 1913/1, 1913/2, 1914 i 1915 sve k.o. Slano, Z 964 (NN 2/04)		Z (Z-964)	R
203	Topolo	Stambeno-gospodarski kompleks Butigan-Božinović č. zgr. 25, 26, 27, 30, 31, 32/1, 32/2, sve k.o. Topolo, UP/I-612-08/02-07/255		PZ (P-1244)	R
204	Topolo	Gospodarski kompleks Konsuo č. zgr. 44,46,47,48/1,48/2 sve k.o. Topolo, UP/I-612-08/89-07/31		PZ	R
205	Ošlje	Stambeno-gospodarski kompleks Šotrić, zaselak Živanović č. zgr. 89. k.o. Ošlje, UP/I-612-08/02-07/279		PZ	R
206	Smokovljani	Stambeno-gospodarski kompleks Vlahović č. zgr. 12,13/1,13/2,13/3 č. zem. 352,353,354,355,357,359 k.o. Smokovljani, UP/I-612-08/02-07/280		PZ	R
207	Čepikuće	Stambeno-gospodarski kompleks Kula Andrijašević, Čukove ljuti č. zgr. 56, 57, 58, 59, 60, 62 č. zem. 532, 533/1,2, 534 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/02-07/257		PZ	R
208	Čepikuće	Stambeno gospodarski kompleks Kula Pasarić č. zgr. 113,114, 115, 116,117, 118, 119, 120, 121, č. zem.1061,1062 i 1063 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/10-05/0235		PZ (P-3727)	R
209	Čepikuće	Stambeno-gospodarski kompleks Goga, zaselak Radnići č. zgr. 38/1, 38/2 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/02-07/261		PZ	R
210	Lisac	Stambeno-gospodarski kompleks Karlić-Rabađija č. zgr.91 č. zem. 1318/2,1319/2,1322,1325 k.o. Lisac, UP/I-612-08/89-07/37		PZ	R

211	Mravinca	Ruralni kompleks Mozara č. zgr. 12, 13/1, 13/2, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, k.č. 115, 123, 124, 125, 126, sve k.o. Mravinca, P 539 (NN 22/04)	PZ	R
212	Banići	Stambeno-gospodarski kompleks Kola č. zgr. 22/1,2, 24, 25, 25/1, 26/2, 28/3, 28/4, 28/5, 78, 79 č. zem. 444/1,2,3, 452, 453, 454, 532, 536/9, sve k.o. Banići, PZ UP/I-612-08/02-07/276	PZ	R
213	Slano	Stambeno-gospodarski kompleks Jerković, Mrnar č. zgr. 61, 62, 65/2 k.o. Slano, UP/I-612-08/94-07/115	PZ (P-1195)	R
214	Topolo	Stambeno-gospodarski kompleks Bijač, Klačina	E	L
215	Topolo	Zadružni kompleks Nenada, Donja Banda	E	L
216	Topolo	Gospodarski kompleks Cvjetković, Klačina	E	L
217	Smokovljani	Stambeno-gospodarski kompleks Lepeš-Grljević, zaselak Mjenovići	E	L
218	Točionik	Stambeno-gospodarski kompleks Jahud, Brdo	E	L
219	Čepikuće	Ex stambeni kompleks «Kapetanova kuća»	E	L
220	Podgora	Stambeni kompleks Knežić	E	L
221	Podgora	Stambeno-gospodarski sklop Matić, Dužani	E	L
222	Banići	Stambeni kompleks Smrdelj-Kmetović	E	L
223	Kručica	Stambeni kompleks Đenero	E	L
224	Slano	Kompleks smješten pod magistralom	E	L
225	Slano	Kompleks zapadno od Kneževog dvora (pod magistralom)	E	L
226	Slano	Kompleks Kraljić, Banja	E	L
227	Slano	Kompleks zgrada	E	L
3 - POVIJESNE CIVILNE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
301	Slano	Knežev dvor č. zgr. 181, č. zem. 2223/1, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228 i 2229, sve k.o. Slano, Z 963 (NN 2/04)	Z (Z-963)	R
302	Slano	Ljetnikovac Ohmučević č. zgr. 198 i 199; č. zem. 2191, 2189, 2190, 2187, 2186/1, sve k.o. Slano, Z 854 (NN 2/04)	Z (Z-854)	R
303	Slano	Gotička kuća, Banja č. zgr. 210,212 i 213, k.o. Slano, R 1300 (1986.)	Z (Z-?)	R
304	Imotica	Graničnik č. zem.863/4 k.o. Imotica, UP/I-612-08/02-07/174UP	PZ	R
305	Smokovljani	Stambeni objekt Mordin, zaselak Dolina č. zgr.123,124,124/1,2,3,4,5,6,7, č. zem.1720,1721,1724,1725,1726,1732,1733,1735, sve k.o. Smokovljani, UP/I-188/2-88	PZ	R
306	Trnovica	Komin obitelji Grošeta č. zgr.57, 62 k.o. Trnovica, UP/I-612-08/02-07/272	PZ (P-346)	R
307	Imotica	Stambena zgrada Vodopić	E	L
308	Štedrica	Stambena zgrada Miljević Pera	E	L
309	Štedrica	Komin i konoba Vojvode Pera	E	L
310	Štedrica	Stambena zgrada na kat - kula Lučić ili Lucić	E	L
311	Topolo	Stambeni objekt Bagulin, Gornja Banda	E	L
312	Topolo	Stambeni objekt Điković, Polje	E	L
313	Stupa	Seoska plemička kuća Škabo ili Škobo	E	L
314	Ošlje	Stambeni objekt Kunić, zaselak Gornje selo	E	L
315	Ošlje	Stambena zgrada s kominom, zaselak Gorica	E	L
316	Ošlje	Stambena zgrada I komin Šotrić, Živanović	E	L
317	Ošlje	Stambeni objekt Betondić	E	L
318	Visočani	Stambena zgrada s kominom Lobaš-Vojvoda, Gornje selo	E	L
319	Visočani	Stambena zgrada Lujo, Donje selo	E	L
320	Čepikuće	Kuća Rade Andrijaševića, zaselak Gnjlavci	E	L
321	Čepikuće	Kuća Botica	E	L
322	Banići	Kuća s kominom Kola	E	L
323	Banići	Kuća Jelić,	E	L
324	Slano	Stambeni objekti, Slano	E	L
325	Slano	"Lukina kuća"- "zatvor", Slano	E	L
326	Slano	Kuća Milić, Slađenovići	E	L
327	Slano	Svjetionik Rt Donja punta	E	L
328	Slano	Ruševine ljetnikovca nepoznatog vlasnika u Grgurićima	E	L
329	Slano	Ljetnikovac Saracca, Grgurići	E	L
4 - POVIJESNE CIVILNE/OBRAMBENE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
401	Štedrica	Vatovića kula	E	L
5 - POVIJESNE GOSPODARSKE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
501	Trnovica	Seoska lokva – pojilište č. zem. 652, 653, 654, 8987 k.o. Trnovica, Z 1135 (NN 2/04)	Z (Z-973)	R
502	Topolo	Gospodarski kompleks pojata s gumnom č. zgr. 64 k.o. Topolo, UP/I-612-08/02-07/253	PZ	R
503	Topolo	Gospodarski kompleks Konsuo č. zgr. 66 k.o. Topolo, UP/I-612-08/89-07/40	PZ	R
504	Visočani	Kompleks gospodarskih objekata (pojata s gumnama) Vojvoda, G. selo č. zgr. 83, 83/2, 84, 88/1,2,3 k.o. Visočani, UP/I-612-08/02-07/273	PZ	R
505	Čepikuće	Kompleks gospodarskih zgrada Hrdalo, zaselak Radinići č. zgr.41, 43, 44, 45 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/02-07/256	PZ	R

506	Podgora	Bunar (puč.) u polju Butijer, Kovači č. zem. 1477, 1511 k.o. Podgora, UP/I-612-08/02-07/247	PZ	R
507	Topolo	Stranj Bezdán, Donja Banda	E	L
508	Ošlje	Mlinica i pojata, zaselak Gorica	E	L
509	Ošlje	Mlinica i pojata Cvjetković	E	L
510	Smokovljani	Gospodarski objekt Slade, zaselak Zabreže	E	L
511	Visočani	Gumno s dvije gospodarske zgrade, Gornje selo	E	L
512	Visočani	Gumno s dvije gospodarske zgrade Dender, Gornje selo	E	L
513	Lisac	Kompleks gospodarskih zgrada - pojata s gumnima	E	L
514	Slano	Kompleks Mlinica	E	L
515	Slano	Gospodarski kompleks (sjeverno od tvornice sardina)	E	L
	Imotica,	Graničnik, č. zem. 863/4, Klasa: UP/I-612-08/08-06/027	Z (Z-3683)	
516	Doli	Mlinica za masline u prizemlju stambene katnice, Zabrežje, Đonta Doli	E	L
517	Doli	Ribarski magazini Mage	E	L
6 - POVIJESNE SAKRALNE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
601	Čepikuće	Crkva sv. Martina s grobljem č. zgr. 128 i č. zem. 1159/1 i 1163, k.o. Čepikuće, Z 915 (NN 2/04)	Z (Z-915)	N
602	Čepikuće	Crkva sv. Roka č. zgr.32, č. zem. 32, k.o. Čepikuće, Z 916 (NN 2/04)	Z (Z-916)	N
	Čepikuće	Crkva sv. Ilije	PZ (P-1198)	
603	Ošlje	Crkva sv. Nikole č. zgr.1 č. zem.185, k.o. Ošlje, Z 953 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01-06/845	Z (Z-953)	N
604	Ošlje	Crkva sv. Petra i Pavla s grobljem č. zgr. 122; č. zem 1820, 1821, 1822, k.o. Ošlje, Z 954 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01-06/840	Z (Z-954)	N
605	Podimoč	Crkva sv. Ane č. zgr.43 č. zem.405, k.o. Podimoč, Z 958 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01/1120Z-958	Z (Z-958)	N
606	Slano	Crkva sv. Roka, Grgurići č. zgr. 39 k.o. Slano, Z 962 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01/1107	Z (Z-962)	R
607	Topolo	Crkva sv. Stjepana č. zgr. 1 k.o. Topolo, Z 970 (NN 2/04)	Z (Z-970)	R
608	Trnova	Crkva sv. Ivana Krstitelja č. zgr. 109 k.o. Trnova, Z 971 (NN 2/04)	Z (Z-971)	R
609	Trnovica	Crkva sv. Ivana s grobljem i stećcima č. zgr. 92 k.o. Trnovica, Z 972 (NN 2/04)	Z (Z-972)	R
610	Trnovica	Crkva sv. Nikole č. zgr. 12 k.o. Trnovica, Z 974 (NN 2/04)	Z (Z-974)	R
611	Slano	Crkva sv. Petra, Banja č. zgr. 216, , č. zem. 2578/2, 2596, 2598 k.o. Slano, UP/I-612-08/08-06/0146	Z (Z-3629)	R
612	Imotica	Crkva sv. Ane s grobljem č. zgr. 1, čest.zem. 82 k.o. Imotica,	PZ (Z-1752)	R
613	Imotica	Crkva sv. Mihajla sa stećcima č. zgr. 71, č. zem. 864, k.o. Imotica, UP/I-612-08/04-01/723	PZ (Z-1751)	R
614	Štedrica	Crkva sv. Trojstva s grobljem UP/I-612-08/96-07/160	PZ	R
615	Topolo	Crkva sv. Luje (Luke) sa stećcima č. zem. 1230,1231,1232,1234,1235, sve k.o. Topolo, UP/I-612-08/89-07/38	PZ	R
616	Topolo	Crkva Male Gospe sa stećcima č. zgr.110 k.o. Topolo, UP/I-612-08/96-1107/171	PZ (P-1196)	R
617	Stupa	Crkva Gospe od Rozarija i stećci UP/I-612-08/96-07/161	PZ	R
618	Smokovljani	Župna crkva sv. Vida i Modesta č. zgr. 101, 102 i č. zem. 1072, 1071, 1675, 166, sve k.o. Smokovljani, UP/I-612-08/95-07/122	PZ	R
619	Visočani	Crkva sv. Ivana Krstitelja k.č.89, 90, č. zem.1302 k.o. Visočani, UP/I-612-08/04-07/251	PZ	R
620	Točionik	Crkva sv. Kuzme i Damjana UP/I-612-08/96-07/162	PZ	R
621	Čepikuće	Ostaci crkve sv. Ilije, brdo Libobuje č. zgr. 94 č. zem.953 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/93-07/115	PZ	R
622	Lisac	Gospa od Rozarija i Svi Sveti č. zgr. 3.4. č. zem.17 k.o. Lisac, UP/I-612-08/04-07/250	PZ	R
623	Doli	Crkva Velike Gospe č. zem. 31, č. zem. 415, k.o. Doli, UP/I-612-08/95-07/113	PZ (P-1202)	R
624	Mravinca	Crkva Male Gospe s grobljem č. zgr. 101 č. zem.644 k.o. Mravinca, UP/I-612-08/02-07/248	PZ	R
625	Podgora	Crkva sv. Križa s grobljem, Miholj krst č. zgr. 113 č. zem. 1318 k.o. Podgora, UP/I-612-08/93-07/117	PZ	R
626	Banići	Crkva sv. Marije Magdalene s grobljem č. zgr.1,2 č. zem. 4, 5, 1457, k.o. Banići, UP/I-612-08/93-07/123	Z (Z-2458)	R
627	Slano	Župna crkva sv. Vlaha sa župnim dvorom č. zgr.. 195 196 č. zem. 2169, 2170, 2172/1.2172/4, sve k.o. Slano, UP/I-612-08/04-07/200	Z (Z-2583)	R
628	Slano	Franjevački samostan sv. Jeronima č. zgr.189,190,191,192 č. zem. 2375, 2370, 2372, 2369. 2368, 2378, 2362, 2363, 2364, 2367, 23655, sve k.o. Slano, UP/I-612-08/9-07/190	PZ	R
629	Slano	Crkva sv. Ivana krstitelja, Slađenići č. zgr. 96 k.o. Slano, UP/I-612-08/03-07/123	Z	R

			(Z-2463)	
630	Slano	Ostaci crkve sv. Petra i Pavla, Banja č. zgr. 227 k.o. Slano, UP/I-612-08/96-07/168	PZ	R
631	Slano	Crkva Navještenja, Banja č. zgr. 229, Slano, UP/I-612-08/96-07/169	PZ	R
632	Majkovi	Crkva sv. Trojstva i stećci, Majkovi Donji č. zgr. 187 k.o. Majkovi Gornji, UP/I-612-08/94-4907/89	PZ (P-1197)	R
633	Majkovi	Crkva sv. Petra, Grbljava, Majkovi Gornji č. zgr. 26/1 k.o. Majkovi Donji, UP50/I-612-08/95-07/105	PZ (P-1200)	R
634	Majkovi	Crkva sv. Frana, Majkovi Donji PZ UP/I-612-08/98-07/66	PZ (P-1199)	R
635	Majkovi	Crkva sv. Stjepana, Gornji Majkovi č. zgr.12, č. zem.185 k.o. Majkovi Gornji, UP/I-612-08/95-07/121	PZ (P-1201)	R
636	Topolo	Župni ured Topolo	E	L
637	Štedrica	Crkva sv. Ivana Krstitelja	E	L
638	Ošlje	Crkva sv. Roka	E	L
639	Visočani	Crkva sv. Ilije sa stećkom	E	L
640	Visočani	Lokalitet - grob obitelji Đonović s kapelom	E	L
641	Točionik	Crkva sv. Đurđa sa stećcima	E	L
642	Točionik	Ostaci crkve sv. Đurđa na glavici	E	L
643	Smokovljani	Župna kuća s ugrađenim stećcima, Smokovljani	E	L
644	Podimoč	Crkva sv. Ivana Krstitelja, Smokovina	E	L
645	Podgora	Stećci kraj crkve sv. Križa	E	L
646	Kručica	Crkva Svih svetih s grobljem nova crkva Kručica	E	L
647	Slano	Kapela sv. Ilije	E	L
648	Slano	Crkva Gospe od Karmela s grobljem	E	L
649	Slano	Kapela sv. Roka, Grgurići	E	L
650	Slano	Ostaci sv. Ursule, Koceljevići, zapadno od Slanoga	E	L
651	Slano	Ostaci crkve i samostana, Banja	E	L
652	Majkovi	Crkva sv. Nikole, Gornji Majkovi	E	L
653	Majkovi	Crkva sv. Liberan, Donji Majkovi	E	L
654	Majkovi	Crkva sv. Ilije, Podosojnik	E	L
655	Majkovi	Župni stan sa kapelicom	E	L
656	Majkovi	Crkva Gospe od Zdravlja, Donji Majkovi	E	L
7 - ARHEOLOŠKI POJEDINAČNI LOKALITETI I ZONE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
701	Smokovljani	Nekropola stećaka "Vlaško groblje" č. zem. 2115, 1870, 1870/2 k.o. Smokovljani, Z 965 (NN 2/04)	Z (Z-965)	N
702	Stupa	Nekropola stećaka u uvali Bistrina nije realizirano, č. zem. 14/2, 15/1, 13/2 k.o. Stupa, UP/-612-08/88-07/203	PZ	R
703	Ošlje	Ostaci crkve Rotonda č. zgr.123, č. zem. 2251, 2253/1 k.o. Ošlje, UP/-612-08/10-06/0098	Z (Z-4480)	N
704	Čepikuće	Arheološko nalazište s stećcima uz crkvu Sv. Martina /romaničko - gotički lokalitet/č. zem. 1164,1108, 1110 k.o. Čepikuće, UP-I-612-08/04-01/848	Z (Z-1742)	R
705	Čepikuće	Arheološki lokalitet s ostacima groblja sa stećcima "Novakovo greblje" č. zem.1288 sve k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/10-05/0302	PZ (P-3836)	N
706	Topolo	1 gomila, Imotica /pretpovijesni lokalitet/	E	R
707	Imotica	1 gomila i nekoliko većih stećaka /romaničko-gotički lokalitet/	E	R
708	Topolo	Neljet grad, Imotica; 1 gomila /pretpovijesni i kasnoantički lokalitet/	E	R
709	Imotica	3 gomile, Imotica /pretpovijesni lokaliteti/	E	R
710	Štedrica	Stećci uz crkvu Sv Trojstva, Štedrica /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
711	Štedrica	Gradina, utvrda, osmatračnica Kulina, Štedrica /pretpovijesni lokalitet/ potencijalno arheološki lokalitet	E	R
712	Topolo	Gradinsko naselje Veliki Lukovac, Topolo /pretpovijesno-antički lokalitet/	E	R
713	Topolo	Predromanička pleterna ornamentika, crkva Sv. Stjepana /predromaničko nalazište/	E	R
714	Topolo	Gomile Sokolova gruda, Topolo /pretpovijesni lokalitet/	E	R
715	Topolo	Villa rustica, šire područje naselja Topolo /antički lokalitet/	E	R
716	Topolo	Stećci uz crkvu Male Gospe u Topolom /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
717	Topolo	Stećci uz crkvu Sv Luke u Topolom /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
718	Topolo	Groblje, nekropola stećaka u uvali Bistrina /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
719	Stupa	Kasnosrednjovjekovna utvrda, Matiča stijene /kasnosrednjovjekovni lokalitet/	E	R
720	Ošlje	3 gomile, Gomile, /pretpovijesni lokalitet/	E	R
721	Ošlje	Gradinsko naselje Gradac, Ošlje /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
722	Smokovljani	Fortifikacija Sutvid /prethistorijsko-antički lokalitet/	E	R
723	Smokovljani	Nekropola 7 gomila, Mjenovići /pretpovijesni lokalitet/	E	R
724	Smokovljani	Gradinsko naselje i utvrda, zabrežje, Lučevac /pretpovijesni lokalitet/	E	R
725	Smokovljani	1 gomila ispod Sv. Vida /pretpovijesni lokalitet	E	R
726	Smokovljani	1 gomila Golobrijeg /pretpovijesni lokalitet	E	R

727	Smokovljani	1 gomila Črvanj, Smokovljani /pretpovijesni lokalitet/	E	R
728	Visočani	2 gomile Brštanova dolina, Smokovljani /pretpovijesni lokalitet/	E	R
729	Visočani	3 gomile Visočani /pretpovijesni lokalitet	E	R
730	Trnovica	tumul kraj crkve Sv. Ivana /prehistorijski lokalitet/	E	R
731	Čepikuće	ostaci klesanog teksta u živoj stijeni kod crkve Sv. Roka	E	R
732	Čepikuće	Gradina Vukova glava /pretpovijesni lokalitet/	E	R
733	Čepikuće	Mirine /kasnoantički lokalitet/	E	R
734	Lisac	12 gomila, nekropola gomila, Lisačke rudine /pretpovijesni lokalitet/	E	R
735	Doli	Potencijalno arheološko nalazište Stara straža, Zaton Doli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
736	Doli	Potencijalno arheološko nalazište Špilja, Đonta Doli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
737	Doli	Gradina potencijalno arheološko nalazište Gradac, Đonta Doli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
738	Doli	Stećci uz crkvu Gospe Velike, Đonta Doli /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
738a	Doli	Špilja u uvali Domaglina /pretpovijesni lokalitet/	E	R
738b	Doli	Kamena grobna gomila /pretpovijesni lokalitet/	E	R
739	Podimoč	Šira arheološka zona - tumuli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
740	Podgora	Nekropola stećaka kraj crkve Sv. Križa /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
741	Mravinca	Deričina gomila, Mravinca /pretpovijesni lokalitet/	E	R
742	Mravinca	3 gomile, JZ od Mravinca /pretpovijesni lokalitet/	E	R
743	Mravinca	Stećci uz crkvu Male Gospe /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
744	Mravinca	Kosarica - ostaci antičkog ruralnog zdanja /antički lokalitet	E	R
745	Mravinca	Miholj krst, potencijalna arheološka zona - antička komunikacija /antički lokalitet/	E	R
746	Trnova	Gradina potencijalni arheološki lokalitet, /pretpovijesni lokalitet/	E	R
747	Kručica	Grčko groblje - villa rustica i nekropola stećaka, /antički, romaničko - gotički lokalitet/	E	R
748	Banići	Gradina, Banići /pretpovijesni lokalitet/	E	R
749	Banići	Villa rustica, Banići /antički lokalitet/	E	R
750	Kručica	Rimska cisterna, /antički lokalitet/	E	R
751	Slano	Gomile, Planikovica, Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
752	Slano	Gomila Oštri Gradac Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
753	Slano	Gradina, komunikacija /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
754	Mravinca	Tmor /pretpovijesni lokalitet/	E	R
755	Slano	Gomila Golić, Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
756	Slano	Gradina na kulama, Gradina na gomilama /pretpovijesni lokalitet/	E	R
757	Slano	Antički cemetarijalni i sakralni kompleks, Slano /antički lokalitet/	E	R
758	Slano	Starohrvatski grobovi, pred Franjevačkom crkvom	E	R
759	Slano	Potencijalno arheološko nalazište Kovačev brijeg /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
760	Slano	Kasnoantički grob, Kosmatovica - Banja /antički lokalitet/	E	R
761	Slano	3 gomile, Ilijino brdo /pretpovijesni lokalitet/	E	R
762	Slano	Utvrda Neprobić, Slano /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
763	Majkovi	Utvrda Ograđenica, Slano /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
764	Majkovi	Gomile, Gumanci, Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
765	Slano	Gradina na kulama /pretpovijesni lokalitet/	E	R
766	Slano	Gradina na gomilama /pretpovijesni lokalitet/	E	R
767	Slano	Kosteljer /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
768	Slano	Kasnoantički cemetarijalni kompleks s poligonalnom krstionicom, šira zona oko Franjevačkog samostana	E	R
769	Slano	Gradina, Banja /pretpovijesni lokalitet/;	E	R
770	Slano	Villa rustica, kuća Tepšić /antički lokalitet/;	E	R
771	Slano	Ruševine predromaničke crkvice s kompleksom ziđa u maslinama, Banja	E	R
772	Slano	Kovačev brijeg - stećci, Slano	E	R
	Slano	Podmorsko arheološko nalazište antički brodolom na položaju Gornji rt	PZ (P-3981)	
773	Majkovi	2 gomile Kuk, Majkovi /pretpovijesni lokalitet/	E	R
774	Majkovi	Gomila Grdanj vrh, Majkovi /pretpovijesni lokalitet/	E	R
775	Majkovi	Gradina ili utvrda Đuraševa gradina, Gornji Majkovi /predpov. lokalitet/	E	R
776	Majkovi	1 gomila Krajčin dolac, Majkovi /pretpovijesni lokalitet/	E	R
8 - ETNOLOŠKA PODRUČJA (ZONE)				
Etnozone nacionalne i županijske razine značaja				
i. broj		obuhvat	zaštita	značaj
801	Dubrovačko Primorje	Područje Primorskih sela (izuzev poluurbane cjeline Slano), Stonskog i Slanskog primorja - posebice naseljeni prostori uz rubove obradivih polja.	E	N-R
9 - POSEBNE ZONE				
Područja posebne brojnosti kulturnih dobara, te spomeničke slojevitosti				
901	Dubrovačko primorje	Područje Dubrovačko primorje, nekad zapadni dio Terre nove s nizom (19) naselja, paleolitskim, neolitskim i antičkim lokalitetima, kultiviranim, agrarnim krajolikom polja uz naselja i suhozidnih terasa na obroncima iznad sela, te brojnim sakralnim građevinama uz polja, na istaknutim položajima, uz more i sl. Posebno je	E	N-R

		spomenički značajna Slanska draga, gdje se susreću pretpovijesni i antički lokaliteti, kao i područje Stonskog primorja gdje se nalazi predromanička rotonda. Također su brojni etnološki spomenici, stambeno-gospodarski i gospodarski kompleksi i sklopovi kao i terasasti agrarni krajolik koji pokriva uzvisine oko polja na širem području prostora općine Dubrovačko primorje		
10 - KULTIVIRANI KRAJOBRAZ				
Kultivirani agrarni krajolik nacionalne razine značaja				
1001	Dubrovačko primorje	Kultivirani agrarni krajolik na prostoru Dubrovačkog primorja, u obliku kraških polja i vrtača te uzvisina sa mnoštvom sela i zaselaka Stonskog i Slanskog primorja smještenih na uzvisinama uz rubove polja i uz suhozidne terase i ograde, zaprema otprilike polovicu površine Općine. Na području Dubrovačkog primorja je poseban i dramatičan jer se izmjenjuje kraški reljef niskih i pitomih obrađenih udolina s iznimno visokim uzvisinama i visoravnima mjesečevog pejzaža devastiranim prirodnim krajolikom Navedeni krajolik oblikuje se od pretpovijesti i nije isključivo agrarne namjene. Česti su primjeri suhozidnih građevina sepulkralne i fortifikacijske namjene pretpovijesne dobi, koje se ističu i prirodnom ogoljelom krajoliku, a teško razlučive od kasnijeg agrarnog krajolika, a koje su svjedočanstvo najstarije civilizacije na ovim prostorima.	E	N

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.5.3 Područja posebnih karakteristika

Područjima posebnih karakteristika ovdje se smatraju područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća za koje se propisuju mjere posebne zaštite. Osnovne mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja u najvećoj mjeri sadržane su u načelima i mjerama planiranja prostora.

Mjere zaštite od potresa i odrona zemljišta

U svrhu efikasne zaštite od potresa neophodno je konstrukcije svih građevina planiranih za izgradnju na području Općine uskladiti sa posebnim propisima za IX-X. zonu. S obzirom na mogućnost zakrčenosti ulica i prometnica uslijed urušavanja građevina i objekata potrebno je osigurati putove za evakuaciju ljudi i tvarnih dobara. Stoga, kod izgradnje novih dijelova naselja bruto gustoća naseljenosti ne smije prelaziti 200 stanovnika/ha. Na pretežito nestabilnim područjima (seizmotektonski aktivno područje) gdje se planira izgradnja potrebno je izvršiti pravovremeno detaljnije specifično ispitivanje terena kako bi se postigla maksimalna sigurnost konstrukcija i racionalnost građenja.

Mjere zaštite od olujnih i orkanskih vjetrova

U pogledu zaštite od olujnih i orkanskih vjetrova potrebno je posebnu pažnju posvetiti odabiru projektnih i tehničkih rješenja izvedbe krovova, otvora i dijelova građevina izloženih djelovanju vjetrova.

Mjere zaštite od bujica i poplava, te plimnih valova

U svrhu zaštite od bujica i poplava prilikom nadprosječnih padalina potrebno je posebnu pažnju posvetiti održavanju i uređenju bujičnih korita i sustava odvodnje. U cilju zaštite od štetnog djelovanja voda (poplava) u širem slivu na bujicama je potrebno izraditi odgovarajuće zahvate, odnosno izgraditi objekte: pregrade, uzdužne građevine, zaštita pokosa od erozije, kinetiranje korita, kao i izvesti odgovarajuće biološke radove radi smanjenja protoke, a samim time i erozije ugroženih područja. U pogledu zaštite od plimnih valova potrebno je posebnu pozornost posvetiti odabiru projektnih i tehničkih rješenja izvedbe građevina i dijelova građevina izloženih djelovanju plimnih valova.

Mjere zaštite od požara i eksplozija

U svrhu sprječavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4,0 m ili manje, ako se dokaže da se požar neće prenijeti na susjedne građevine.

U protivnom, građevina mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 minuta, koji u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 minuta), nadvisuje krov građevine najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti, dužine najmanje 1,0 m ispod pokrova krovništa, koji mora biti od negorivog materijala najmanje u dužini konzole.

Građevina mora imati vatrogasni prilaz i površinu za operativni rad vatrogasaca određenu prema posebnom propisu, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti vanjska hidrantska mreža s osiguranim potrebnim pritiskom vode i profilom cjevovoda sukladno posebnom propisu.

Građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine i plinovi (građevine posebne namjene, benzinske postaje i sl.) moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja sukladno posebnom propisu.

Ostale potrebne mjere zaštite od požara i eksplozija (šumski prosjeci, crpilišta, mjesta smještaja sredstava i opreme za gašenje požara i dr.) bit će određene Planom zaštite od požara i tehnoloških eksplozija za područje Općine Dubrovačko primorje koji se temelji na Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija za područje Općine Dubrovačko primorje.

Mjere zaštite ljudi i životinja od epidemija

Mjere zaštite ljudi i životinja od epidemija treba provoditi učinkovitom i pravodobnom akcijom nadležnih zdravstvenih i veterinarskih službi u skladu s posebnim propisima.

Mjere zaštite od iscrpljenja ili uništenja pojedinih prirodnih resursa i ekoloških zagađenja

Kako bi se racionalno koristili prirodni izvori, te očuvala ekološka stabilnost i vrijedni dijelovi okoliša na ovom prostoru potrebno je u najvećoj mjeri štiti izvornost, biološke raznolikosti prirodnih zajednica, te održati kakvoću žive i nežive prirode.

U cilju preventivne zaštite navedeni su zahvati za koje je potrebno provesti.

- Kako samo izvorište, tako i znatna podzemna vodonosna područja potrebno je sačuvati od mogućeg zagađenja.
- Na odabranoj lokaciji odlagališta komunalnog otpada potrebno je izvesti vodonepropusni sloj kako otpad svojim procjeđivanjem u tlo ne bi mogao ugroziti kvalitetu podzemnih voda.
- Napuštena i nelegalna odlagališta otpada potrebno je sanirati tako da se teren privede prvobitnoj namjeni ili pošumi.
- Kako bi se smanjila onečišćenost zraka od znatnih emisija ispušnih plinova i prašine potrebno je prići ugradnji propisanih uređaja za pročišćavanje (ukoliko već nisu ugrađeni).

Mjere zaštite od ratnih opasnosti

Zaštita i sklanjanje ljudi, te tvornih dobara osigurava se gradnjom skloništa osnovne otpornosti 100-300 kPa i dopunske zaštite otpornosti 50 kPa. Skloništa osnovne zaštite moraju biti dvonamjenska, a u mirnodopske svrhe koriste se uz suglasnost nadležnog tijela tako da se u roku od 24 sata mogu osloboditi za potrebe sklanjanja u slučaju ratnih ili drugih opasnosti. Skloništa se moraju projektirati sukladno propisanim tehničkim normativima tako da se osigura potreban opseg zaštite, a smještavaju se u najnižu etažu građevine s osiguranim pričuvnim izlazima.

2.6 Obvezni prostorni pokazatelji

Tablica 40. Popis obveznih prostornih pokazatelja

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Jedinica	Vrijednost
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA					
1.1. DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika	broj	2170
		2.	Indeks kretanja broja stanovnika	broj	97,92
		3.	Prirodni prirast stanovništva	broj	-18
	B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj domaćinstva	broj	759
		2.	Indeks rasta broja domaćinstva	broj	99,34
		3.	Prosječna veličina domaćinstva	broj	2,86
1.2. SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	broj	75%-100%
		2.	Štupanj razvijenosti	broj	III.
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA					
2.1. OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenost	1.	Broj naselja	broj	20
		2.	Gustoća naselja	broj naselja /1000km ²	0.02
		3.	Gustoća naseljenosti	broj stan./km ²	11
2.2. KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja	ha	19724,6
	B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana	ha	386,35
		2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	1,96
		3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	1,19
		4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	%	39,39
		5.	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	%	27,5
		6.	Broj stanovnika/ukupna površina GP	st./ha	5,61
		7.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	st./ha	9,26
8.	Broj stanovnika/uređena površina GP	st./ha	7,75		
2.3. ZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	ha, ha/st.	534,99 0,24
		2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP :	ha, %	
		2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	ha, %, ha/st.	92,97 17,37 0,04
		2.b.	Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)	ha, %, ha/st.	207,74 38,83 0,09
		2.c.	Sport i rekreacija	ha, %	231,9 43,34
		2.d.	Područja posebne namjene	ha, %	
		2.e.	Površina groblja	ha, %	2,38 0,44
		3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	broj postelja	8600
		4.	Broj turističkih postelja po km obalne crte	broj/km	212

3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST						
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1. Duljina cesta po vrstama	km %	Državne - 26,5 (21,8) Županijske - 42,8 (35,7) Lokalne - 47,4 (42,5) 0,59	
			2. Udio pojedinih vrsta cesta			
		3. Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)	km/km ²			
			B. Željeznički promet	1. Duljina pruge prema vrsti	km %	
				2. Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga		
				3. Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	km/km ²	
			C. Zračni promet	1. Broj zračnih luka prema vrstama	broj ha	
	D. Pomorski promet	1. Broj luka prema vrsti	broj ha	Luke za javni promet - 3 10,42		
		2. Površina kopnenog dijela luke	broj			
		3. Luke nautičkog turizma prema broju vezova				
	E. Riječni promet	1. Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	broj			
		2. Klasa i duljina plovnih putova	klasa, km			
	F. Elektroničke komunikacije	1. Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	broj/100 st.	0,09		
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1. Duljina elektroopkrbnih vodova	km	120.96 110 kV - 16,29, 19,71 35(20) kV - 13,71, 16,59 10 kV - 70, 84,66	
			2. Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti	%, km		
		B. Opskrba plinom	1. Duljina plinovoda	km		
		2. Udio prema vrsti plinovoda	%			
	C. Opskrba naftom	1. Duljina naftovoda	km			
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina javne vodoopkrbne mreže	km	46,06 140 na dan	
			2. Potrošnja pitke vode	/stanovniku		
	B. Pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže	km	9,79 1 ekvivalent 10 000		
		2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	broj, broj ES			
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1. Broj i površina odlagališta prema vrsti	broj, ha		
			2. Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	broj, ha		

4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA					
4.1. KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	ha	1246,38	
		2. Udio poljoprivrednog zemljišta	%	0,06	
		3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	ha/stanovniku	0,57	
	B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta	ha	17539,4	
		2. Udio šumskog zemljišta	%	0,88	
		3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	ha/stanovniku	8,08	
	C. Vode	1. Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more ...)	ha		
		2. Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države	%		
		3. Duljina vodotoka	km		
	D. Morska obala	1. Morska obala – dužina obalne crte	km	40,56	
	E. Mineralne sirovine	1. Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	broj, ha	E3 - 2 TGK - 25,7 AGK - 38,28	
4.2. ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1. Broj i površina zaštićenih područja	broj, ha	1, 3555	
		2. Područja ekološke mreže, prema vrsti	broj, ha	kopno - 3104, more - 2973,60	
4.3. KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	broj	68	
		2. Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	broj, %		
		3. Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	broj, %		
4.4. PODRUČJA**POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	** opisati u tekstualnom dijelu izvješća			
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA					
5.1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1. Broj donesenih PP	broj	5	
		2. Broj donesenih izmjena i dopuna PP	broj	5	
		3. Broj PP u izradi	broj	2	
5.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	broj	559	
5.3. URBANA PREOBRAZBA		1. Broj PP ili pojedinačnih zahvata	broj		
		2. Površina	ha		
5.4. URBANA SANACIJA		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	broj		
		2. Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	broj		

3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

3.1 Izrada prostornih planova

3.1.1 Pokrivenost prostornim planovima

Prostorni plan uređenja Općine

Za područje Općine Dubrovačko Primorje, kao jedinice lokalne samouprave, na snazi je prostorni plan uređenja:

1. PPUO Dubrovačko Primorje (Službeni glasnik DNŽ br.: 6/07, 8/11,9/12 i 14/13)

Prostorni planovi užeg područja lokalne razine

U okviru Općine Dubrovačko Primorje na snazi su sljedeći prostorni planovi užeg područja lokalne razine

Urbanistički planovi uređenja:

1. UPU „Slano“ (Službeni glasnik DNŽ br.: 5/01., 6/07. i 5/11.)
2. UPU 4- Banići, Kručica, Slađenovići (Službeni glasnik DNŽ br.: 8/11.)
3. UPU Turističke zone i luke nautičkog turizma Sestrice (Službeni glasnik DNŽ br.: 14/13.)

Detaljni planovi uređenja:

1. DPU Polje (Službeni glasnik DNŽ br.: 1/12.)

U izradi je :

1. DPU Donja Peća (Odluka o izradi - Službeni glasnik DNŽ br.: 9/12.)
2. UPU područja naselja Slano (Odluka o izradi - Službeni glasnik DNŽ br.: 15/13.) Razlog za izradu Urbanističkog plana uređenja područja naselja Slano je usklađenje planova nižeg reda sa planovima višeg reda kao i usklađenje sa zakonom

3.1.2 Obveza izrade prostornih planova

Tablica 41. U PPDNŽ je za Županiju utvrđena obveza izrade (na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o zaštiti prirode) Prostornog plana područja posebnih obilježja za Posebni rezervat Malostonski zaljev i Malo more, koji obuhvaća 4 općine: Dubrovačko primorje, Ston, Janjina i Slivno, čiji obuhvat u Općini Dubrovačko primorje iznosi:

r.br.	Naziv	Opis obuhvata	Površina (ha)
1.	PPPPO Malostonski zaljev i Malo more	Područje posebnog rezervata Malostonski zaljev i Malo more na kopnu i moru	3250,0

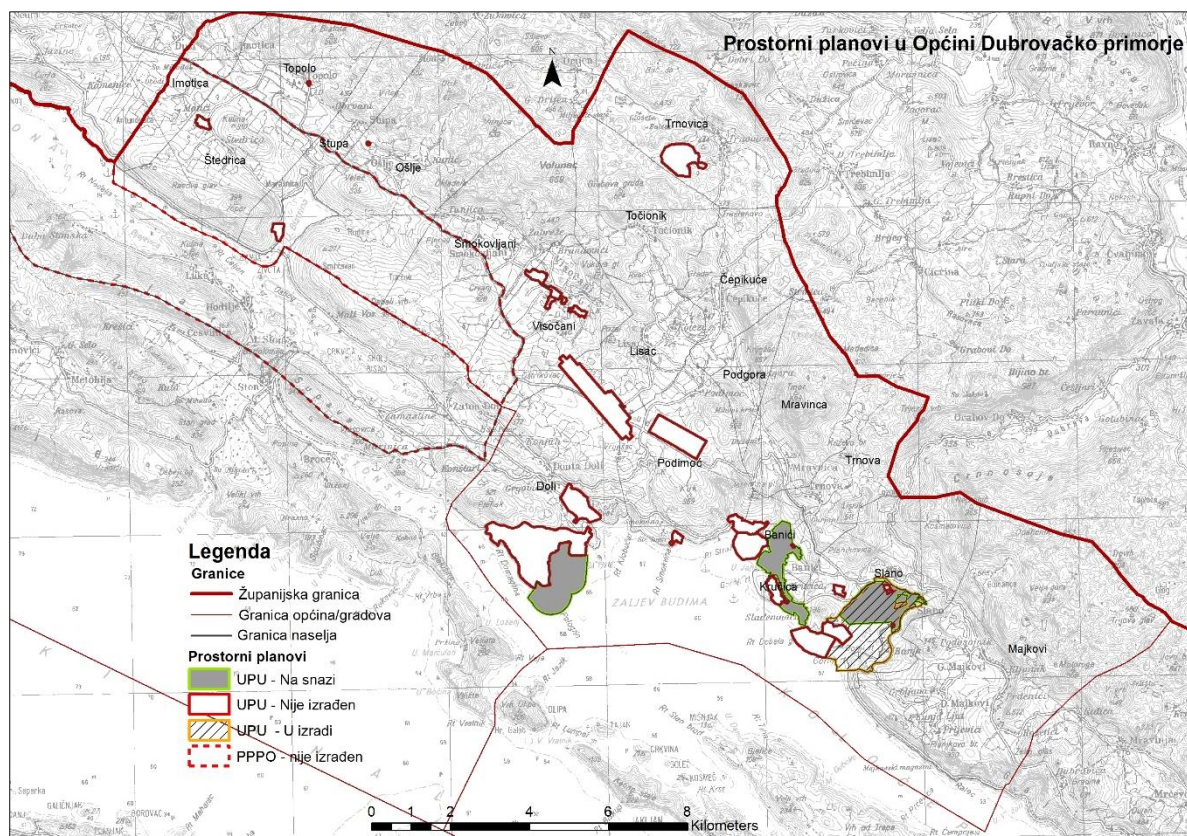
Tablica 42. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade UPU-ova za sljedeća područja:

r.br.	Naziv	Opis obuhvata	Površina (ha)
1.	UPU naselja Doli	Cjelokupno područje naselja Doli	48
2.	ID UPU-a Banići - Kručica - Slađenovići	Područje naselja Banići i Kručica i dio područja naselja Slano (Slađenovići) s pripadajućim akvatorijem te zona poslovne namjene (K5)	173,8
3.	UPU naselja Slano	Cjelokupno područje naselja Slano s Grgurićima, Banjom, Knežićima itd., lukom nautičkog turizma Slano te pripadajućim akvatorijem	311
4.	UPU TZ i LN Sestrice	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene Sestrice s lukom nautičkog turizma i pripadajućim akvatorijem	148
5.	UPU Golf Sestrice	Područje izdvojene zone športsko-rekreacijske namjene (R1 - golf igralište) na lokaciji Sestrice	205
6.	UPU Luka - suha marina Kručica	Područje suhe marine Kručica	18,5

Tablica 43. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade DPU-ova za sljedeća područja:

r.br.	naziv	Opis obuhvata	Površina (ha)
1.	DPU RZ Mješnice	Područje izdvojene zone športsko-rekreacijske namjene Mješnice	5,6
2.	DPU RZ Ponta - Slađenovići	Područje izdvojene zone športsko-rekreacijske namjene Ponta - Slađenovići	51,1
3.	DPU TZ Osmine	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene Osmine s pripadajućim akvatorijem	24
4.	DPU TZ Smokvina	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene (T2 – turističko naselje i T3 - kamp/autokamp) u uvali Smokvina s pripadajućim akvatorijem	6,4
5.	DPU Zračne luke Rudine	Područje zračne luke Rudine	117
6.	DPU IZ Rudine	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I1 - pretežito industrijske) na Rudinama	71
7.	DPU TZ Rat	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene (T1 i T2 - hoteli i turističko naselje) na lokaciji Rat s pripadajućim akvatorijem	44
8.	DPU TZ Budima	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene (T1 i T2 i T3 – hoteli, turističko naselje i kamp/autokamp) na lokaciji Budima s pripadajućim akvatorijem	26
9.	DPU HZ Bistrina	Područje javne namjene (H4 - otpremni centar za školjkaše, IC – razvojno-istraživački centar za marikulturu) i građevinsko područje naselja Stupa s pripadajućim akvatorijem	9,3
10.	DPU KZ Lučino razdolje	Područje županijskog centra za gospodarenje otpadom	58
11.	DPU IZ Štedrica	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske i prehrambeno-istraživačke)	8
12.	DPU IZ Smokovljani-Visočani	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske) Smokovljani - Visočani	18
13.	DPU IZ Visočani	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske)	6
14.	DPU IZ Visočani II	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske) uz eksploatacijsko polje AGK	6,1
15.	DPU Groblje Sv Petar Ošlje	Proširenje groblja Sv Petar u Ošljem	0,6
16.	DPU Groblje Gospa od Karmena (Slano)	Proširenje groblja Gospa od Karmena u Slanome	0,5
17.	DPU Groblje Mala Gospa (Topolo)	Proširenje groblja Mala Gospa u Topolome	0,6
18.	DPU Groblje Sv. Marija Magdalena (Banići)	Proširenje groblja Sv. Marija Magdalena u Banićima	0,5

Slika 6. Prostorni planovi nižeg reda u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

3.2 Provedba prostornih planova

3.2.1 Pojedinačni akti prostornog uređenja

Provedba Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko Primorje realizira se kroz neposrednu provedbu plana i kroz donošenje propisanih prostornih planova užeg područja lokalne razine, odnosno, provođenjem zahvata u prostoru u skladu s prostornim planovima, posebnim propisima i lokacijskom dozvolom, rješenjem o uvjetima građenja, odnosno aktima prostornog uređenja.

Propisani prostorni planovi užeg područja lokalne razine izrađuju se i donose u skladu s razvojnim prioritetima Općine Dubrovačko Primorje te su prvenstveno izrađeni oni, ili će se prvenstveno izrađivati oni, koji su za razvojne potrebe Općine najpotrebniji.

Podaci o broju izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja (pozitivno riješenih) u razdoblju protekle 4 godine dostavljeni od strane Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju Dubrovačko – neretvanske županije za razdoblje od 2011. do 2015. godine) prikazani su u narednoj tablici:

Tablica 44. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja 2011. – 2015. u Općini

NAZIV AKTA	Broj izdanih akata			
	2011.	2012.	2013.	2014.
Lokacijska dozvola	11	10	14	5
Uporaba građevine	3	3	1	30
Uvjeti i rješenja o uvjetima građenja	14	3	12	8
Rješenje za građenje	1	0	1	0
Rješenje o izvedenom stanju	4	75	364	0
UKUPNO	33	91	392	43

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju Dubrovačko – Neretvanske županije,

3.2.2 Inspekcijski nadzor

Sukladno dopisu Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprave za inspekcijske poslove, Ministarstvo nije u obvezi dostavljati tražene podatke. Stupanjem na snagu Zakona o građevinskoj inspekciji u dijelu koji se odnosi na inspekcijski nadzor postupci koje je provodila inspekcija su obustavljeni, a inspekcijski nadzor nad dokumentima prostornog uređenja se ne provodi od 1. siječnja 2004. godine.

3.3 Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Drugi dokumenti koji utječu na prostor Općine Dubrovačko Primorje prvenstveno se odnose na strateške dokumente na razini Općine Dubrovačko Primorje te Dubrovačko-neretvanske županije.

Dokumenti na razini Općine Dubrovačko primorje

Strateški dokumenti na razini Općine Dubrovačko Primorje od utjecaja na Prostorni plan i prostorni razvoj Općine obuhvaćaju sljedeće:

- **Program ukupnog razvoja**, (Službeni glasnik DNŽ) usvojen na 37. sjednici 14. travnja 2009
- **Plan gospodarenja otpadom Općine Dubrovačko primorje za razdoblje do 2020. godine** (Revizija I) (Službeni glasnik DNŽ broj 3/15.) usvojen na 8.sjednici 23. prosinca 2014

Izrada ovog dokumenta propisana je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), članak 21. Planom gospodarenja otpadom se određuje i usmjerava gospodarenje otpadom, analizira postojeće stanje te daju smjernice za njegovo unapređenje. Prema Strategiji gospodarenja otpadom RH, Planu gospodarenja otpadom RH i Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, cilj gospodarenja otpadom je smanjiti nastajanje otpada, smanjiti rizike opasnih svojstava otpada (uspostavom sustava tako da komunalni otpad ne sadrži opasan otpad) te smanjiti količine koje se odlažu. U komunalnom otpadu su vrijedni sastojci koji se dijelom mogu reciklirati, kompostirati, a ostatak se može upotrijebiti kao izvor energije.

- **Plan zaštite i spašavanja** (Službeni glasnik DNŽ broj 7/14.) usvojen na 6. sjednici 17. srpnja 2014

Dokumenti na razini Dubrovačko-neretvanske županije

Od dokumenata županijske razine, temeljni dokument prostornog uređenja je Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, koji sadrži prostornu i gospodarsku strukturu Dubrovačko-neretvanske županije, sustav središnjih naselja regionalnog značenja, sustav razvojne regionalne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, za očuvanje i unaprjeđenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unaprjeđenje i zaštitu okoliša te druge elemente od važnosti za Županiju.

Shodno članku 61. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj: 153/13.), prostorni plan niže razine, u ovom slučaju Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko Primorje, mora biti usklađen sa prostornim planom više razine, odnosno Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije.

Od ostalih dokumenata županijske razine, u kategoriji razvojnih i programskih dokumenata, koji se inkorporiraju u Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije i Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko Primorje, izrađeni su sljedeći:

- Izvješće o stanju u prostoru Dubrovačko-neretvanske županije i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2005.-2009. godine (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, broj: 09/05.),
- Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko neretvanske županije, broj: 08/08.),
- Rudarsko geološka osnova/studija Dubrovačko-neretvanske županije (Hrvatski geološki institut, Zagreb,2008.),
- Prirodoslovna podloga za izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Državni zavod za zaštitu prirode, siječanj 2009.),
- Stručna ekspertiza gospodarskog razvitka Dubrovačko-neretvanske županije, s naglaskom na turizam(Urbing d.o.o. Zagreb, veljača 2009.),
- Program zaštite okoliša Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik DNŽ, broj: 06/10.),
- Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2011.-2013. (Službeni glasnik DNŽ, broj: 04/11.),
- Plan zaštite i spašavanja Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik DNŽ, broj: 10/12.),
- Izvješće o stanju okoliša Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2007.-2010. godine (APO d.o.o., Zagreb 2014.),

- Plan korištenja obnovljivih izvora energije na području Dubrovačko-neretvanske županije-završni nacrt prijedloga Plana (Oikon d.o.o. Zagreb, siječanj 2015.) i dr.
- Strategija razvoja turizma Dubrovačko- neretvanske županije,
- Studije izrađene kroz EU projekt prekogranične suradnje „Baština pokretač razvoja“
- Vodoopskrbni plan Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studija zaštite voda Dubrovačko-neretvanske županije
- Studije i idejni projekti opskrbe plinom Županije

U izradi su i Izmjene i dopune PPDNŽ (Objava odluke o izradi u Službenom glasniku DNŽ, broj: 04/14. i 06/15.).

Osnovni ciljevi koje se planira ostvariti Izmjenama i dopunama Plana su:

- usklađivanje s odredbama Zakona o prostornom uređenju,
- usklađivanje s drugim zakonskim promjenama relevantnim za Plan koje su se dogodile od donošenja Plana,
- usklađivanje s Razvojnou strategijou Dubrovačko-neretvanske županije, Strategijou turizma Dubrovačko-neretvanske županije i drugim strateškim dokumentima na nivou Županije,
- usklađivanje sa zahtjevima na razini Države, Županije i gradova i općina,
- usklađivanje s razvojnim potrebama gospodarstva,
- stvaranje preduvjeta za razvoj turizma integriran s revitalizacijou graditeljske baštine,
- ukidanje, preraspodjela i planiranje gospodarskih zona s naglaskom na izdvojene ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone izvan naselja, te luke nautičkog turizma,
- revidiranje prometnog sustava s naglaskom na cestovni promet
- revidiranje ostalih infrastrukturnih sustava: energetskog, telekomunikacijskog, vodnogospodarskog, gospodarenja otpadom,
- revidiranje zona za korištenje obnovljivih izvora energije,
- revidiranje područja marikulture i akvakulture,
- revidiranje istražnih i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina,
- revidiranje područja zaštite prirodne i kulturne baštine,
- usklađenje područja ekološke mreže s novou Uredbou(NATURA2000.),
- analiza obilježja i vrijednosti krajolika i njegovih sastavnica u sklopu stručne podloge, te ugradnja mjera zaštite u odredbe Plana te uvažavanjem prirodnih i kulturnih obilježja osigurati integralni i multidisciplinarni pristup krajoliku.

Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko primorje biti će potrebno uskladiti i sa IDPPDNŽ u izradi s obzirom na gore navedene ciljeve te ugraditi rezultate stručnih podloga u izradi u buduće prostorno planske dokumente Općine. Za potrebe izrade Izmjena i dopuna Plana u izradi su sljedeće stručne podloge:

- Studija opravdanosti ugostiteljsko-turističkih zona na području Dubrovačko-neretvanske županije u svrhu izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana DNŽ,
Cilj izrade je preispitati ugostiteljsko-turističke zone planirane PPDNŽ-ou kako bi se temeljem provedene analize utvrdila njihova opravdanost, eventualna potreba ukidanja, kao i potreba za planiranjem novih zona.
Naime, u provedbi Plana nailazi se na poteškoće radi definiranih izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene za koje zbog prostorno-planskih, infrastrukturnih, imovinsko-pravnih i drugih razloga nije iskazan interes, niti je izgledna njihova realizacija. S druge strane nova izdvojena područja ugostiteljsko-turističke namjene mogu se planirati samo ako se smanje postojeća, odnosno ako izgrađena 80 % i više.
Analiza se provodi multikriterijalnom analizou temeljem odabranih kriterija, a vodeći računa kako o privlačnosti lokacije (povoljni prirodni uvjeti, vlasnički odnosi, infrastrukturna opremljenost,...), tako i njenim ograničenjima (nepovoljni terenski uvjeti, nedostatak prometne I druge infrastrukture, nesređeni vlasnički odnosi, ekološka mreža, vrijedni krajobraz, ograničen prihvatni kapacitet lokacije, postojeća namjena zemljišta,..). Na temelju provedene analize dati će se prijedlog lokacija za ukidanje, odnosno uvrštenje u Izmjene i dopune PPDNŽ.
- Revizija ugostiteljsko-turističkih razvojnih zona na području DNŽ za potrebe Izmjena i dopuna Prostornog plana DNŽ
- Krajobrazna studija Dubrovačko-neretvanske županije,
Cilj izrade je izvršiti inventarizaciju i tipološku klasifikaciju krajobraza, odnosno njihovu podjelu na tipove/područja sa izraženim zajedničkim karakteristikama, te predložiti vrjednija područja u kojima se mogu očekivati konflikti s razvojem za koje bi se trebalo izvršiti vrednovanje u skladu s novim metodologijama. Propisat će se mjere zaštite, planiranja i upravljanja krajobrazou, specifične za svaki tip krajobraza, koje trebaju osigurati razvoj djelatnosti uz zaštitu krajobraznih vrijednosti te ih ugraditi u odredbe prostornog plana.
U studiji će se ravnopravno tretirati prirodne i kulturne krajolike, uključujući kulturne krajolike kako gradova Dubrovnika, Korčule, Cavtata i drugih urbanih cjelina tako i ruralnih tradicijskih naselja.
U sklopu EU projekta „Baština-pokretač razvoja“ istražene su nove metodologije u zaštiti, planiranju i upravljanju krajobrazou, te su izrađene studije za pilot područje Dubrovnika na kojem su te metode primijenjene i provjerene.

Rezultati ovih istraživanja primijeniti će se na područje županije posebno na vrijedne ambijentalne i ambijentalne urbane i ruralne cjeline, na njihovu zaštitu u originalnom okruženju (primjena HIA-e za vrijedne ambijentalne i ambijentalne cjeline) u smislu uputa za planiranje u takvim prostorima uz određivanje područja detaljnih studija.

- Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika DNŽ i podloga za zaštitu
Elaborat u izradi poslužiti će za dalje dublje analize kao ulazni podatak za izradu sličnih ekspertiza kao podloge za izradu Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje i drugih planova užeg obuhvata na području DNŽ te izradu publikacije namijenjene edukaciji javnosti o vrijednosti prostora Županije.
- Prostorno- prometna studija, revizija prometnog rješenja Dubrovačko-neretvanske županije,
- Elaborat zaštite od prirodnih i drugih nesreća za područje Dubrovačko-neretvanske županije

Osim izrađenih strateških dokumenata i prostornih planova u okviru Općine Dubrovačko Primorje, u proteklom četverogodišnjem razdoblju izgrađeni su sljedeći objekti od utjecaja na prostor Općine, odnosno objekti i uređaji komunalne i druge infrastrukture. Navedena su i utrošena sredstva po pojedinim objektima i to:

- adaptacije i obnova nerazvrstanih cesta 2.500.000,00 kn
- izgradnja sustava odvodnje naselja Slano-II faza 9.400.000,00 kn
- izgradnja pročištača otpadnih voda Slano 5.000.000,00 kn
- obnova domova Lisac, Topolo, Čepikuće 1.000.000,00 kn i Majkovi 250.000,00 kn
- izgradnja školske sportske dvorane u Slanomu 6.000.000,00 kn
- adaptacija lokalnih i županijskih cesta 8.000.000,00 kn
- izgradnja vodoopskrbnog sustava za naselja Imotica, Štedrica, Topolo, Stupa, Ošlje, Smokovljani i Visočani 6.000.000,00 kn
- izgradnja poslovne zone Banići /infrastruktura/ 3.000.000,00 kn

3.4 Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje

Prethodno Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Dubrovačko Primorje doneseno je na 53. sjednici Općinskog vijeća održanoj 29. ožujka 2005. godine i objavljeno u Službenom glasniku Dubrovačko –Neretvanske županije, br. 3/05. Izvješće je izrađeno sukladno bivšem Zakonu koji je regulirao područje prostornog uređenja (Zakon o prostornom uređenju, Narodne novine, br.30/94., 68/98., 35/99., 61/00., 32/02., 100/04.) i koji je pritom utvrdio obvezu izrade dva dokumenta praćenja stanja u prostoru: Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru.

Predmetno Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru (Službeni glasnik Dubrovačko –Neretvanske županije, br. 3/05.) obradili su problematiku stanja i poteškoća u razvoju Općine Dubrovačko Primorje. Izvješće o stanju u prostoru obuhvatilo je razdoblje od 2001. do 2004. godine i dalo analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata, odnosno:

- pokrivenost područja Općine Dubrovačko Primorje prostornim planovima,
- konceptualna obilježja prostornog razvitka na temelju Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko Primorje koje je tada bilo u izradi,
- opću ocjenu i nedostatke prostorno-planske dokumentacije i razloge za njenu izmjenu ili dopunu,
- odnosno eventualno stavljanje izvan snage.

Ocjene iz ovog Izvješća poslužile su kao podloga za izradu elaborata Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Dubrovačko Primorje za četverogodišnje razdoblje od 2005. do 2008. godine.

Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje za proteklo razdoblje od 2005. -2008. kao i za razdoblje 2008. -2011. godine nije izrađeno, pa ne postoje zaključci, smjernice i preporuke za to razdoblje kako bi se ovo Izvješće moglo uspoređivati.

Umjesto usporedbe navodimo promjene u prostoru Općine Dubrovačko primorje nastale u zadnje četiri godine, tj. ostvarenje planskih postavki.

Tablica 45. Završeni radovi na području cestovne infrastrukture

Broj ceste	Završeni radovi
D8	Pojačano održavanje na dionici kroz Slano s uređenjem križanja: - križanje s Ž6228 Gr. BiH-Rudine-Slano-A.G. Grada Dubrovnika i Ž6267 D8-Slano - križanje kod Slađenovića
Ž6228	Gr. BiH-Rudine-Slano-A.G. Grada Dubrovnika, uređenje križanja s Ž6227 Sv. Nikola (Ž6228)-Most Bistrina (D8) i L69032 Ž6228-Imotica-Topolo-Ž6228
Ž6229	Ž6228 - Ošlje, rekonstrukcija ceste
L69032	Ž6228-Imotica-Topolo-Ž6228, rekonstrukcija ceste od križanja na Ž6228 kod sv. Nikole do ulaska u naselje Topolo
L69033	Ž6228-Stupa-Ošlje (Ž6229), rekonstrukcija dionice ceste od Ž6228 do naselja Stupa
L69040	Ž6228-Mjenovići-Tunjica-Smokovljani-Ž6228, rekonstrukcija dionice ceste od Ž6228 do Smokovljana
L69041	Visočani-Ž6228, rekonstrukcija ceste
L69071	Smokovljani (L69040)-Visočani (L69041), rekonstrukcija ceste
L69066	Ston-Supavo-Doli, rekonstrukcija ceste
	Rekonstrukcije nerazvrstanih cesta u naseljima Slađenovići, Kručica, Doli, Slano

Tablica 46. Završeni radovi u Luci Slano

naselje	naziv/ lokalitet	Nazivi luka prema Naredbi o razvrstaju luka.(N.N.96/96)	Završeni radovi
Slano	Slano-luka	Luka Slano	Izgradnja nove operativne obale u dužini od 100m

Luka nautičkog turizma Slano kapaciteta do 200 vezova je u izgradnji.

Korištenje energije vjetra - Završeni radovi na vjetroelektrani Rudine s 12 vjetrogeneratora instalirane snage 34,2 MW.

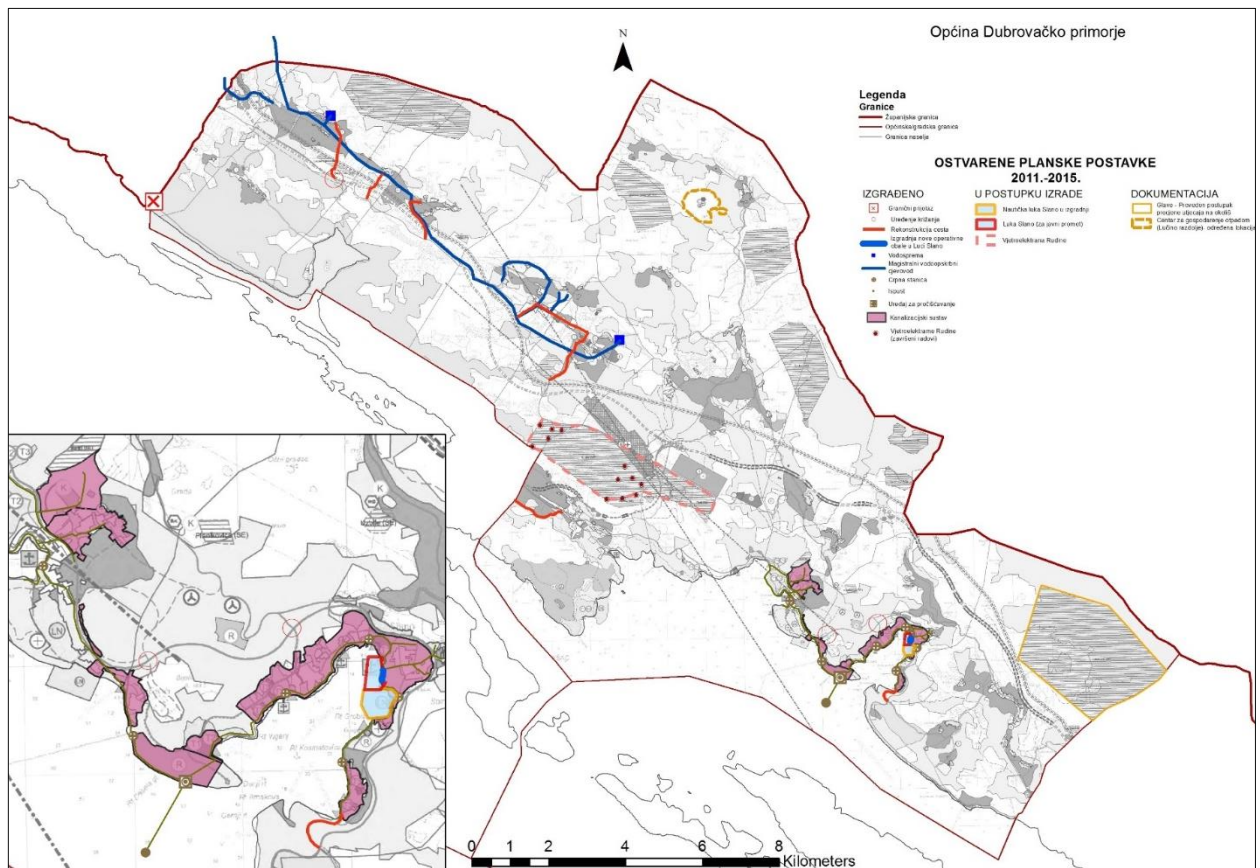
Iz vodovoda Neum – Dubrovačko primorje osigurana vodoopskrba svih naselja od Imotice do Visočana (sa glavnog cjevovoda izgrađeni priključni cjevovodi do naselja, vodospreme i vodoopskrbne mreže unutar naselja).

Završeni radovi:

- izgrađen uređaj za pročišćavanje kanalizacijskog sustava Slano s podmorskim ispustom
- rekonstruirana postojeća kanalizacijska mreža naselja Slano
- izgrađeno 5,5 km nove kanalizacijske mreže naselja Slano
- izgrađen kanalizacijski sustav Slađenovići-Kručica-Banići sa spojem na uređaj za pročišćavanje u Slanom izgrađen kanalizacijski sustav u poslovnoj zoni Banići

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije i Prostornim planom uređenja Općine Dubrovačko primorje utvrđena je lokacija županijskog centra gospodarenja otpadom na lokaciji Lučino razdolje. Za lokaciju je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš, u izradi je studija izvodljivosti i u postupku je ishođenje lokacijske dozvole za županijski centar.

Slika 7. Ostvarenje planskih postavki Od 2011.-2015. godine u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

4. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

4.1 Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Dubrovačko Primorje obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Definiranje ciljeva i interesa lokalne samouprave i stanovništva Općine Dubrovačko primorje potrebno je bilo uskladiti s interesima državnog i županijskog značaja. Stoga su se pri određivanju prostornog razvoja područja Općine Dubrovačko primorje morale uzeti u obzir obveze proizašle iz dokumenta prostornog uređenja šireg područja, a to je prvenstveno Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije. Njime su dane osnovne smjernice prostornog razvoja koje se odnose i na područje Općine Dubrovačko primorje, te su određeni zahvati u prostoru od državnog i županijskog značenja. Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko primorje je formiran uvažavajući smjernice Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije. („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 06/03., 03/05.-uskl., 03/06*, 07/10., 04/12.-isp., 09/13. i 2/15.-uskl.);* - Presuda Visokog upravnog suda RH Broj: Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., „Narodne novine“, broj 10/15. od 28.1.2015., te prostorno-razvojna i planska usmjerenja, i obveze proizašle iz Odredbi za provođenje.

Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko primorje izrađen je prema postavkama Zakona o prostornom uređenju i gradnji. Osnovni prostorni uvjeti za razvoj Općine su stvoreni donošenjem PPUO Dubrovačko primorje. Tako su formirana građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja naselja za razvoj unutar kojih je omogućena izgradnja gospodarskih, javnih, društvenih, stambenih i drugih sadržaja. Stvorili su se uvjeti za uređenje prostora za: ugostiteljsko-turističke, gospodarske, športsko-rekreacijske i ostale namjene izvan građevinskih područja naselja. Odredbama za provođenje PPUO Dubrovačko primorje utvrđeni su uvjeti, način gradnje i korištenja prostora kao i mjere zaštite mora, poljoprivrednog tla, šuma, prirode, kulturnih dobara i sl.

U razdoblju od donošenja PPUO Dubrovačko primorje došlo je do izmjene velikog broja zakona i propisa koji su nastali zbog usklađivanja s europskom zakonskom regulativom i europskim standardima, pri čemu naročito treba istaknuti da je bivši Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 80/13) stavljen van snage, te da su donesena tri nova zakona: Zakon o prostornom uređenju, Zakona o gradnji i Zakona o inspekciji („Narodne novine“, 153/13). U budućnosti bi se trebalo pristupiti izradi Izmjena i dopuna u svrhu usklađivanja prostorno planske dokumentacije sa zakonom, ali i u svrhu osiguravanja planskih pretpostavki za daljnji gospodarski i prostorni razvoj sukladno potrebama Općine. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja temelje se na gospodarskom rastu Općine kao bitnom uvjetu općinskog društveno-ekonomskog razvoja prostorno određenog PPUO Dubrovačko primorje, nužno usklađenim s održivim razvojem, zaštitom i očuvanjem prostora.

Demografsko-sociološke okolnosti

Demografska obilježja stanovništva važan su pokazatelj stanja u prostoru, bilo kao pokazatelj gospodarskih, socijalnih, političkih ili nekih drugih procesa, koji se odvijaju u prostoru. U Općini Dubrovačko primorje zabilježen je pad broja stanovnika, što predstavlja negativan pokazatelj stanja u prostoru. Na području Općine potrebno je postići ravnomjerniji demografski razvoj i povoljno kretanje stanovništva. Da bi se to osiguralo, potrebno je osigurati ostanak domaćeg stanovništva i poticati doseljavanje mladog i radno sposobnog stanovništva. U gotovo svim naseljima, osim u Slanom potrebno je riješiti prisutne infrastrukturne probleme (vodoopskrba, odvodnja, prometna infrastruktura i dr.) i samim time poboljšati uvjete života. Stanje infrastrukture potrebno je unaprjeđivati i proširivati u skladu sa planovima razvoja, a odnosi se na prometnu infrastrukturu (cestovni, pomorski, zračni promet, poštu i elektroničke komunikacije) i komunalnu infrastrukturu (elektroenergetika, navodnjavanje, odvodnja otpadnih voda i gospodarenje otpadom). Potrebno je rješavati probleme onečišćenja, osobito voda i mora, zbog nepostojanja potpunog sustava odvodnje s uređajima za pročišćavanje otpadnih voda naselja, turističkih objekata i industrije.

Utjecaj procesa globalizacije i izravnih inozemnih ulaganja očitovao se kroz transformaciju ruralnih i urbanih prostora, te kroz mijenjanje fizionomije ambijentalnih i fizičkih značajki.

Izazovi

Kao temeljni izazovi mogu se izdvojiti klimatske promjene kao potencijalna opasnost, očuvanje mora i obalnih područja, te utjecaj turizma.

Dubrovačko primorje je izloženo utjecajima sljedećih najvažnijih klimatskih promjena: suše, šumski požari, podizanje razine mora, nove vrste u moru itd. Neke od negativnih utjecaja moguće je ublažiti planiranjem i izgradnjom adekvatne infrastrukture, te razvojem sustava za rano informiranje mogućih prirodnih prijetnji.

Nedostatak uređaja za pročišćavanje i pretjerana gradnja na obalnom području utječu negativno na očuvanje mora i obalnog područja. Održivo upravljanje obalnim područjem objedinjuje ekološka pitanja s razvojnim planiranjem, što dovodi do potrebe usklađivanja planova na svim razinama. Izazov obalnih mjesta je pitanje kako iskoristiti potencijal bez uništavanja prirodnih i kulturnih kvaliteta.

Osim pozitivnih stvari turizam ima niz negativnih faktora, koje dovode do neželjenih promjene i narušavanja dominantnih izvornih etno-socioloških i kulturnih vrijednosti. U negativne faktore spadaju potrošnja obale, konzumacija prostora, te vizualno mijenjanje izvornih krajobraznih i ambijentalnih obilježja jadranskog obalnog područja.

Mogućnosti

U budućnosti bi se trebalo osvrnuti na sljedeće mogućnosti:

- U cilju očuvanja identiteta potrebno je uvažavanje prostorne raznolikosti i posebnosti manjih geografskih cjelina.
- Kroz EU fondove potrebno je tražiti priliku za postizanje ciljeva urbane regeneracije i integriranog urbanog razvoja
- Da bi se povećala energetska učinkovitost potrebno je istraživati i razvijati mogućnosti za decentraliziranu, učinkovitu, sigurnu i okolišno prihvatljivu proizvodnju obnovljive energije. (vjetroelektrane, solarne elektrane ili fotonaponski sustavi, te plinifikacija)
- Obveza skrbi o vlastitim krajobrazima preuzeta je usvajanjem Europske konvencije o krajobrazima. Krajobraz bi trebao predstavljati dodatnu vrijednost za razvoj. Prostor je teritorij i promatra se cjelovito a krajobraz je njegov sastavni dio koji je potrebno planirati i uključiti u regionalne i urbanističke politike.
- Kultura građenja je jako bitna jer se podizanjem kvalitete izgrađenog prostora izravno utječe na kvalitetu života.

4.2 Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine

Na temelju Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13.) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. i u smislu odredbi Zakona o zaštiti prirode, Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske te planskih usmjerenja i određenja u PPDNŽ utvrđuje se potreba izrade dokumenata prostornog uređenja i to:

- a. Prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPO) za područje posebnog rezervata Malostonski zaljev i Malo more uključujući i pripadajući akvatorij,
- b. Urbanistički planovi uređenja za neuređene dijelove građevinskog područja naselja te za dijelove tih područja planiranih za urbanu obnovu.
- c. Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko Primorje
- d. Novi Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko Primorje

Prema novom Zakonu Prostorni plan područja posebnih obilježja donosi se obvezno samo za područje nacionalnog parka i parka prirode određeno posebnim zakonom te za područja određena Državnim planom prostornog razvoja. Prostorni plan područja posebnih obilježja se izrađuje i donosi ovisno o posebnostima prirodnih, kulturno-povijesnih, gospodarskih i/ili drugih obilježja, odnosno zahtjeva određenog prostora. Državni plan prostornog razvoja koji određuje ova područja sukladno Zakonu trebao bi se donijeti do 1. siječnja 2016. tj. najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju.

Preporuča se izrada Urbanističkog plana uređenja (UPU) za obuhvat funkcionalne cjeline naselja sa pripadajućim akvatorijem: - sjedišta općina: Slano. Prioritet u provođenju PPDNŽ je izrada Prostornog plana uređenja općine, te Prostornog plana područja posebnih Malostonski zaljev i Malo more.

Obveze izrade prostornih planova užih područja utvrđene su Zakonom, posebnim propisima u pogledu zaštite i očuvanja kulturne baštine, uređenja groblja, gospodarenja šumama, Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, te Prostornim planom uređenja Općine Dubrovačko primorje. Područja obvezne izrade prostornih planova užih područja utvrđena su Planom, u pravilu granicama građevinskih područja, površinama određenih namjena, koridorima/trasama infrastrukturnih prometnih građevina i vodotocima, tako da čine jedinstvene prostorne i urbane cjeline .

Prostornim planom uređenja Općine Dubrovačko primorje propisana je izrada 24 prostorna plana užeg područja (urbanističkih planova uređenja), čiju je izradu potrebno naknadno preispitati, nakon što se utvrdi infrastrukturna opremljenost područja za koja je predviđena izrada urbanističkih planova uređenja. Izrada urbanističkih planova uređenja, posebice za neizgrađene zone gospodarske i/ili sportsko-rekreacijske namjene, također ovisi o potrebama Općine i planovima razvoja u bližoj budućnosti te je potrebno naknadno preispitati i njihovu izradu.

Državni plan prostornog razvoja također određuje izdvojena građevinska područja izvan naselja za gospodarsku i javnu namjenu državnog značaja za koje je potrebno izraditi UPU. Državni plan prostornog razvoja propisuje smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku namjenu državnog značaja.

Prostorni plan županije prema novom Zakonu određuje izdvojena građevinska područja izvan naselja za gospodarsku namjenu županijskog značaja. Prostorni plan županije propisuje smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku i javnu namjenu područnog (regionalnog) značaja.

Izmjene i dopune PPUO Dubrovačko Primorje

Radi usklađenja PPUO Dubrovačko primorje i Prostornog plana Dubrovačko-Neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 06/03., 03/05.-uskl., 03/06*, 07/10., 04/12.-isp., 09/13. i 2/15.-uskl.);* - Presuda Visokog upravnog suda RH Broj: Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., „Narodne novine“, broj 10/15. od 28.1.2015., a osobito s obzirom na potrebu usklađenja prostornih planova sa novim Zakonom o prostornom uređenju stvaraju se pretpostavke za izradu novih Izmjena i dopuna PPUO Dubrovačko primorje.

Izrada Izmjena i dopuna PPUO Dubrovačko primorje bit će prioritetni zadatak Općine budući će se u budućnosti pojaviti niz problema u provedbi, koje će biti potrebno riješiti navedenim izmjenama i dopunama. Cilj izrade ovih Izmjena i dopuna PPUO Dubrovačko primorje koje je potrebno izraditi u svrhu obveznog usklađenja s PPDNŽ i Zakonom o prostornom uređenju ali i drugih zahtjeva biti će definiran Odlukom o izradi plana. Ove nove Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko Primorje su trenutno u pripremi.

Sukladno novom Zakonu dokumenti prostornog uređenja stare generacije mogu se mijenjati i/ili dopunjavati te staviti izvan snage i prije donošenja dokumenata prostornog uređenja prema novom Zakonu u roku od pet godina od dana stupanja na snagu Zakona, dakle do 1.siječnja 2019. Naravno moraju biti u skladu s dokumentom prostornog uređenja širega područja, odnosno prostornim planom više razine.

Izrada novih prostornih planova

Novi Prostorni plan uređenja općine Dubrovačko primorje koji se donosi na temelju novog Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13.) ne može se donijeti prije stupanja na snagu prostornog plana županije koji se donosi na temelju ovoga Zakona. Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije koji se donosi na temelju ovoga Zakona opet se ne može donijeti prije stupanja na snagu Državnog plana prostornog razvoja. Državni plan prostornog razvoja sukladno Zakonu trebao bi se donijeti do 1. siječnja 2016. tj. najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju.

Sukladno PPUO Dubrovačko primorje, pristupit će se izradi novih prostornih planova užih područja (UPU-a) lokalne razine, kako je to PPUO-om i planirano, redosljedom njihove prioritetne izrade, koji će se svaki put utvrđivati na nadležnim tijelima Općine.

ZPU-om je omogućeno da se odlukom o izradi urbanističkog plana uređenja može odrediti uži ili širi obuhvat tog dokumenta od obuhvata određenog prostornim planom lokalne razine šireg područja te se može odrediti obuhvat urbanističkog plana uređenja i za područje za koje obuhvat nije određen prostornim planom lokalne razine šireg područja.

Slijedom navedenog, Općinsko vijeće Općine Dubrovačko primorje može, ukoliko se to ocijeni potrebnim donijeti odluku o izradi urbanističkog plana uređenja i za područja za koja PPUO Dubrovačko primorje nije utvrđena obveza donošenja UPU-a.

Detaljni prostorni planovi čija je izrada propisana PPUO nisu u skladu sa novim Zakonom, te će ih biti potrebno revidirati kroz nove Izmjene i Dopune PPUO.

Potrebno je prostorno-plansku dokumentaciju uskladiti sa prostornim planovima višeg reda, važećom zakonskom regulativom iz područja prostornog uređenja i gradnje, važećim sektorskim dokumentima i propisima od važnosti za prostor i lokalnu zajednicu.

Izvješće o stanju u prostoru sadrži elemente koje je potrebno ugraditi u buduće prostorno-planske dokumente, bilo kroz izradu novih ili izmjene i dopune postojećih (tematske cjeline polazišta i analize i ocjene stanja i trendova prostornog razvoja prikazanih u ovom Izvješću).

Potrebno je unaprjeđenje infrastrukture, odnosno poboljšanje postojeće i planiranje nove, na već utvrđenim koridorima i na novim prostorima, prema definiranim potrebama.

Prostornim planom uređenja Općine Dubrovačko primorje propisana je izrada 15 prostornih planova užeg područja (urbanističkih planova uređenja i detaljnih planova uređenja), čiju je izradu potrebno naknadno preispitati, a nakon što se utvrdi infrastrukturna opremljenost područja za koja je predviđena izrada urbanističkih planova uređenja. Shodno tome, ovisno o potrebi, za ukinuti je izradu dijela urbanističkih planova uređenja.

Također radi usklađenja sa Zakonom propisane obvezne izrade detaljnih planova potrebno je redefinirati te propisati obveznu izradu urbanističkih planova uređenja.

Sukladno Zakonu potrebno je pristupiti izradi prostornih planova užeg područja za neuređene dijelove građevinskog područja i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju

Općina Dubrovačko Primorje je Izmjenama i dopunama plana iz 2012. odredila komunalno opremljene dijelove neizgrađenog područja, tj. uređene dijelove (Sl.gl. DNŽ, br. 9/12.) te smatramo da je ispunjena obveza Zakona prema kojoj su jedinice lokalne samouprave dužne dopuniti prostorne planove uređenja svojih općina na način da u njima odrede neuređeni dijelovi građevinskih područja. Ostaje još obveza određivanja izgrađenih dijelova građevinskog područja koji su planirani za urbanu preobrazbu u skladu s novim Zakonom. To je Općina dužna u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 56. stavka 3. novog Zakona, koji još nije donesen.

4.3 Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Obalno područje hrvatskog Jadrana najvrjednije je prirodno bogatstvo i gospodarski potencijal. Za pretpostaviti je da će u sljedećem desetljeću ovo područje biti najinteresantniji poduzetnički i graditeljski prostor, a za Europsku uniju ekonomski najzanimljivije investicijsko područje. Bez sigurne i učinkovite regulative i odgovarajuće prostorno planske dokumentacije nastaviti će se negativni trendovi i u budućnosti. Takav bi razvoj značio nastavak stihijske gradnje, sve veće opterećivanje okoliša i više troškove za infrastrukturno opremanje.

Gradovi i naselja

Strateške mjere za podizanje standarda ruralnih naselja potrebno je utvrditi kroz razvojne komunalne, društvene i kulturno-socijalne infrastrukture na razinu životnih uvjeta u gradovima, kao i kroz samo unaprjeđenje urbano-ruralnih veza. Razvoj ruralnih područja jedan je i o od ključnih razvojnih prioriteta Europske unije. Najveći razvojni fondovi usmjereni su upravo na revitalizaciju i razvoj specijaliziranih djelatnosti u ruralnim područjima koje, u manjim ulaganjima, omogućuju povećanje kvalitete života, zaustavljanje iseljavanja stanovništva i stvaranje radnih mjesta te poticanje razvoja agroturizma, ruralnog turizma i tradicijskih obrta.

Obalno područje

Integralno upravljanje obalnim područjem

Protokol o IUOP Sredozemlja je prvi međunarodno-pravni dokument kojim je uvedena obveza integralnog upravljanja obalnim područjima uzimajući u obzir prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode, zaštitu kulturne baštine kao i politiku održivog razvoja poljoprivrede, ribarstva, turizma i ostalih gospodarskih djelatnosti.

Obalno područje je „područje intenzivne aktivnosti, područje u kojem se isprepliću fizički, biološki, društveni, kulturni i privredni procesi. Načinjeno je od višestruko povezanih sustava: morskoga, kopnenoga i riječnoga. Promjene koje se događaju na bilo kojoj točki ili bilo kojem djelu tih sustava mogu izazvat lančane reakcije daleko od mjesta njihova nastanka i lako je moguće u nekom posve drugačijem sustavu, u kojem će posljedično doći do izmjene stanja okoliša“.

Republika Hrvatska je kroz Zakon o prostornom uređenju primijenila odredbe iz protokola. Zaštićeno obalno područje je od nacionalnog interesa i obuhvaća područje obalnih jedinica lokalne samouprave.

Općina Dubrovačko primorje je cijela u zaštićenom obalnom području, prirodno je očuvana i ima dobre preduvjete za gospodarski razvoj, međutim postoji i određeni broj prepreka na administrativnom, institucionalnom, financijskom, organizacijskom i ljudskom planu.

Uz nepovoljnu demografsku strukturu, neodgovarajuće zbrinjavanje otpada, ugrožavanje vrijednih prirodnih staništa, ključni problemi koji iziskuju detaljniju obradu su:

- proces litoralizacije (neučinkovit mehanizam provedbe i kontrole razvojnih i planskih dokumenata Općine),
- nedovoljno razvijena infrastruktura,
- neplanski rast turizma,
- neučinkovito upravljanje pomorskim dobrom te
- nedostatne i nedovoljne iskorištenosti stručnih kapaciteta.

Dubrovačko-neretvanska županija je 2011. godine donijela Smjernice za IUOP Dubrovačko-neretvanske županije kojim je započela proces IUOP, objasnila proces, temeljne ciljeve i koristi koje donosi njegova provedba.

Na razini države u tijeku je izrada Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem RH koja će dati smjernice za izradu potrebnih dokumenata na svim razinama u cilju ispunjenja uvjeta za integralno upravljanje obalnim područjem.

Kulturna baština i krajolik

Novi alati i metodologije za identifikaciju i valorizaciju baštine i krajolika – integralna valorizacija koja uzima u obzir sve baštinske vrijednosti ukupnog teritorija. Kao osnovu potrebno je izraditi Krajobraznu tipologiju i karakterizaciju krajobraza Općine Dubrovačko primorje. Ruralne cjeline potrebno je planski zaštititi kao cjeline naselja, štiteći pri tom povijesne vizure, povijesne matrice i tradicionalnu gradnju.

Baštinu je potrebno koristiti kao pokretač gospodarskog razvoja (ruralni turizam, nautički turizam, ekološka proizvodnja meda, ekološka poljoprivreda, aktiviranje seoskih tradicijskih aglomeracija rekonstrukcijom i čuvanjem ambijentalnosti i izvornog okruženja krajolika kao oblik za smještaj zadržavanja turista na takvim ruralnim prostorima, blizina Grada Dubrovnika –svjetske baštine kao dodatna atrakcija)

Nova kulturna i razvojna politika koja ima za cilj omogućiti „živići - teritorijalni“ Grad, sa očuvanim krajobraznim vrijednostima.

Sustav dokumenata PU

Uzimajući u obzir analizu stanja u prostoru mogu se donijeti određeni zaključci o potrebnim aktivnostima Općine Dubrovačko primorje. Te aktivnosti ne bi trebale biti samo uske vezane samo za prostorno planiranje, nego bi se trebale odnositi na općeniti razvoj Općine Dubrovačko primorje. Za područje Općine Dubrovačko primorje izrađena je samo osnovna planerska dokumentacija (PPUO Dubrovačko primorje), i ona užih područja.

U budućnosti bi se trebalo više pažnje posvetiti izradi prostornih planova užih područja upravo zbog toga jer se pojedina građevinska područja naselja, kao i izdvojena građevinska područja drugih namjena, nalaze u zaštićenom obalnom pojasu (ZOP-u). Najviše se to odnosi na potrebu izrade UPU-a priobalnog dijela Općine Dubrovačko primorje, gdje su oni planirani, a nisu još doneseni. Najveći građevinski i komunalni zahvati se očekuju u priobalnim naseljima, pa bi bilo poželjno kroz izradu urbanističkih planova uređenja, kao provedbenih planova, odrediti čvrste kriterije za njihov razvoj, uz istovremenu maksimalnu zaštitu postojeće građevinske strukture.

Kontinuirano praćenje stanja u prostoru bi se trebalo vršiti putem geografskog informacijskog sustava. Prvi korak je sustavno, usklađeno praćenje stanja u prostoru na način da se vodi evidencija o infrastrukturi, prometnicama, izdanim aktima za građenje, radovima i investicijama na zgradama javnih institucija, drugim investicijama proračunskih sredstava. Budući da se sva dokumentacija i općenito funkcioniranje sustava vodi digitalnim putem, potrebno je utvrditi zajednički standard izrade, pripreme podataka, njihova sistematiziranja i međusobne razmjene. Također bi to uključivalo i suradnju s nadležnim institucijama, koje bi aktivno sudjelovale u razmjeni podataka i informacija. Sve ovo predstavlja okosnicu za izradu geografskog informacijskog sustava, koji bi putem sistematiziranih podataka omogućio lakše i jednostavnije utvrđivanje stanja i potreba s ciljem preciznog dimenzioniranja aktivnosti, troškova, budućih očekivanih obveza itd.

Osnovne komponente budućeg prostornog razvoja Općine Dubrovačko primorje:

- demografski razvoj
- gospodarski razvoj
- razvoj prometnog sustava (luke nautičkog turizma)
- razvijena društvena i komunalna (vodoopskrba, odvodnja otpadnih voda, gospodarenje otpadom) infrastruktura
- visoki stupanj zaštite okoliša i ekološki održive proizvodnje energije (korištenje obnovljivih izvora energije)
- očuvanje prirodne i kulturne baštine
- očuvanje krajolika

Za razvoj Općine Dubrovačko primorje, Osim potrebnih izmjena i dopuna prostornih planova, potrebno je provesti aktivnosti, koje bi omogućile demografski razvoj same Općine. Prema posljednjim popisima Općina Dubrovačko primorje bilježi pad broja stanovnika, kao i povećanje indeksa starosti. Potrebno je omogućiti mladom i radno aktivnom stanovništvu visoku kvalitetu života, ne samo sadržajima i standardom života, već i programima stanogradnje i mjerama za poboljšanje prometne i komunalne infrastrukture. U navedene aktivnosti potrebno je uključiti i aktivnosti koje se bave razvojem ljudskih potencijala, unapređenjem svih oblika obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne sigurnosti. Za unapređenje održivog razvoja u prostoru Općine Dubrovačko primorje potrebno je sustavno provoditi mjere zaštite okoliša, prirode i kulturne baštine, korištenje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, unapređenja prometne i komunalne infrastrukture i prometne pristupačnosti. Razvoj gospodarstva treba stimulirati kroz povećanje konkurentnosti, razvoj malog i srednjeg poduzetništva, razvoj ruralnog područja, poljoprivrede, ribarstva i pratećih gospodarskih grana. Osobito se to odnosi na proširenje turističke ponude izvan samog hotelskog smještaja i kupanja. Daljnje mjere za unapređenje gospodarstva su one koje se odnose na ukupni razvoj poduzetničke infrastrukture, privlačenje domaćih i stranih investitora i olakšavanje financiranja kako javnih tako i privatnih razvojnih programa.

5. IZVORI PODATAKA

- Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 03/05.)
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, broj 66/15.)
- Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“ broj 08/08.)
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2001. godine, Državni zavod za statistiku, lipanj 2002.
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2011. godine, Državni zavod za statistiku, prosinac 2012.
- Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine, broj 48/14., 19/15.)
- Program ukupnog razvoja Općine Dubrovačko primorje („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“)
- Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 06/03., 03/05.-uskl., 03/06*, 07/10., 04/12.-isp., 09/13. i 2/15.-uskl.);* - Presuda Visokog upravnog suda RH Broj: Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., „Narodne novine“, broj 10/15. od 28.1.2015.
- Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko Primorje („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 6/07., 8/11.,9/12. i 14/13.)
- Uredba o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/13.)
- Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, broj 153/13.)
- Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13.)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, NN 151/03; NN 157/03 Ispravak, NN 87/09, NN 88/10, NN 61/11 , NN 25/12, NN 136/12 , NN 157/13, NN 152/14)
- Studije izrađene kroz EU projekt prekogranične suradnje „Baština pokretač razvoja“
- Strategija razvoja turizma Dubrovačko- neretvanske županije.

6. POPIS SLIKA I TABLICA

Tablice

Tablica 1. Obvezni prostorni pokazatelji.....	1
Tablica 2. Naselja Općine Dubrovačko primorje.....	7
Tablica 3. Katastarske općine Općine Dubrovačko primorje.....	7
Tablica 4. Broj i apsolutna promjena stanovnika za Općinu Dubrovačko primorje u razdoblju od 1857.-2011. godine.....	8
Tablica 5. Broj stanovnika i gustoća naseljenosti naselja Dubrovačkog primorja.....	9
Tablica 6. Prirodno kretanje stanovništva u Općini Dubrovačko primorje.....	10
Tablica 7. Podaci o broju stanovnika, kućanstava i prosječnom broju članova Općine Dubrovačkog primorja.....	12
Tablica 8. Površina i broj stanovnika Općine Dubrovačko primorje u odnosu na DNŽ.....	14
Tablica 9. Struktura korištenja i namjene površina.....	25
Tablica 10. Namjena površina Općine Dubrovačko primorje.....	26
Tablica 11. Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti i djelatnosti u Općini Dubrovačko Primorje – popis 2011.....	27
Tablica 12. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja.....	30
Tablica 13. Državna lovišta.....	31
Tablica 14. Županijska lovišta.....	31
Tablica 15. Potencijalna područja pogodna za potrebe razvoja uzgoja u Općini Dubrovačko primorje (IC - razvojno-istraživački centar za marikulturu, H1 - uzgajalište školjkaša, H4 - otpremni centar za školjkaše).....	31
Tablica 16. Građevinska područja izdvojene gospodarske namjene izvan naselja (pretežito I - industrijske ili mješovite industrijsko-poslovne I, K) na području Općine Dubrovačko primorje.....	32
Tablica 17. Površine potencijalnosti (viša i niža) arhitektonsko-građevnog kamena.....	32
Tablica 18. Eksploatacijska polja i istražni prostor mineralnih sirovina na području Općine Dubrovačko primorje.....	33
Tablica 19. Izdvojena građevinska područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene Općine Dubrovačko primorje (T1 - hotel, T2 - turističko naselje, T3 - autokamp).....	34
Tablica 20. Luke nautičkog turizma u Općini Dubrovačko primorje.....	34
Tablica 21. Duljine cesta prema skupinama razvrstanih cesta.....	35
Tablica 22. Ukupna duljina cesta prema skupinama razvrstanih cesta u Općini Dubrovačko primorje.....	35
Tablica 23. Udio pojedinih vrsta cesta.....	36
Tablica 24. Pregled postojećih cesta u Općini Dubrovačko primorje.....	37
Tablica 25. Morske luke otvorene za javni promet u Općini Dubrovačko primorje.....	38
Tablica 26. TV pretvarači.....	38
Tablica 27. Duljina elektroopskrbnih vodova.....	39
Tablica 28. PPPUO Dubrovačko primorje utvrđene su sljedeće lokacije vjetroelektrana:.....	39
Tablica 29. Predložene lokacije potencijalnih sunčanih elektrana izvan-naselja i izdvojenih gospodarskih zona.....	40
Tablica 30. Unutar gospodarske zone Banići predlaže se samostojeća sunčana elektrana što će se detaljno razraditi izmjenama i dopunama urbanističkog plana uređenja gospodarske zone.....	40
Tablica 31. Plinoopskrbne građevine.....	40
Tablica 32. Potrebe za vodom Općine Dubrovačko primorje.....	41
Tablica 33. Pregled građevina za gospodarenje otpadom na području Općine Dubrovačko primorje.....	43
Tablica 34. Ugrožena i rijetka staništa na području Općine Dubrovačko Primorje.....	44
Tablica 35. Ugroženi i rijetki stanišni tipovi zastupljenih na području RH značajnih za ekološku mrežu NATURA 2000.....	44
Tablica 36. Popis NATURA 2000 područja u Općini Dubrovačko Primorje.....	45
Tablica 37. Prirodni krajobrazi u Općini Dubrovačko primorje.....	45
Tablica 38. Pregled zaštićenih nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara Općine Dubrovačko primorje.....	46
Tablica 39. Popis registriranih i preventivno zaštićenih kulturnih dobara i kulturno-povijesnih vrijednosti.....	47
Tablica 40. Popis obveznih prostornih pokazatelja.....	54
Tablica 41. U PPDNŽ je za Županiju utvrđena obveza izrade (na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o zaštiti prirode) Prostornog plana područja posebnih obilježja za Posebni rezervat Malostonski zaljev i Malo more, koji obuhvaća 4 općine: Dubrovačko primorje, Ston, Janjina i Slivno, čiji obuhvat u Općini Dubrovačko primorje iznosi:.....	57

Tablica 42. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade UPU-ova za sljedeća područja.....	57
Tablica 43. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade DPU-ova za sljedeća područja:.....	58
Tablica 44. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja 2011. – 2015. u Općini.....	59
Tablica 45. Završeni radovi na području cestovne infrastrukture.....	62
Tablica 46. Završeni radovi u Luci Slano.....	62

Grafikoni

Grafikon 1. Srednje mjesečne vrijednosti temperature zraka (meteorološka postaja Tršteno).....	7
Grafikon 2. Indeks kretanja broja stanovnika.....	8
Grafikon 3. Omjer muškog i ženskog stanovništva u Općini Dubrovačko primorje 2011. godine.....	10
Grafikon 4. Dobno-spolna struktura Općine Dubrovačko primorje 2011. godine.....	11
Grafikon 5. Usporedba kućanstava i stambenih jedinica Općine Dubrovačkog primorja 2001. i 2011. godine.....	12
Grafikon 6. Ukupna duljina cesta prema skupinama razvrstanih cesta u Općini Dubrovačko primorje.....	36

Slike

Slika 1. Gustoća naseljenosti u Općini Dubrovačko primorje.....	9
Slika 2. Usporedba Općine Dubrovačkog primorja sa drugim općinama i gradovima Dubrovačko-neretvanske županije prema stupnju razvijenosti.....	13
Slika 3. Kartogram - Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.....	14
Slika 4. Naselja općine Dubrovačkog primorja.....	28
Slika 5. Postojeće ceste u Općini Dubrovačko primorje.....	36
Slika 6. Prostorni planovi nižeg reda u Općini Dubrovačko primorje.....	59
Slika 7. Ostvarenje planskih postavki Od 2011.-2015. godine u Općini Dubrovačko primorje.....	63